

Kras od Trsta do Benetk

ALJOŠA GAŠPERLIN

Mejo med Italijo in Slovenijo so odpravili že precej let nazaj in od takrat prevladuje splošno prepričanje, da je Kras eno samo območje, ki ga je dalj časa delila samo politična meja. Temu navkljub pa so ostale pobude za skupno promocijo čezmejnega Krasa večkrat le na papirju. Mnogo je bilo čezmejnih evropskih projektov, a se še nihče ni lotil promocije znamke Kras v širšem svetu.

Ta zamisel naj bi se zdaj razvila in udeležila v čezmejni turistični mreži Kras-Carso, ki združuje podjetnike, stanovske organizacije ter javne institucije in je nastala na pobudo Slovenskega deželnega gospodarskega združenja iz Trsta v sodelovanju z Območno obrtno-podjetniško zbornico iz Sežane. Namen mreže je promocija turistične ponudbe na slovenski in na italijanski strani Krasa, vendar jo nameravajo še nadgraditi. Če je namreč promocija pomembna na lokalni ravni, pobudniki upravičeno ugotavljajo, da je potrebno razmišljati globalno in upoštevati širše območje, denimo ves severni Jadran. Benetke obišče na primer vsako leto skoraj 30 milijonov ljudi, ki prihajajo tudi od zelo daleč in za katere je Kras razmeroma blizu.

Skratka, SDGZ in OZZ Sežana sta poskrbela za važno pobudo, iz katere naj bi nastala kmalu prava koordinacija. Zaenkrat je še v povojih oz. začetni fazi, zametki pa so zelo spodbudni. V mreži bo po predvidevanjih sodelovalo vedno več dejavnikov, morda tudi z Goriške. Zato je pričakovati, da bo končno (ves) Kras resnično zacvetel.

BLIŽNJI VZHOD - Odgovor na palestinsko raketiranje

Izraelska vojska se pripravlja na kopenski napad na Gazo

Letala z Davidovo zvezdo so včeraj zadela »40 terorističnih ciljev«

MIGRANTI Italija pričakuje pomoč EU

MILAN - V okviru neformalnega srečanja notranjih ministrov EU v Milanu so ministri včeraj med drugim govorili o možnosti pomoči Italiji pri soočanju s tisoči priseljencev, ki pristanejo na italijanski obali. Italija bi želela, da bi operacijo Mare Nostrum prevzela evropska agencija Frontex, vendar trenutno ni pogojev za kaj takšnega.

Na 11. strani

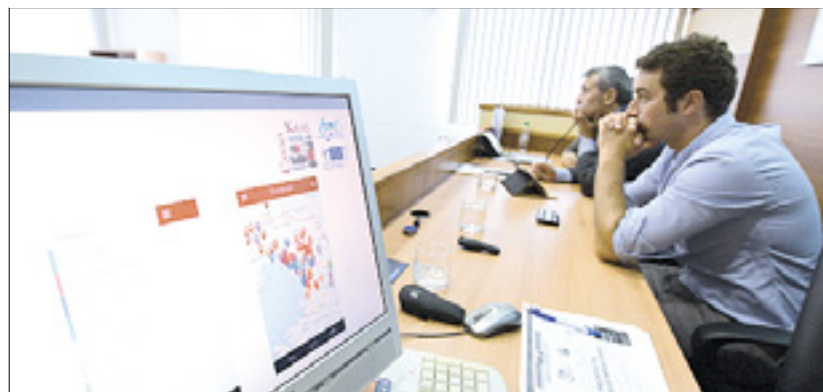
GAZA/JERUZALEM - Letala izraelske vojske so včeraj nadaljevala z obstreljevanjem območja Gaze. Po zadnjih podatkih je bilo ubitih 14 Palestincev, najmanj 90 pa ranjenih. Palestinci po drugi strani še naprej raketirajo jug Izraela. Izrael se pripravlja tudi na morebitno kopensko ofenzivo na območju in naj bi že prižgal zeleno luč za vpoklic 40.000 vojaških rezervistov.

Izrael po lastnih navedbah "pripravlja vse možnosti", vključno z morebitno kopensko ofenzivo vojske proti oboroženim Palestincem na območju Gaze. Izraelska letala so včeraj po navedbah vojske zadela "40 terorističnih ciljev". Po informacijah palestinske strani je bilo pri tem ubitih najmanj 14 ljudi, kakih 90 je bilo ranjenih.

Na 18. strani

SEŽANA - Predstavitev čezmejne turistične mreže Kras-Carso

Promocija brez meja

SEŽANA - Kras je potrebno obravnavati v celoti, brez povezovanja med podjetniki, turističnimi delavci, gostinci in drugimi dejavniki na obeh straneh meje pa je vsak poskus promocije brezpredmeten. Zato je nujno sodelovati po začrtani poti. Pobude, kot je izdelava aplikacije za pametne telefone iKras/iCarso, pa bodo dragocen pripomoček. To je izšlo s predstavitve turistične mreže malih in srednje velikih podjetij čezmejnega kraškega območja, ki sta ga priredila včeraj SDGZ in OZZ iz Sežane.

Na 4. strani

Repentabor: dva nova občinska svetnika

Na 5. strani

Žalosten konec mladega Afganistanca

Na 5. strani

Bivši odvetnik v zapor zaradi zlorabe otroka

Na 5. strani

V Jamljah in Vižintinih obnavljajo vodnjake

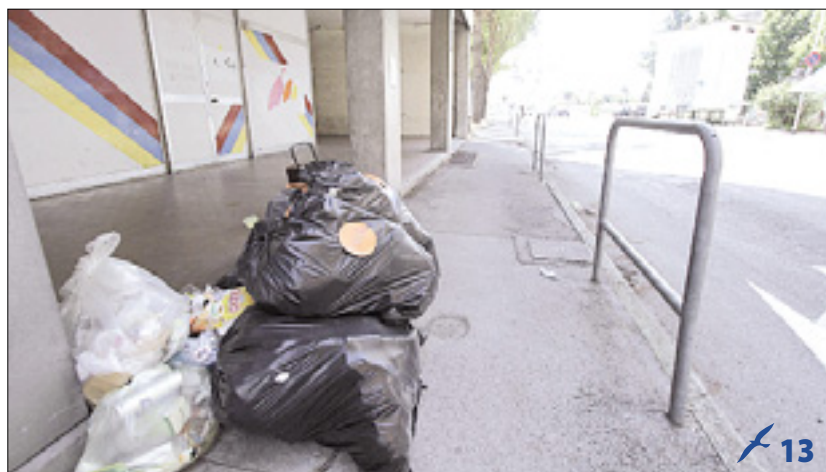
Na 12. strani

Od danes na ogled maketa treh mest

Na 13. strani

GORIŠKA - Podjetje Isontina ambiente

V boj proti črnim vrečam odslej tudi v slovenščini

13

MARIBOR

Na obisku ruski zunanji minister Sergej Lavrov

MARIBOR - Maribor je včeraj obiskal ruski zunanji minister Sergej Lavrov. Osnovni namen njegovega obiska je bilo slovesno odprtje bodočega muzeja na lokaciji nekdanjega nacističnega taborišča, v katerem je umrlo na tisoče sovjetskih vojni ujetnikov. Dotaknil se je tudi aktualnih tem, kot sta Ukrajina in projekt Južni tok, pri katerem vidi le umetne ovire. Po besedah Lavrova bo bodoči muzej in spominski center na lokaciji nekdanjega nacističnega taborišča Stalag XVIII D v Melju služil kot večer spomin.

Na 2. strani

SP V NOGOMETU - 7:0 v polfinalu!

Neusmiljena Nemčija šokirala Brazilce in njihovo javnost

16

MARIBOR - Obisk ruskega ministra za zunanje zadeve Sergeja Lavrova

Južni tok in Ukrajina v ospredju pogovorov

Slovesno odpli bodoči muzej na lokaciji nekdanjega nacističnega taborišča

MARIBOR - Maribor je včeraj obiskal ruski zunanji minister Sergej Lavrov. Osnovni namen njegovega obiska je bilo slovesno odprtje bodočega muzeja na lokaciji nekdanjega nacističnega taborišča, v katerem je umrlo na tisoče sovjetskih vojni ujetnikov. Dotaknil se je tudi aktualnih tem, kot sta Ukrajina in projekt Južni tok, pri katerem vidi le umetne ovire. Po besedah Lavrova bo bodoči muzej in spominski center na lokaciji nekdanjega nacističnega taborišča Stalag XVIII D v Melju služil kot »večen spomin na tiste, ki so s svojimi življenji plačali mir, svobodo in blaginjo naslednjih generacij«.

Na ploščadi pred nekdanjim taboriščem je v družbi slovenskega zunanjega ministra, ki opravlja tekoče posle, Karla Erjavca in mariborskega župana Andreja Fištravca položil venec v spomin na umrle vojne ujetnike, po slavnostnih govorih pa je slovenski predsednik Borut Pahor slovesno prerezal trak ob simboličnem odprtju bodočega muzeja.

Po slovesnosti, ki so se je med drugim udeležili tudi ruski minister za zveze in množične komunikacije Nikolaj Nikiforov, bivša predsednika Slovenije Milan Kučan in Danilo Türk, ministri Samo Omerzel, Roman Jakič in Gorazd Zmavc ter številni gospodarstveniki in diplomati, se je Lavrov sestal na pogovorih s Pahorjem in Erjavcem.

Tam je govoril tudi o projektu Južni tok: »Prepričani smo, da je treba zdaj odstraniti vse umetne ovire na poti k uresničevanju tega projekta in delovati v skladu s prej podpisanimi dogovori.« Izrazil je upanje, da bo Evropska komisija ponovno vzpostavila delovanje delovne skupine za reševanje vseh vprašanj v zvezi z uresničevanjem projekta Južni tok, ki ga želi Slovenija speljati tudi po svojem ozemlju. »Upamo, da bo ta spet začela delovati in da bomo našli ustrezne rešitve,« je dodal.

Na novinarsko vprašanje, ali lahko potrdi navedbe Erjavca, da

Po besedah Erjavca so na pogovoru s Pahorjem in Lavrovom ugotovili, da so politični, gospodarski in kulturni odnosi med Slovenijo in Rusijo na izjemno visoki ravni

dogovor z Avstrijo, ki so ga zapečatili pred dnevi s podpisom pogodbe med ruskim Gazpromom in avstrijskim OMV, ne ogroža slovenskega kraka Južnega toka, ni bilo neposrednega odgovora. »Začuden sem, kako lahko v prisotnosti vašega zunanjega ministra dvomite v to, kar je rekel. S svoje strani lahko samo rečem, da je seveda Rusija zainteresirana za realizacijo vseh dogovorov, ki so bili zafiksirani v medvladnih sporazumih in drugih veljavnih dokumentih,« je pojasnil vodja ruske diplomacije.

Med »umetnimi ovirami« na poti k uresničitvi projekta Južni tok je navedel retroaktivno uporabo tretjega energetskega svežnja EU, ki po njegovih besedah ne odgovarja niti normam mednarodnega prava niti praksi sodelovanja civiliziranih držav.

Glede krize v Ukrajini je Lavrov poudaril, da je za Rusijo na prvem mestu prekinitev ognja. »Treba je narediti prav vse, da bi ustavili sedanjo uporabo sile. Prepričani smo, da je Slovenija med tistimi državami EU, ki nas lahko slišijo in nas lahko razumejo in podpirajo ustavitev ognja, ki je zdaj naša glavna prioriteta,« je po-

jasnil in poudaril, da mora prekinitev ognja veljati za obe strani.

Po besedah Erjavca so na pogovoru s Pahorjem in Lavrovom ugotovili, da so politični, gospodarski in kulturni odnosi med Slovenijo in Rusijo na izjemno visoki ravni. Po njegovem prepričanju se bo blagovna menjava med državama tudi v prihodnje povečevala. »Rusija je za Slovenijo strateški partner. Konec leta oziroma takoj, ko bo oblikovana nova vlada, bo potekalo v Sloveniji 11. zasedanje medvladne komisije za gospodarsko sodelovanje,« je pojasnil.

Po izjavi za medije sta se z Lavrovom sestala še na štiri oči in tam naj bi Erjavca, kot je napovedal, ruskemu gostu prenesel slovenska stališča do krize v Ukrajini in Južnega toka. »Glede Južnega toka se bolj kažejo administrativne kot pa politične ovire. Če smo lahko umestili Severni tok v skladu z pravnim redom EU, ne vidimo nobene ovire, da ne bi tega storili tudi za Južni tok. Očitno pa bo treba počakati, da bo nova Evropska komisija začela delovati s polnimi pljuči in takrat mislim, da se bo ponovno začel pogovor glede umestitve Južnega toka in harmonizacije s prav-

nim redom EU,« je povedal slovenski zunanji minister.

Kot so sporočili iz urada predsednika republike, je Pahor v pogovorih poudaril, da Slovenija ne odobrava ruskega ravnanja v Ukrajini. Čeprav ima Slovenija Rusijo za prijateljsko državo, je Pahor izrazil nestrinjanje z njeno politiko, ki predstavlja zaostritev odnosov med Rusijo in Evropsko unijo, katere članica je tudi Slovenija. Po mnenju predsednika republike je mirna ureditev razmer v Ukrajini nujna, koristna pa bi bila tudi za potrebno soglasno reševanje drugih kriznih razmer v mednarodni skupnosti.

Pred odhodom iz Slovenije je Lavrov položil še venec pred Spomenikom miru in Grobnico sovjetskih vojni ujetnikov na pokopališču Pobrežje in se sestal z mariborskim županom Andrejem Fištravcem. Po besedah slednjega predstavlja današnji obisk Lavrova začetek konkretnih pogovorov mestne občine z ruskim trgovcem. »Upamo, da bo Maribor v bližnji prihodnosti lahko sedež podjetja, ki bo bdelo nad določenimi poslovnimi tokovi v Jugovzhodni Evropi,« je pojasnil Fištravec. (STA)

ISTRA

Skupščina delničarjev o dobičku Luke Koper

KOPER - Delničarji Luke Koper so na včerajšnji redni skupščini soglasno podprli nasprotni predlog države o uporabi bilančnega dobička za leto 2013 v višini 3,72 milijona evrov. Od omenjene vsote bodo tako 2,24 milijona evrov uporabili za izplačilo dividend v višini 0,16 evra na delnico, preostanek dobička v višini 1,48 milijona evrov pa ostaja nerazporejen. Uprava in nadzorni svet sta sprva sicer predlagala, da se za izplačilo dividend uporabi 1,4 milijona evrov, kar znese 0,10 evra na delnico, preostanek bilančnega dobička v znesku 2,32 milijona evrov pa ostane nerazporejen.

Na skupščini, na kateri je bilo prisotnih 72,33 odstotka delnic z glasovalno pravico in ki je minila brez razprave v slabe pol ure, so se delničarji med drugim seznanili s sprejetim letnim poročilom matične družbe in skupine Luka Koper za leto 2013, z mnenjem revizorja in s poročilom nadzornega sveta o preveritvi letnega poročila družbe. Prav tako je skupščina podelila razrešnico članom uprave in nadzornega sveta za leto 2013, za tekoče poslovno leto pa je za revizorja imenovala revizijsko družbo KPMG Slovenija.

Skupščina je določila tudi višino plačil za člane nadzornega sveta za naslednjih 12 mesecev. Nadzorniki bodo tako za udeležbo na posamezni seji prejeli 275 evrov bruto sejnine, poleg tega pa še osnovno plačilo za opravljanje funkcije v višini 11.000 evrov bruto letno na posameznega člana.

Delničarji so podprli tudi spremembo statuta družbe, po kateri je za veljavnost sklepa, ki ga sprejme nadzorni svet, potrebna večina, določena z zakonom. S tem popravkom statut usklajujejo z veljavnim zakonom o gospodarskih družbah. Statut je do zdaj namreč določal, da mora za uveljavitev sklepa, ki ga sprejme nadzorni svet, glasovati večina prisotnih članov nadzornega sveta. (STA)

LJUBLJANA - Odpoklicani veleposlanik Slovenije v Avstraliji predstavil javnosti svojo resnico

Balažič obtožuje, vlada zanika

LJUBLJANA - Odpoklicani slovenski veleposlanik v Avstraliji Milan Balažič je včeraj v Ljubljani predstavil svojo zgodbo, zakaj je bil odpoklican. Kot trdi, je po nalogu slovenskega političnega vrha sodeloval v tajnih pogovorih z Nicolasom Omanom glede naftnega nahajališča v Republiki srbski. V vladi so njegove trditve odločno zanikali. Balažič je na novinarski konferenci zatrdil, da je po nalogu premierke Alenke Bratušek sodeloval v »tajni diplomatski dejavnosti«, o kateri sta bila po njegovih besedah poleg premierke obveščena tudi zunanji minister Karl Erjavca in predsednik republike Borut Pahor. Posrednik naj bi bil takratni predsednik koalicijskega SD Igor Lukšič, ki je Balažiču prvo elektronsko sporočilo na to temo posredoval junija lani.

Obsojeni pedofil in preprodajalec z orožjem Oman je bil, kot je dejal Balažič, pripravljen Sloveniji podariti zemljišče v Republiki srbski, kjer naj bi bila nafta. V zameno je želel do-

biti nov slovenski potni list zase, za hčerko in sina ter možnost občasne prebivanja v Sloveniji.

Balažič je povedal, da mu je Oman junija lani na veleposlaništvu v Canberri izročil dokumente, iz katerih je bilo razvidno, da je vladi Republike srbske posodil 60 milijonov ameriških dolarjev. Ta mu ni bila sposobna vrniti posojila in je dolg poplačala z zemljišči, kjer je nafta. Dokumenti so tudi potrjevali, da se na teh zemljiščih nahaja rafinerija nafte, ki je v ruski lasti.

Po Balažičevih besedah naj bi predsednica vlade angažirala Slovensko obveščevalno-varnostno agencijo (Sova), ki naj bi dobila navodilo, naj preveri podatke o morebitnih naftnih nahajališčih v Republiki srbski in dejanskem stanju vpisa zemljišč Omanovega podjetja v zemljiško knjigo.

Lukšič je včeraj za STA potrdil, da se je pri njem maja ali junija lani oglasil Omanov brat, ki živi v Sloveniji, s ponudbo, da bi Oman Sloveniji po-

daril ozemlje v BiH, pod katerim naj bi bila nafta, in to kot darilo in naj ne bi ničesar želel v zameno. Dejal je, da je pri Balažiču, s katerim sta kolega s fakultete, skušal neformalno preveriti, zakaj se je Omanov brat oglasil pri njem. Preveril je tudi, kdo je lastnik ozemlja v BiH, in ugotovil, da ga ne poseduje država, ampak zasebniki, iz česar je zaključil, da so Omana »v tej zadevi prevarali«. Kot je pojasnil, je zato ocenil, da vlade z zadevo nima smisla obremenjevati, in stvar je bila zanj končana.

V kabinetu premierke so trditve odpoklicanega veleposlanika odločno zavrnil. Potrdili so sicer, da je bila Bratuškova o domnevnih Omanovih željah seznanjena preko aktivnosti Balažiča in »nekdanjega predsednika ene politične stranke«, a se z Omanom ni želela sestati. Bratuškova je tudi zatrdila, da Lukšič, ki niti ni bil član vlade, ni imel in ni mogel imeti nobenih ustnih pooblastil, da se v imenu vlade karkoli dogovarja.

Da se je Balažič nepooblaščen dogovarjal z Omanom in s tem kršil zakon o zunanjih zadevah, je zatrdil tudi Erjavca. Poudaril je, da nekdanji veleposlanik ni imel nobenega pooblastila vlade. Tudi v uradu predsednika republike so zanikali, da bi imel Pahor stike z Balažičem v času, ko je bil ta veleposlanik v Avstraliji.

Tajna pogajanja, o kakršnih je govoril Balažič, sicer po besedah profesorja Bojka Bučarja s katedre za mednarodne odnose na FDV v diplomaciji niso prav nič nenavadnega, res pa je, da javnost praviloma zanje ne izve.

Tudi v tem, da je bil Balažič odstavljen z veleposlaniškega mesta, ne vidi Bučar nobenih večjih težav. Kot pravi, so ga pač odstavili, ker je to terjal pritisk javnosti. »S svojo potezo je razburkal javnost in bilo jo je treba pomiriti. Zato se je politika pač odločila, da ga odstavi,« je dejal za STA.

Balažič je položaj slovenskega veleposlanika v Avstraliji prevzel leta 2011, predsednik republike pa je ukaz

o odpoklicu podpisal 9. junija. Razlog je bila Omanova udeležba na odprtju slovenskega konzulata v Melbourneu marca letos, ki je sprožila ogorčenje med številnimi člani slovenske skupnosti v Avstraliji. Ti so Erjavcu, Bratuškovi in Pahorju poslali protestna pisma, zunanje ministrstvo je nato uvedlo izredni nadzor in druge postopke, s katerimi naj bi razjasnili dogajanje. Erjavca je po koncu preiskave predlagal odpoklic Balažiča.

Odpoklicani veleposlanik se je v Slovenijo vrnil minul petek. Kot je včeraj še napovedal, se bo v prihodnjih dneh odločil, ali se bo zaradi odpoklica obrnil tudi na sodišče, »končno sodbo pa prepušča ljudstvu«.

Je pa ocenil, da je »slovenska politika v primeru njegovega odpoklica dosegla najnižjo raven politične kulture in moralne integritete«. »Moj odpoklic z mesta veleposlanika predstavlja eno največjih politizacij slovenske diplomacije v zgodovini samostojne Slovenije,« je dejal. (STA)

CELOVEC - Za sanacijo finančnega poloma banke Hypo Alpe Adria

Dežela Koroška bo morala prispevati več sto milijonov

Koroško gospodarstvo stagnira, dežela je na zadnjem mestu v Avstriji

CELOVEC – Dežela Koroška, ki je v času sedaj rajnega deželnega glavarja Joerga Haiderja z banko Hypo Alpe Adria zakrivila največji finančni polom dežele po vojni, bo - hote ali nehote - morala prispevati več sto milijonov pri sanaciji medtem poddržavljenju banke.

Po odločni zahtevi finančnega ministra Michaela Spindeleggerja (ljudska stranka – ÖVP), naj Koroška k sanaciji prispeva vsaj 500 milijonov evrov, je zdaj tudi predsednik avstrijske države Heinz Fischer izrazil upanje, da bo Koroška za znižanje dolga banke zagotovila finančni prispevek. Za avstrijsko radiotelevizijo (ORF) je Fischer menil, da vsota, ki jo bi morala Koroška prispevati, še ni doročena, prav tako ne bo »kar tako«
podpisal poseben zakon, ki ga je avstrijski parlament z glasovi vladne koalicije ob nasprotovanju celotne opozicije izglasoval, da bi zaključil celotno zadevo.

Kot je znano, finančni minister Spindelegger zahteva od Koroške za zmanjšanje dolga 500 milijonov evrov iz tako imenovanega »sklada za prihodnost«, v katerem je dežela naložila denar od prodaje Hypo banke bavarski deželni banki Bayerische Landesbank. V zakulisju naj bi o tem trenutno potekala vroča poganja. Tudi zvezni predsednik Fischer upa na prispevek Koroške, vendar pa ni omenil vsoto 500 milijonov, temveč da se je o znesku še treba pogajati.

Po mnenju štirih uglednih profesorjev za gospodarsko pravo pa dežela Koroška pravno sploh ne jamči za skoraj 14 milijard (!) evrov dolgov Hypo banke. To da je pokazala temeljita analiza, je včeraj na tiskovni konferenci poudaril ustavni pravnik Stefan Griller iz Salzburga in dodal, da njegovo gledanje potrjujejo še trije nadaljnji ugledni avstrijski pravniki. Skrb vladnih strank SPÖ und ÖVP pred gospodarskim kolapsom dežele Koroške v slučaju, da bi šla Hypo banka v stečaj, zato ni utemeljena, je še dodal Griller.

Toda ne samo zvezna politika, tudi deželna politika na Koroškem je deležna slabih ocen glede svoje gospodarske politike nasplo. Koroško gospo-

darstvo namreč po podatkih nedavno objavljenega gospodarskega poročila v zadnjih letih stagnira. Novi predsednik gospodarske zbornice na Koroškem, Jürgen Mandl, pri tem kritizira način politike v deželi in birokracijo in poziva k hitremu ukrepanju.

Kot je razvidno iz zadnjega gospodarskega poročila Zavoda za višje študije - IHS), je koroško gospodarstvo v zadnjih šestih letih naraslo le za 0,1 odstotka letno. S tem je Koroška v primerjavi z vsemi ostalimi zveznimi deželami na zadnjem mestu. To pomeni stanje, ki ga ni treba nadalje komentirati, je dejal novi predsednik gospodarske zbornice za Koroško in še dodal, da študija poleg tega izkazuje poslabšanje gospodarsko-političnih razmer. Potrebne da bi bile pogumne reforme, je še pristavil Mandl. (il)

Sedež Hypo Alpe Adria bank v Celovcu

BEOGRAD - Obisk predsednice FJK Deборе Serracchiani

»Italija podpira vstop Srbije v EU«

Podpisali pomembne sporazume o sodelovanju na področju gospodarstva in prometnih povezav

Kdaj sploh sanacija železnice do Sežane?

SEŽANA - Reprezentativni sindikati, sveti delavcev in delavski direktorji družb v skupini Slovenske železnice slovensko vlado pozivajo, naj zagotovi potrebna sredstva za odpravo posledic zleđa. Kot so zapisali, je vlada dolžna zagotoviti sredstva za odpravo posledic škode po zleđu na glavni železniški progi Ljubljana - Sežana ter na odseku Pivka - Borovnica, vključno s sredstvi za opravljanje javnih gospodarskih služb.

Vlada je sklenila, da bo država sanirala škodo na infrastrukturi železniške proge Borovnica-Pivka in zagotovila celoten znesek v višini dobrih 40 milijonov evrov, od tega del v letošnjem letu, del pa v naslednjem, je napovedal minister za infrastrukturo in prostor, ki opravlja tekoče posle, Samo Omerzel.

Najbolj pereče vprašanje za Slovenske železnice je prav sanacija in vnovična elektrifikacija proge Borovnica-Pivka, saj železnice največ tovora prepeljejo iz Luke Koper. Na železnicah ocenjujejo, da je možno to progo vsaj začasno delno, ponekod pa tudi celovito, sanirati za približno 40 milijonov evrov. (STA)

BEOGRAD - Italija bo kot predsedujoča Sveta EU pospešila postopke za vstop Srbije v Evropsko unijo, je med včerajšnjim obiskom v Beogradu izjavila predsednica Furlanije-Juljske krajine Debora Serracchiani. V srbskem glavnem mestu se je srečala s številnimi državnimi in vladnimi predstavniki, med drugim tudi s predsednico parlamenta Majko Gojković (na sliki).

Predsednica FJK je svoj obisk sicer namenila predvsem gospodarstvu in vprašanjem, ki so vezana na prometnice in prevoze. S tem v zvezi sta Dežela in Srbija podpisali tri sporazume. Prvi zadeva nov konzorcij Koridor Italija-Srbija (partnerja pordenonski logistični terminal in Serbijatrans), drugi postavlja temelje za sodelovanje med Finestom in beograjsko Trgovinsko zbornico, tretji dogovor pa se nanaša na sodelovanje srbskega šolskega ministrstva s tržaško raziskovalno ustanovo Area Science Park.

TRST - Protest sindikatov

Kakšna bo usoda deželne družbe Insiel?

TRST, VIDEM - Uslužbeni in uslužbenke deželne družbe Insiel so včeraj protestirali in priredili javni skupščini pred sedežema podjetja v Trstu (na sliki) in v Vidmu. Protest je priredilo enotno sindikalno predstavništvo RSU, ki zahteva pojasnila glede nekaterih načrtovanih ukrepov. Med temi je napovedana uporaba nove računalniške opreme: sindikati hočejo izvedeti, kdo jo bo vzdrževal in koliko bo to stalo. Poleg tega ostaja odprto vprašanje plač in napovedane zamrznitve naložb v računalniški sistem družbe Insiel. Predsednik družbe še ni odgovoril na naše zahteve, so še poudarili sindikalni predstavniki in izrazili globoko zaskrbljenost glede prihodnosti družbe.

Moj Travnik '84

Minilo je trideset let od tistega 20. maja 1984, ko so se Slovenci v Italiji zbrali na Travniku: trideset let - v vseh pogledih dolgo obdobje, v tehnološkem smislu pa sploh. Pred tridesetimi leti nismo vsi imeli fotoaparate, snemalnih kamer, kaj šele mobilnih telefonov, s katerimi je mogoče celo fotografirati ali snemati. Pa vendar mislimo, da velja poskusiti.

Drage bralke in bralci!

Primorski dnevnik vas vabi, da odprete predalčke in kartonaste škatle, v katerih hranite svoje fotografije, da s polic vzamete družinske albume in z nami delite spomine na tisto sončno dopoldne. Fotografije nam lahko pošljete po elektronski pošti na naslov redakcija@primorski.eu, ali pa jih dostavite v naše goriško oziroma tržaško uredništvo: skenirali jih bomo in jih objavili na naši spletni strani www.primorski.eu

Društvo slovencev Miliske občine

BRANKO ŽERJAL

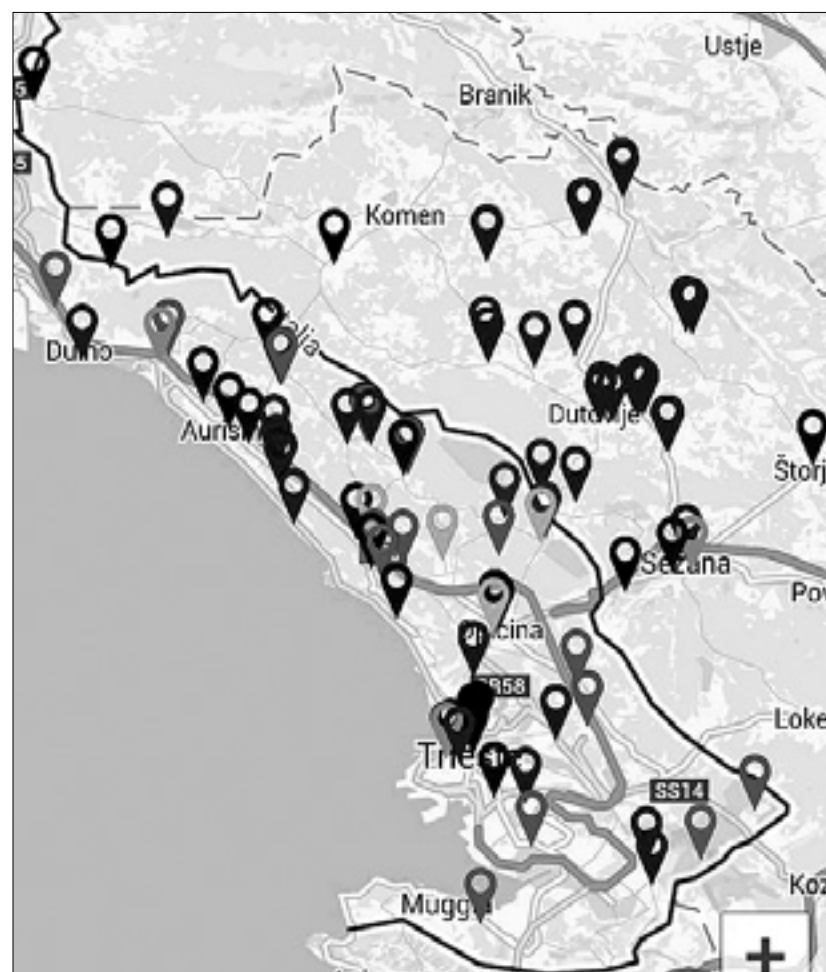
SEŽANA - SDGZ predstavilo turistično mrežo iCON in aplikacijo iKras

Povezovanje je edina pot

Turistično mrežo in aplikacijo iKras so predstavili na sedežu Obrtne zbornice Sežana. Desno: z aplikacijo dobimo vrsto informacij o turističnih znamenitostih ali gostinski ponudbi na čezmejnem kraškem območju

FOTODAM@N

Kras je potrebno obravnavati v celoti. Brez povezovanja med podjetniki, turističnimi delavci, gostinci in drugimi dejavniki na obeh straneh meje bo namreč vsak poskus promocije brezpredmeten. Zato je nujno sodelovati po začrtani poti in še nadgraditi čezmejno sodelovanje. Pobude, kot je izdelava aplikacije za pametne telefone iKras/iCarso, pa bodo dragocen pripomoček pri promociji znamke Kras.

To je izšlo s predstavitve turistične mreže malih in srednje velikih podjetij čezmejnega kraškega območja, ki jo je priredilo Slovensko deželno gospodarsko združenje včeraj dopoldne na sedežu Območne obrtno-podjetniške zbornice iz Sežane. Na srečanju so predstavili tudi omenjeno aplikacijo, ki jo je že mogoče naložiti na telefone oziroma tablične računalnike, čeprav je še v začetni fazi in jo stalno nadgrajujejo. To je bilo zaključno srečanje čezmejne turistične mreže Kras-Carso, ki je nastala v okviru strateškega evropskega projekta iCON na programu čezmejnega sodelovanja Cilj3 Italija-Slovenija 2007-2013 in je sofinanciran z denarjem iz sredstev evropskega sklada za regionalni razvoj in iz nacionalnih sredstev. Mreža je nastala na pobudo SDGZ v sodelovanju z OZZ iz Sežane, da bi udeležili promocijo turistične ponudbe na obeh straneh meje. Na srečanju je o mreži podrobneje govorila prof. Aleksandra Brezovec, medtem ko je srečanje povezoval direktor SDGZ Andrej Šik. Predstavitve so se udeležili predstavniki številnih dejavnikov, od zastopnikov občin Devin-Nabrežina, Repentabor, Dolina in Miren-Kostanjevica do predstavnikov Kmečke zveze, Parka Škocjanske jame in gostincev.

Namen projekta je promocija čezmejna Krasa, njegovih značilnosti ter turistične in gostinske ponudbe ob tesnem sodelovanju več subjektov na slovenski in na italijanski strani Krasa. Odziv na včerajšnje srečanje je bil po oceni prirediteljev zelo dober in so vsi ugotavljali, da je združevanje oziroma povezovanje ključnega pomena. Nujna je namreč promocija Krasa v celoti, in to tako na lokalni kot na meddeželni in mednarodni ravni. Znamko Kras je treba skratka tržiti globalno in nuditi čim več informacij potencialnim turistom. S sodelovanjem so vsi močnejši, če pa bo vsakdo gledal le na lasten vrtiček, ne bomo prišli nikamor, je bilo npr. slišati.

Izzivov je veliko, so poudarili pobudniki, in jih je potrebno izkoristiti. Med odmevnimi pobudami je Šik omenil mi-

lanski expo, na katerem bi se lahko skupaj predstavili prihodnje leto. Predlog je prišel neposredno s slovenskega konzulata, je dodal Šik in poudaril, da je seveda za to potrebna primerna organizacija. Sicer bo nasploh potrebna učinkovita koordinacija med vsemi podjetji, od gostincev do ostalih ponudnikov in turisti-

čnih subjektov, če hočemo nadaljevati po poti, ki so jo začrtali v okviru projekta, je dodala Marija Rogan Šik iz OZZ Sežana. Koordinacija glede promocije skupnega prostora pa bo vodilo pri novem programskem obdobju črpanja evropskih sredstev 2014-2020.

V Sežani so včeraj tudi predstavili,

kot rečeno, aplikacijo iKras-iCarso, ki je bila izdelana za sisteme IOS in Android. Aplikacija predstavlja podjetja, proizvajalce, institucije, zanimivosti in tematske poti ter nudi vse praktične informacije sodobnemu turistu, ki si želi odkriti Kras pred prihodom v turistično destinacijo, poudarjajo pri SDGZ in OZZ Sežana. Do-

volj je npr. izbrati destinacijo in se bodo prikazale razne znamenitosti, kulinarčne ponudbe, tematske poti in še druge koristne informacije. V začetni fazi sodeluje že približno 25 podjetij, njihovo število pa se bo v prihodnosti po napovedih še povečalo.

Aljoša Gašperlin

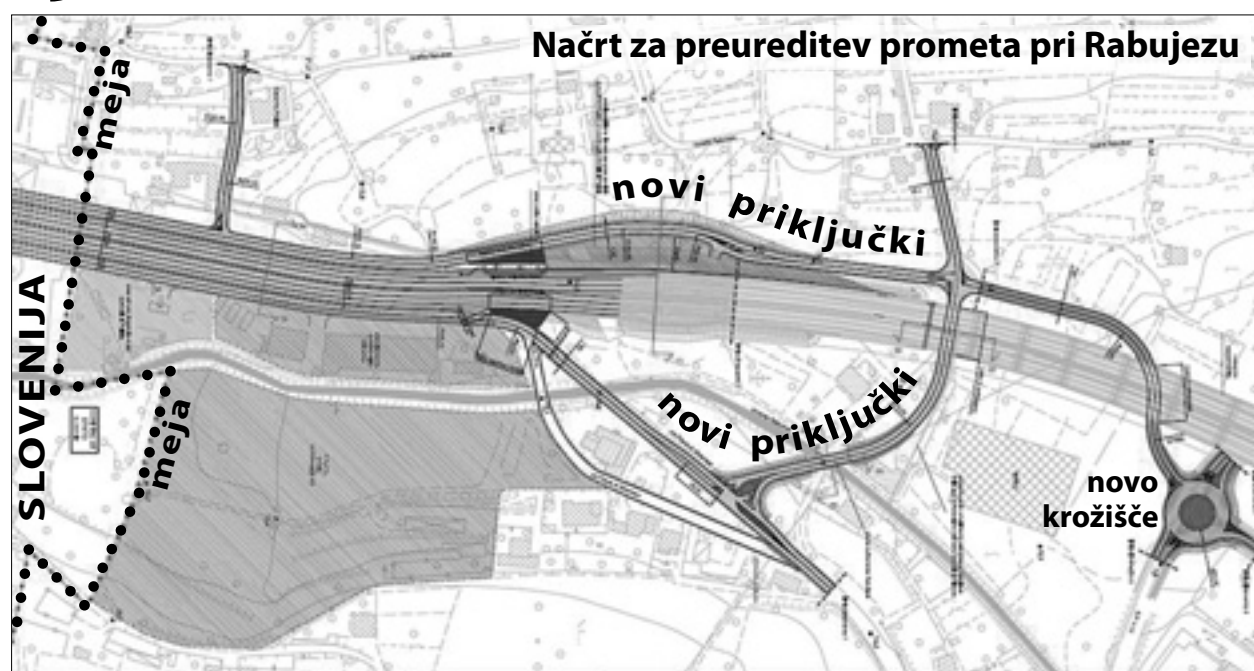
PREFEKATURA - Ukrepi za omejevanje težav (s posebno pozornostjo do vinjet) in dela na cestah

Pripravljeni na poletni naval

Pred poletnim navalom turistov so se pri cestni družbi Anas, na tržaški prefekturi in pri prometni policiji pripravili na najhujše. »Prefektura ima nalogo, da koordinira delo, družba Anas in sile javnega reda si zelo prizadevajo za omejevanje vrst in drugih posledic povečanega števila vozil na cestah. Ključno je tudi sodelovanje z okoliškimi občinami in prostovoljci, ki so vedno pripravljeni pomagati,« je na včerajšnjem srečanju na prefekturi povedala prefektinja Francesca Adelaide Garufi. Navzoči so bili predstavniki varnostnih organov in krajevnih uprav, vključno z županoma Vladimirjem Kukanjo (Devin-Nabrežina) in Sandyjem Klunom (Dolina). Garufijeva je poudarila, da povzroča gost promet težave predvsem v manjših občinah te pokrajine.

Odgovorni za stike z javnostmi pri Anasu Giuseppe Scanni je povedal, da upravlja družba Anas danes mnogo manj cest kot nekoč: v tržaški pokrajini skupno 58 kilometrov cest, in sicer avtocestni priključek (44 kilometrov) ter ceste, ki vodijo do glavnih mejnih prehodov (Fernetiči, Rabujez in Pesek); v drugih pokrajinah Furlanije-Juljske krajine pa upravlja samo še prometnice proti Sloveniji in Avstriji. Število vozil, ki vsak dan vozijo skozi tržaško pokrajino, je po Scannijevih besedah osupljivo: na priključku med Sešljanom in Padričami naštejejo vsak dan po 60.000 vozil v obe smeri, delež tovornih vozil je 20-odstoten. Lani poleti je dnevni rekord znašal 122.000 vozil. Po odseku za Fernetiče pa naštejejo vsak dan po 17.000 vozil (petino predstavljajo spet tovorna vozila).

Anas je poleti v stalnem stiku s prefekturo, prometno policijo, oblastmi v Gorici, civilno zaščito ter družbo Autovie Venete, ki upravlja avtocesto do Moščenic. V primeru hude krize deluje na prefekturi operativni odbor za promet. Ena večjih poletnih preglastic je gneča, ki nastane na meji s Slovenijo, ko turisti kupujejo vinjete. Letos so vi-

njete naprodaj na avtocesti od Benetk dalje, slovensko družbo Dars pa naj bi prepričali, naj ne izvaja vseh kontrol že takoj po meji, s čimer nastajajo vrste. Ko bo vrsta pri Moščenicah dolga več kot tri kilometre, bodo vozila na avtocesti A4 preusmerjali proti Vilešu in meji pri Štandrežu (v dogovoru s slovensko policijo).

Deželni vodja Anasa Giuseppe Ferrara je tudi omenil nekaj del na cestah tržaške pokrajine. Do marca 2015 bodo preuredili viadukt državne ceste 202 med katinarskim predorom in 7. pomolom (vlada je za to namenila 3,5 milijona evrov), pred mejo pri Rabujezu pa bodo z 2,9 milijona evrov s preurejenimi stranskimi cestami ločili lokalni promet od mednarodnega (*načrt na sliki*). Prometa pri Fernetičih predstavniki Anasa niso omenili. (af)

Vozil je prehitro: odsedeti bo moral 2 leti in 8 mesecev

Pretirano pritiskanje na plin je izolskega avtomobilista privedlo v zapor, kjer bo moral odsedeti še dve leti in 8 mesecev kazni. Ta sicer ni neposredna posledica prometnega prekrška, saj navadno niti povzročitelji prometnih smrtnih nesreč niso obsojeni na tako stroge kazni. Zgodilo se je pač to, da je voznik imel že odprte račune z italijansko pravico in da so agenti tržaške mestne policije pri obravnavi prometnega prekrška ugotovili, da mora še prestat del stare kazni. Zgodilo se je včeraj zjutraj v Ul. Flavia. 35-letni Simon Cotič iz Izole je na seat ibizi bil namenjen proti Trstu. V zasedi so čakali občinski redarji, ki so s teletaserm ugotovili, da je za 26 kilometrov na uro presegel na zadevnem cestnem odseku dovoljeno hitrost. Voznik se kazni ni upiral, redarji pa so kljub temu zasumili, da nekaj ni v redu. Iz arhivskih podatkov ministrstva za notranje zadeve so tako ugotovili, da je zaradi večkratne preprodaje ukradenega blaga v letu 2006 bil Cotič obsojen na 3 leta in 3 mesece zapore ter 44.000 evrov denarne kazni. Presedel je le manjši del kazni, zaradi včerajšnje hitre vožnje pa bo sedaj moral še vso preostalo.

OBČINSKI SVET - Napoved župana Marka Pisanija

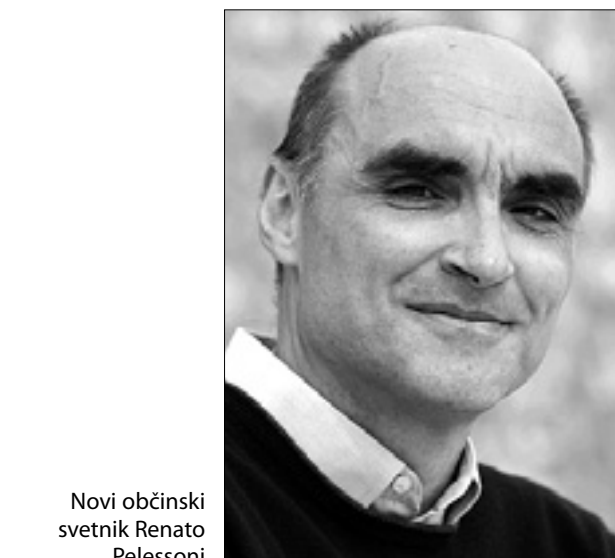
Občina Repentabor načrtuje še tesnejše odnose z Zgonikom

Namesto Roberte in Martine Škabar v občinski svet prišla Renato Pelessoni in Tanja Rebula

Občina Repentabor načrtuje okrepitev sodelovanja s sosednjo zgoniško občino. To napoveduje župan Marko Pisani, potem ko se je občinski svet odločil za prekinitvev sporazuma za prevoz šolskih otrok z Zgonikom. Prekinitev je zgolj formalna in bo trajala le do novega dogovora s sosednjo občinsko upravo, tako da z novim šolskim letom ne bo težav, pojasnjuje Pisani. Pogovori med upravljavci kraških občin so že v teku, zato je nov dogovor le stvar časa.

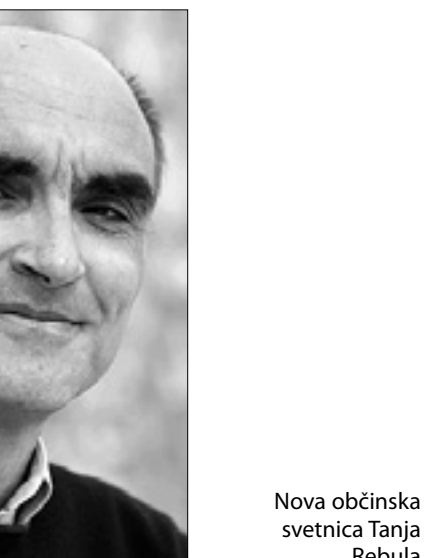
Uspešno sodelovanje med repentabsko in zgoniško občino traja že vrsto let in je lahko za zgled ostalim občinam v Furlaniji-Juljski krajini. Sodelovanje temelji predvsem na skupnem tehničnem uradu, tajniški službi in servisom za zbiranje in odlaganje smeti. Veliko neznanko tudi za usodo medobčinskega sodelovanja predstavlja reforma (ali protireforma, odvisno od zornih kotov), ki jo deželni svet predlaga odborniku za krajevne uprave Paolo Pantontin.

Pisani je že na umestitveni seji novoizvoljenega občinskega sveta izrazil veliko zaskrbljenost nad usodo Občine Repentabor ter vseh majhnih občin. Ohranitev Občine je postavil

Novi občinski svetnik Renato Pelessoni

na vrh svojega upravno-političnega programa. Eno, če že ne glavno »rešilno bilko« tudi za repentabsko občino, predstavlja zaščitni zakon za slovensko manjšino, je na prvi občinski seji dejal Pisani. Na to vprašanje opozarja tudi deželno tajništvo Slovenske skupnosti, ki ocenjuje, da je avtonomija lokalnih uprav (predvsem občin) ena od nosilnih ogrođij zaščitnega zakona za slovensko manjšino.

Nova občinska svetnica Tanja Rebula

Novi občinski svetnici sta na ponedeljkovi seji postali Tanja Rebula in Renato Pelessoni, ki sta v skupščini nadomestila Roberto in Martino Škabar. Slednji sta občinski odborniki na predlog zmagovite Pisanijeve Liste za Repentabor. »Novi občinski svetnici sta prišli z namenom, da bi čim več ljudi sodelovalo pri upravljanju Občine,« je zamenjavi v občinski upravi utemeljil Pisani.

Repentabski občinski svet je imenoval komisijo, ki se bo ukvarjala z imenovanjem novih porotnikov (posodobitev tozadavnega seznama, za katerega je sicer pristojno sodišče), ter posvetovalni komisiji za kmetijstvo in za delitev prispevkov kulturnim in športnim društvom. Za kmetijsko komisijo sicer še niso določili članov, temveč le temeljna izhodišča ter usmeritve za njeno dejavnost.

Dva meseca peš po Evropi

Danes bo prišel v rojstni Trst novinar Nicolò Giralardi, ki je ob stoletnici izbruha prve svetovne vojne dva meseca pešal po njenih evropskih bojiščih. Pot je začel 10. maja v Londonu, jo nadaljeval po zahodni fronti v Belgiji in Franciji nato čez Bavarsko do Alp in mimo Kobarida po Soški fronti do Trsta. Med potjo je zbiral slike in gradivo za knjigo s te edinstvene izkušnje, o kateri bo režiser Luca Severi posnel tudi dokumentarni film.

Letovanje za starejše občane

Občine Devin Nabrežina, Zgonik in Repentabor prirejajo dvotedensko letovanje v toplicah v Abano Terme (PD) za 50 starejših občanov od 31.08. do 14.09.2014. Letovanja se lahko udeležijo občani over 65 s stalnim prebivališčem v eni od navedenih občin. Lešnica sprejetih prosilcev bo sestavljena po vrstnem redu prejetih prošenj. Prijavo, ki jo je treba izpolniti na ustreznih obrazcih ter vso potrebno dokumentacijo, je treba predložiti od 24. julija do 1. avgusta v uradu za odnose z javnostjo - Kamnarska hiša »Iga Grudna«, Nabrežina 158, od ponedeljka do sobote od 11.00 do 13.00; v tajništvu občine Repentabor ali občine Zgonik pa od ponedeljka do petka od 09.30 do 12.00.

Žreb mest na sejmu starin

Občina Trst sporoča, da bodo danes ob 12. uri žrebali mesta za udeležbo na sejmu starin in rabljenih predmetov v drugem letošnjem polletju. Žrebanje bo v sejni sobi občinskega oddelka za gospodarske in finančne zadeve v Ul. Genova 6 (prvo nadstropje, soba 101). Prosilci smejo prisostvovati žrebanju

MESTNO NABREŽJE - Marca se je njegov rojak ustrelil pred kvesturo

Mlad afganistanski priseljenec skočil v vodo in si vzela življenje

V morju pred Velikim trgom se je včeraj ob 16.30 pred številnimi očividci utapljal moški. Takoj so prispeli osebje bližnje pristaniške kapitanije in policisti, moškega so potegnili iz morja in reševalci službe 118 so ga oživljali, a ni bilo pomoči. Srce je že v vodi prenehalo biti.

Policija in kapitanija sprva nista dajali izjav, ob preiskovanju primera so imeli policisti opravka tudi s številnimi radovedneži, ki so se zadrževali in strmeli v truplo, pokrito z rjuho. Slednje je pregledal sodni zdravnik in po nekaj urah je policija pojasnila, da si je nesrečnik vzela življenje. 26-letni afganistanski državljan, ki so ga pred meseci aretirali, ker je po cesti naskočil žensko in jo nasilno otipaval, je tokrat pobegnil iz centra, v katerem je prestajal alternativno kazen. Zdravniki so pred časom presodili, da moški zaradi psihičnih težav ni primeren za življenje v zaporu, zato so ga sprejeli v specializirano središče. Včeraj je pobegnil na mestno na-

Policisti pred pokritim truplom nesrečnega mladeniča

FOTODAMJ@N

brežje, kjer je skočil v vodo in umrl.

V Trstu je to že drugi primer samomora afganistanskega priseljenca v nekaj mesecih, obema je sledil center za

mentalno zdravje. 12. marca je 21-letni moški na kvesturi ukradel pištolo, poskusil streljati na policiste in se na koncu sam ustrelil v glavo. Umrl je v bolnišnici. (af)

Trčenje na Opčinah

Včeraj okrog 13.30 je na Opčinah prišlo do silovitega trčenja, v katerem se je resneje poškodovala ena oseba, dve vozili pa sta končala na odpadu. Na cesti ob openskem bencinskem servisu sta trčila toyota z italijansko ter opel s hrvaško tablico, opel pa se je zatem zalezel naravnost v drog bencinskega servisa (foto Damj@n). Glede na slikovito nesrečo je sprva kazalo, da so posledice hude, k sreči pa le ni bilo tako. Eden od udeležencev si je vsekakor zlomil nogo, z rešilcem so ga prepeljali v katarinarsko bolnišnico. Na prizorišču so bili policisti, mestni redarji in gasilci, saj se je iz opla kadilo, in to v neposredni bližini bencinske črpalke.

POLICIJA - Bivši odvetnik v zapor

Zlorabljal otroka

Marco Colagiovanni obsojen na osemletno zaporno kazen

Policisti tržaškega mobilnega oddelka so v ponedeljek zvečer v Trstu v sodelovanju z rimsko kvesturo aretirali 40-letnega Marca Colagiovanni. Moški, ki je doma iz Rima, a živi že dalj časa v Trstu, je bil pravnomočno obsojen na osemletno zaporno kazen zaradi spolnega nasilja nad otrokom. Colagiovanni je bil po poklicu odvetnik, dokler ga ni odvetniška zbornica izključila.

Leta 2003 je moški v Rimu in drugih krajih spolno nadlegoval dečka, ki je bil tedaj star štiri leta. Spolno nadlegovanje se je ponavljalo do leta 2005. Moški je otroka otipaval po intimnih delih telesa, večkrat pa je zahteval še več in otroka je nadlegoval s svojim spolnim organom. Pred dobrim tednom, konec junija, je obsodba zaradi spolnega nasilja nad mladoletnikom postala pravnomočna, zadnjo sodbo je izreklo kasacijsko sodišče. Policija iz Rima je na podlagi zbranih obvestil prišla na sled nekdanjemu odvetniku, ki je že več let živel v Trstu in tržaški policisti so ga odvedli v zapor. Colagiovanni se je pred 5 leti v Trstu že znašel v težavah, ko se je njegovo ime pojavilo v preiskavi o prekupevalcih kokaina.

Ovadili mladega zvodnika

Policisti redno nadzirajo prostitutke, ki so dejavne v ulicah tržaškega mestnega središča, pozornost pa posvečajo predvsem njihovim morebitnim izkoriščevalcem. V petek so policisti mobilnega oddelka prav zaradi suma izkoriščanja ter spodbujanja prostitucije kazensko ovadili 24-letnega romunskega državljanca C. S. A. Izkoriščal je mlajšo rojakinjo, ki je svoje usluge ponujala v nekom stanovanju v centru mesta. Policisti so opazili so moškega, nakar so ugotovili, da 24-letnik zahteva od rojakinje polovico zasluzka. V zameno jo je ščitil pred nepridipravi ter poravnava spore med njo in strankami. Ukvarjal se je tudi z oglaševanjem, oglase o dejavnostih v stanovanju je objavljala na spletu.

Prijazna gosta okradla priletno žensko

Neznanka sta v ponedeljek že spet okradla priletno Tržačanko. Na Greti sta se temnolasa in okrog 30 let stara ženska, visoka okrog 170 centimetrov (predstavila se je kot Patrizia) ter temen moški, star okrog 40 let in visok 185 centimetrov, približala priletni ženski. V italijanščini s furlanskim ali venetskim naglasom sta ji dejali, da poznata njenega vnuka: povedala sta njegovo pravilno ime in še nekaj podrobnosti, s katerimi sta pridobila njeno zaupanje. Zlikovca sta še povedala, da obnavljata stanovanja ter da bi si hotela ogledati njen parket. Ženska ju je povabila domov in skuhalo kavo. Moški je klepetal z njo, temnolaska pa je medtem brskala po sobah. Naposled so se skupaj vrnili na cesto in gosta sta se poslovila. Stanovalka je šele tedaj poklicala vnuka in mu povedala, da so bili njegovi znanci na obisku, ko se je vrnila domov, pa je opazila, da sta gosta odnesla zlatino ter 2000 evrov v gotovini. Denar je skrivala v kuvertah v spalni sobi.

POGOVOR Z ODLIČNJAKI - Milena Legiša (znanstvena smer liceja Franceta Prešerna)

Stotico sem potrebovala za vpis na medicino v Ljubljano

Milena tudi poje in se ukvarja z atletiko - Po izkušnji v ZDA poglobila tematiko rasizma

Milena Legiša je doma iz Vižovelj. Uspešno je zaključila petletno šolanje na znanstveni oziroma matematično-fizikalni smeri liceja Franceta Prešerna. Na stotico je upala, ker si je želela na študij medicine v Ljubljano, kamor sprejmejo le najboljše dijake: »Stotico sem potrebovala za vpis na medicino v Ljubljano, seveda pa do zadnjega nisem bila gotova. Vsekakor sem se je zelo razveselila.« Študij medicine v Ljubljani je edina možnost, ki jo ima Milena v mislih. Poskusila je tudi sprejemni izpit v angleškem jeziku v Milanu, za študij medicine v Italiji, kjer pa je konkurenca zelo ostra in sprejmejo zelo malo dijakov. »Všeč bi mi bilo delati tudi po svetu, Ljubljana mi odpira več možnosti, za nekaj časa bi rada šla na primer tudi v Afriko...«, razmišlja odličnjakinja. Milena se že od svojega tretjega leta starosti ukvarja tudi s petjem, trenutno poje pri dekliskem pevskem zboru Kraški slavček - Krasje. Poleg tega se je začela ukvarjati še z atletiko, s katero je

nadomestila treniranje karatea in igranje kitare.

Milena je svojo seminarsko nalogo, ki jo je predstavila na ustnem delu zrelostnega izpita, posvetila tematiki rasizma. Raziskala je izvor rasizma in se poglobila v nekatere primere rasne mržnje v svetu, kot so rasizem v Združenih državah Amerike, antisemitizem do Judov v svetu, apartheid v Južni Afriki in rasizem, ki se tudi danes pojavlja po Evropi. »Zanimalo me je predvsem stanje v Združenih državah Amerike, ker sem tam preživela nekaj mesecev, ko sem bila na študijski izmenjavi v Kaliforniji blizu Mehike. Tam sem tudi sama videla in občutila dinamike med dvema rasama, ki sobivata popolnoma složno, zdelo se mi je zelo zanimivo tudi iz zgodovinskega zornega kota in sem se želela poglobiti v to tematiko.« Mileni so sicer všeč predvsem znanstveni predmeti, najbolj matematika, ki je bila tudi razlog, zaradi katerega se je vpisala na znanstveno smer. »Všeč mi je tudi hu-

OSEBNA IZKAZNICA

Ime in priimek: MILENA LEGIŠA
Zodiakalno znamenje: tehtnica
Najljubša hrana: »župca«
Najljubša pijača: kakav
Knjiga na nočni omarici: »Ko je končala matura, sem skrila vse knjige...« (smeh)
Najljubši film: Les Misérables
Najljubša TV-oddaja: How I Meet Your Mother
Najljubša gledališka predstava: lutkovna predstava O roparskem vitezu Jaromiru
Najljubša osebnost: nono Mario
Življenjsko geslo: Če hočeš zadeti orla, moraš streljati v luno

manistika, a se z njo ne bi ukvarjala celo življenje, čeprav mi je všeč študij humanističnih predmetov.«

Po maturi čaka Mileno poletni

oddih: najprej je na vrsti maturantski izlet, potem pa si želi na potovanje s prijateljico po manj znanih in manj turističnih krajih v Angliji. (bf)

OPČINE - Razstava Odpadki? ... Ne, umetnine

Vzgojno zaposlitveno središče Mitja Čuk vabi jutri na odprtje likovne razstave z naslovom Odpadki?...Ne umetnine. Razstavo bodo odprli ob 18. uri v prostorih Bambičeve galerije na Opčinah. Na njej bodo predstavili umetniške izdelke in kompozicije, ki so jih gostje središča izdelali ob pomoč mentorjev.

MODNI NATEČAJ ITS - V soboto sklepni del in razglasitev zmagovalcev

Slovenska oblikovalca v finalu

Oblikovalka nakita Olga Košica in grafični oblikovalec Rok Marinšek ustvarjata nakit s tehniko 3D tiskanja

Modni natečaj za mlade talente z vseh koncev sveta (ITS - International Talent Support) se bo v soboto v Trstu zaključil z razglasitvijo zmagovalcev. Med finalisti v kategoriji Jewelry sta se znašla tudi dva slovenska oblikovalca, ki delujeta pod imenom Olgafacesrok. Pod tem imenom se skrivata oblikovalka nakita Olga Košica in grafični oblikovalec Rok Marinšek, ki premikata meje 3D-tiskanja. Ta tehnologija omogoča izdelavo predmetov, ki jih s tradicionalnimi zlatarskimi tehnikami ne bi bilo mogoče izdelati. Zanimive uhanne teh dveh umetnikov je na svoji modni reviji uporabila tudi modna oblikovalka Masha Ma. Za to priznana kitajska modno oblikovalko sta Olga in Rok izdelala že dve kolekciji nakita.

Z Olgo in Rokom smo se pogovorili o njuni poti do uspeha.

Žirija natečaja ITS je vajin projekt uvrstila v finalni izbor. Kako ocenjujeta ta modni natečaj in kako to, da sta se sploh odločila za sodelovanje?

ITS je ena najbolj pomembnih mednarodnih platform za talente s področja mode, kar je glavni razlog za najino prijavo. Uvrstitev v finalni izbor pomeni veliko odskočno desko in potrditev kakovosti najinega dela.

Vidva pa sta se že uveljavila, saj sta imela že različne razstave, lani sta sodelovala na pariškem sejmu mode, ustvarjala sta že v tujini, vajini izdelki so se pojavili na naslovnih različnih revij. Kaj pričakujeta od finala natečaja ITS?

Z najinima kolekcijama predstavljena na pariškem tednu mode sva doživela precejšen odziv v svetu, ITS vidva kot še eno potrditev, da sva v svojem ustvarjanju na pravi poti in hkrati nov zagon za oblikovanje. Swarovski projekt, ki je bil pomemben del pri ocenjevanju prijaviteljev, nama predstavlja še poseben izziv.

Ustanoviteljica natečaja ITS Barbara Franchin se že več kot desetletje trudi, da bi natečaj ostal v Trstu, čeprav si nekateri veliki pokrovitelji želijo, da bi se dogajanje preselilo v mesto, kakršno je na primer Milan. Se po vajinem mnenju majhni samostojni projekti

lahko zoperstavijo željam velikih znamk, ki finačno omogočajo realizacijo projekta?

Po najinem mnenju je potrebno v vsakem primeru ostati zvest samemu sebi in zastavljenim ciljem.

Tema letošnjega natečaja ITS so lucidne sanje. Kje sta vidva črpala navdih, ideje?

Idejo sva črpala v sanjskem vrtu, v trenutku med realnostjo in sanjami, v momentu preden zapremo oči. Kolekcija je v celoti tiskana s 3D tiskalnikom, narejena iz poliamidnega prahu, ponekod s kovinskimi detajli.

Ostala sta torej zvesta vajini 3D tehniki?

Da, nadaljujemo z najino najljubšo tehniko, ki nama tudi bistveno skrajša čas za izdelavo izdelkov.

Kaj sploh pomeni 3D tehnika pri

oblikovanju nakita?

Predvsem pomeni lažjo in hitrejšo produkcijo, enkrat ko imamo datoteko pripravljeno. Hkrati pa omogoča oblikovanje objektov, ki jih z rokami ne bi bilo mogoče ustvariti, mi pa bi za to porabili ogromno časa. V prihodnosti se zna zgoditi, da bodo oblikovalci prodajali datoteke in ne objektov, kupec pa si bo objekt stiskal sam doma.

V finalu v Trstu se bosta pomerila z oblikovalci nakita z Japonske, Norveške, iz Francije, Izraela, Belgije... Poveševanje je tako, da velika večina udeležencev natečaja obiskuje prestižne šole oblikovanja. Tudi vi Olga ste študirali na kolidžu Royal College of Art v Londonu. Kakšna je bila ta izkušnja?

Študij na Royal College of Art je bil zame izjemna izkušnja. Pri ustvarjanju smo imeli popolno kreativno svobodo in

Olga Košica in Rok Marinšek

hkrati bili brez kakršnih koli tehničnih in materialnih ovir. V Londonu sem dobila več podlage tudi o oblikovalski zgodovini.

So vajini izdelki nosljivi ali gre za nekakšne avantgardne presežke?

Vsi najini izdelki so nosljivi, hkrati pa precej opazni.

Kje pa se vidita prihodnje leto?
Zaposlena še z več zanimivimi projekti.

Sanela Čoralič

DOLINA - V obrtni coni so jo slovesno odprli včeraj in predali namenu prostore

Nova posvetovalnica

V dolinski obrtni coni so včeraj slovesno odprli novo posvetovalnico

FOTODAMJ@

V dolinski obrtni coni so včeraj slovesno odprli novo družinsko posvetovalnico, namenjeno za ženske in otroke. Zanj je poskrbelo zdravstveno podjetje in sodi v 3. zdravstveni okraj. Slovesnega odprtja so se udeležili dolinski župan Sandy Klun in drugi člani njegovega odbora ter vsi, ki so sodelovali pri novi pobudi

V dolinski občini so namreč v preteklosti že razpolagali s posvetovalnico, toda zaradi premajhnega povpraševanja so jo pred nekaj leti zaprli. Toda v zadnjih letih so občani izrazili željo, da se posvetovalnico spet odpre.

Posvetovalnica tako od včeraj ponovno deluje v prostorih poslojpa, kjer sta tudi bar in podružnica Zadrufne kraške banke. Zaenkrat gre za manjše prostore, nam je povedal župan Klun, ki pa jih bodo po potrebi povečali.

MAVHINJE IN SOSEDNI KRAJI

Pričevanja in srhljivi posnetki o požigu vasi

Udeleženci (bilo jih je kar veliko) nedeljske spominske proslave ob 70-letnici požiga Mavhinj, Cerovelj, Vižovelj in Medje vasi so si lahko ogledali tudi fotografije tega tragičnega dogodka. Kot nam je povedal Tomaž Fabec so domači jusarji zbrali 27 fotografij požganih vasi devinsko-nabrežinske občine ter tudi dokumentacijo s popisom gorja in škode, ki so jo nacifašisti povzročili prebivalcem štirih vasi ter njihovem imetju. Gre za dokumente iz Arhiva Republike Slovenije, medtem ko sta fotografije posnela fotograf našega časnika Mario Magajna ter slovenski fotoreporter Miran Pavlin (fototeka Muzeja novejšje zgodovine v Ljubljani). Nekaj fotografij so Fabcu in sodelavcem posredovali tudi domačini.

Ob 70-letnici požiga (16. avgust) bi pobudniki nedeljske spominske prireditve v Mavhinjah radi izdali brošuro z dokumenti in fotografijami razdejanja. Kdor hrani doma fotografije, dokumente ali pričevanja, ki bi lahko prišli v poštev za publikacijo, naj telefonira na 338-6603682 (Tomaž) ali 335-5746237 (Joško). Fotografije, ki so bile v nedeljo razstavljene v Mavhinjah, nameravajo v vsakem primeru prikazati tudi v Medji vasi, Vižovljah in Cerovljah.

Magajna je fotografije na pogorišču štirih vasi, ki jih hrani Odsek za zgodovino Narodne in študijske knjižnice, posnel leta 1949, to se pravi pet let po požigu.

Nemški požigalci so skoraj gotovo

»v živo« posneli svoje zločinsko početje tudi v Mavhinjah in sosednjih vaseh. Fotografije morda hranijo v nemških arhivih, v ljubljanskem Muzeju novejšje zgodovine pa hranijo fotografije, ki so jih Italijani posneli v okupirani Sloveniji. Posebne omembe je vrednih nekaj deset posnetkov italijanskega oficirja, poznejšega zelo znanega tržaškega zbiratelja Diega De Henriqzeza, ki jih je posnel v Ljubljani in okolici v letih 1941–43.

Zgoraj fotografija požganih Mavhinj, ki jo je marca leta 1949 posnel Mario Magajna (arhiv PD-Zgodovinski odsek NŠK) in levo udeleženci nedeljske prireditve, ki si ogledujejo eno od razstavljenih fotografij

FOTODAMJ@N

PRISTANIŠČE Župan Cosolini: Dopuščalo se je obrekovanje

Pristaniški odbor odbor je na včerajšnji seji posodobil oziroma dopolnil razvojni načrt pristanišča iz prejšnjega leta. Gre na splošno za investicije v vrednosti približno 393 milijonov evrov, ki naj bi jih izkoristili do leta 2019 tudi spričo splošnega porasta prometa. Ta pozitivni trend se po mnenju pristaniške uprave nadaljuje tudi sedaj, s čimer je seveda zadovoljna uprava, ki ji predseduje Marina Monassi.

Manj zadovoljni z njenim delom pa so Občini Trst in Milje, Pokrajina in deželna uprava, ki imajo pomembno, čeprav ne odločilno besedo pri imenovanju vodje pristaniške oblasti. O tem odloča rimska vlada na osnovi treh predlog, ki jih Rimu posredujejo omejene lokalne uprave, poleg Trgovinske zbornice.

Zadnja ostra polemika je nastala z objavo na uradni spletni strani pristanišča dopisa v zvezi z usodo proste luke. Zapis vsebuje ostre kritike na račun mestne uprave, Pokrajine in Dežele, ki do pičice pri-
naša stališča neodvisnostnega gibanja Svobodni Trst. Pristaniška oblast je po objavi spornega zapisa pojasnila, da je šlo za pomoto, ter zapis umaknila s spleta.

»Od pristojnih sem pričakoval vsaj opravičilo. Vsakdo ima pravico do kritik, v tem primeru pa je šlo za obrekovanje,« je afero pred sejo pristaniškega odbora komentiral župan Trsta Roberto Cosolini.

GLEDALIŠČE - Združenje »L'Armonia«

Tri narečne predstave na odru v ljudskem vrtu

Ljudski vrt De Tommasini poleti ne gosti le sezone filmov pod milim nebom, ampak tudi gledališke predstave. To je novost letošnjega poletja, ki ga bo v tem parku obogatilo združenje narečnih gledaliških skupin L'Armonia, ki bo ponudilo tri narečne gledališke igre. Na odru bodo nastopili igralci, ki so med sezono 2013-2014 te predstave že uprizorili, poletno prireditev pa so poimenovali »r...Estate in Armonia«.

Prvo izdajo narečnega gledališča pod milim nebom sta na včerajšnji novinarski konferenci predstavila predsednik in umetniški vodja L'Armonie, Giulio Zannier in Andrea Fornasiero, ki sta napovedala tri zabavne petkove večere. 11. julija bo v Ljudskem vrtu nastopila gledališka skupina Tuttofabroduei s predstavo »...e chi ga ditto che i ADAMS no iera mai a Trieste?«. Ta igra je zelo duhovita, je zagotovil režiser Andrea Fornasiero in razložil, da so v igri Adamsovi v Trst prišli reševati pravne težave. Naslednji gledališki večer bo v petek, 25.

julija, ko se bo predstavila skupina Il Gabbiano. Igralci bodo v narečju uprizorili igro z naslovom »Co xe troppo, xe troppo«, igra pa bo postregla tudi z marsikaterim presečenjem. Uprizoritve v Ljudskem vrtu bo sklenila še ena komična satira - »Triestemia«. To igro bo uprizorila skupina L'Armonia v petek, 1. avgusta.

Na razpolago bo 512 sedišč, za predstave, ki se bodo začele ob 21. uri, pa bo treba odšteti po 5 evrov. Gledalci bodo lahko vstopnice kupili eno uro pred začetkom predstave pri prodajnem okencu v bližini novega krožišča v Ul. Giulia. Predprodaja pa bo na sedežu Ticket Point-a na Korzu Italija 6c, kjer bodo vstopnice stale 6 evrov. V primeru slabega vremena organizatorji niso predvideli nadomestnega prizorišča. Povedali so, da so prepričani, da bo lepo vreme, saj je vendarle poletje. No, željam o lepem vremenu se pridružujemo tudi mi, ki smo že nekoliko naveličani spremenljivega vremena ... (sč)

PORTOPICCOLO - Nova ponudba v kopališču Castelreggio

Kras v Sesljanu

Stojnica s kraškimi dobrotami v Castelreggio

Markus Habsburški obiskal Sveti Jakob

Markus Habsburški, eden od potomcev avstro-ogrske cesarske rodbine, je obiskal cerkev pri Sv. Jakobu, kjer ga je sprejel župnik monsinjor Roberto Rosa (foto Damj@n). Obisk v cerkvi je vezan na dejstvo, da je Maksimilijan Habsburški svoj čas daroval krajevni župnijski skupnosti sliko Sv. Nikolaja, ki še vedno krasi cerkev na istoimenskem trgu. Markus, ki je pravnuk cesarja Franca Jožefa, je v nedeljo v Miramaru posadil drevesce miru in sprave.

Jutri zvečer bodo v Castelreggio v Sesljskem zalivu uradno odprli kopališko sezono, ki je sicer že v polnem teku. Območje Castelreggia, ki je last Občine Devin-Nabrežina, po novem upravlja družba Portopiccino, lastnica istoimenskega turistično-rezidenčnega naselja. Jutrišnji otvoritvi (začetek ob 19. uri) so dali naslov Carso in baia Kras v zalivu, pri pobudi sodeluje tudi domača občinska uprava. Večer bodo popestrili godbeniki iz Saleža in skupina Kraški ovčarji, v primeru slabega vremena bodo prireditev preložili na poznejši datum.

Naslov Kras v zalivu je vezan na stojnico, na kateri bodo kraški proizvajalci do konca kopališke sezone na posebni stojnici ponujali tipične kraške dobrote, kot so siri, med, oljčna

olja, mesni izdelki in seveda vina. Stojnica bo na voljo kopalcem in obiskovalcem vsak dan od 12. do 23. ure. Družba Portopiccino želi s to pobudo ovrednotiti domače specialitete in s tem navezati tesnejše odnose ter stike z ozemljem, katerega sestavni del je naselje Portopiccino, piše med drugim v vabilu na jutrišnjo družabno prireditev.

Največji italijanski dnevnik Corriere della Sera je sesljsko naselje Portopiccino pred kratkim opisal kot ekološki projekt znotraj nekdanjega kamnoloma. »Bolj kot turistično naselje gre za kraj, kjer lahko živíš 365 dni na leto,« beremo v časniku, ki je sicer uradno odprtje Portopiccina napovedal za petek, 11. julija. Dogodek pa so preložili na poznejši datum.

O NAŠEM TRENUTKU

Mediaplanet in vrtalka naše zgodovine

ACE MERMOLJA

Zapis bi pričel z lapidarnim stavkom Primorža Možine (PD, 2. julija 2014): »Polpretekle zgodovine sem do grla sit«. Strinjam se in bom po uvodu zapisal, kako in zakaj se strinjam. Sam pa sem v zadnjih zapisih opozoril na manj raziskano obdobje, ki je poznejše, a za Slovence v Italiji (in ne samo) velikega pomena. Obenem je povezano s polpreteklim in preteklim. Nevedni mislijo, da nastaja novo iz nič.

Opozoril sem na čas, ki gre od razmejitve med Italijo in Jugoslavijo vse do razpada Jugoslavije in do osamosvojitve Slovenije. Iz tega obdobja je obilica materiala o ezulih in o kominformu, manjka pa zgodovinsko-kritično besedilo, ki bi podalo kolikor toliko celostno sliko Furlanije Julijske krajine, meje in življenja slovenske manjšine. Ni da ni tekstov, manjka pa prikaz ki bi nespécialistom ponudil dokumentirano in obenem »prebavljivo« branje. O samem življenju slovenske manjšine in njenih organizaciji vemo po odlomkih, obstajajo pa poglavja, za katera ni več razlogov, da bi ostala prikrita.

Vrnem se k Možini. Sit sem, ko polpretekla zgodovina preplavlja medijsko, politično in celo prireditveno sceno. Sit sem disputov in razhajanj, ki meglijo sedanost in so tema dnevne politike, kot da bi ravnokar prišli iz gozdov. Tu ni razlike med osrednjo Slovenijo in zamejstvom.

Letos smo priča drugemu fenomenu, ki je butnil v naše življenje. V medijski planet se je prevzelo vsilila obletnica začetka prve svetovne vojne. Zaslus nas je plaz. O prvi svetovni vojni, čigar nadaljevanje je bila druga, so se razpisali zgodovinarji, novinarji, scenaristi, memoaristi, krajevni zgodovinarji, skratka, vsi ki znajo pisati in govoriti ter nekaj (več ali manj) vedo o argumentu. Beremo lahko nove knjige, daljše zapise, članke, mnenja, gledamo televizijske oddaje, prisostvujemo prireditvam itd. Konec leta bomo si-

ti prve svetovne vojne kot vojaki na fronti.

Nikakor ne zagovarjam pozabe, vse prej kot to. Vprašanje »sitosti« je v vprašanju, koliko so »kakovostne« vse te informacije in do kolikšne mere nam pomagajo pri okvirnemu razumevanju problema. Seveda je vsako zgodovinsko obdobje odprto različnim in novim interpretacijam, za srednje izobraženega človeka pa so potrebne določene osnove, na katerih lahko gradi dodatno znanje in si ustvarja celo svoje mnenje. Temu služi šola, temu služijo knjige, ki imajo kot cilj celosten pogled na določeno obdobje ali stvarnost.

Kot nespécialist bom torej o prvi svetovni vojni prebral daljše in dokumentirano besedilo, nekaj specifičnega, ki se nanaša na naše kraje in ob tem še kak roman, ki nudi »vzdušje«. Drugače pa vem, da odpira prva svetovna vojna izjemno široko tematsko pahljačo, ki gre od nacionalnega vprašanja do uporabe novih znanstvenih izsledkov in tehničnih proizvodov. Takrat je planila z vso močjo na bojišča tehnološkega znanosti s svojim uničevalnim potencialom.

Podobno informacijo želim imeti o drugi svetovni vojni: splošno, specifično o tem, kar se je dogajalo na slovenskem koncu in še podrobneje o dogodkih, ki so pretresli Trst, Gorico in Benečijo. Kot nespécialist ne potrebujem podrobnosti. Na stotine razprav, simpozijev, člankov in mnenj prepuščam občinstvu, ki se za zadevo zanima, kot npr. jaz za književnost, ki pa je itak morje, v katerem z vedno večjo težavo plujem. Recimo, da sem se v več kot štiridesetih letih naučil brati prozo in poezijo tako, da ločujem med tem, kar ima izrazitejšo umetniško ambicijo, od tega, kar sodi v literarno industrijo, ki pa zna biti tudi privlačna in prikupna, morda še preveč ...

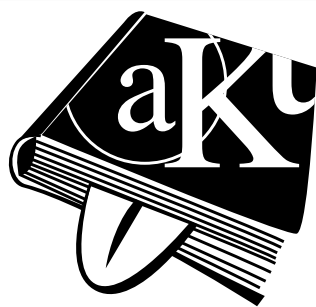
Ko sem omenil kakovost informacij, sem mislil na sposobnost lo-

čevanja. Ob vsem hrupu in proslavah potrebuje človek nekaj kažipotov o dogajanju, ki je sprožilo drugo svetovno vojno, o sami vojni in o njenih posledicah. Tega ne morem biti sit, ker se te osnove v medijsko-političnem planetu preprosto izgubijo in nas (ali me) zagrabijo praznina. Ne bom pozabil obletnice postavitve krajevnega spomenika padlim, kjer je slavnostni govornik preprosto obšel padle in partizane ter govoril o zavednih in živih vaščanih, ki so postavili tako lep spomenik. Tujec ne bi vedel komu.

Druga svetovna vojna nas nujno popelje v čas prve in v »kratko« stoletje. Za študij omenjenega obdobja verjetno ni dovolj eno samo življenje, zato pa je za povprečno izobraženega človeka potrebno osnovno znanje, ki ni le mozaik iz Wikipedie. Osnovnega znanja ne moremo biti siti, ker ga v »mediaplanetu« preprosto ne najdemo. Zasuti smo s kvantiteto, tešči smo kvalitete in v tem je problem, čeprav kakovost obstaja.

Iz zornega kota manjšine sem omenil obdobje po razmejitvi do razpada Jugoslavije. Manjka nam obširnejša, dokumentirana in čim manj spolitizirana sinteza, ki se nujno veže na polpreteklo zgodovino in tisto prej. Omenjene sinteze ne morem biti sit, ker je ni, oziroma si jo lahko pridobimo z velikim trudom in z neraziskanimi luknjami vmes. Ob samem branju našega PD opažam, kako mlajši a tudi imenitni možje in dame preprosto nimajo pojma, kaj se je dogajalo predvčerajšnjem, kaj nas še pogojuje in kje so resnične »klice« nekaterih arhaičnih in ekonomsko težko vzdržnih stvarnosti.

Skratka, sit sem medijsko-proslaviteljskega hrupa in obenem lačen temeljnega znanja, ki nudi verodostojne podatke in kolikor toliko poštene interpretacije, ki nimajo kakšnega izrecnega politično-aktualističnega namena. Sit sem trga, lačen sem šole.

Teden dni pozneje pa je dopisnica iz Slovenije zapisala: »Odločitev ustavnega sodišča, da zavrne pritožbo prvaka opozicije...Janeza Janše, je bil ta teden glavni medijski dogodek v Sloveniji.«

Nenavaden postopek ustavnih sodnikov, nas nehote postavi pred vprašanje, ali sta glagola zavrniti in zavreči res sinonima, ali morda ne pomenita dveh različnih stvari?

Razlaga v SSKJ nas ne zadovolji, tam beremo, da zavrniti pomeni neugodno rešiti in ne upoštevati. Enako razlago najdemo za glagol zavreči, ki je (ekspr.) ne sprejeti, ne upoštevati česa, poleg tega pa beremo pod isto postavko tudi »sodišče je zavrglo pritožbo«.

Točno razlago moramo torej poiskati v pravnem jeziku, a o tem prihodnjič.

Lelja Rehar Sancin

PISMA UREDNIŠTVU

Strpnost, ne pozaba

V zadnjem Žarišču je bilo zapisano, da smatram za zaključeno neko obdobje naše polpretekle zgodovine. Pa ni res! Mogoče se nisem prav jasno izrazil. Ne, pozabiti ne smemo pa saj se tudi ne da. Vendar moramo sprejeti določena dejstva, ki so se dogajala v določenem zgodovinskem obdobju in jih skušati gledati z očmi in miselnostjo tistega časa v katerem smo tedaj živeli.

Na primer, danes vsi obsojamo predvojne, medvojne in povojne poboje, ker so z današnjega vidika malodane nerazumljivi in vsekakor grozni. Obdobje med štirinajstimi in petdesetimi leti prejšnjega stoletja je bilo najgroznejše v zgodovini človeštva in je jasno, da je rodilo neizmerna grozodejstva in nato maščevanja, pa maščevanja maščevanj itn. po vsem svetu in seveda tudi pri nas. Posledice doživljamo še danes. Nikoli ne bomo teh dejstev izbrisali ali pozabili. Vendar, glede na to, da so akterji teh strahot ali mrtvi ali redki starčki, bi morali mi, ki si nismo umazali rok in še bolj pa naši otroci, vendar omiliti odnose med nami in se ne venomer sklicevati na krivice, ki so jih doživeli naši starši ali nonoti. Dal bom svoj primer.

Moj oče je bil dve leti in pol partizan, moj tast je preživel 13 let v vojni in končal kot letalec prekomorec, moja tašča in njeni dve sestri so bile v Ravensbuecku. Ženin ded je umrl v taborišču Neuengamme pri Hamburgu. En stric je bil v Gonarsu. Drugi stric je bil partizanski zdravnik in je sodeloval s Franjo itn. in tako skoraj vse moje in ženino sorodstvo. Po vojni (sam sem letnik 1946) smo seveda spadali v filotitovsko družbo in posebno oče je bil proti takoimenovani beli skupini in je deloval v slovenskih levičarskih organizacijah. Poudariti moram, da nihče v našem ožjem in širšem smislu, ni bil nikoli komunist, pa čeprav sta oče in stric zdravnik dosegla pri partizanih visoke funkcije (oče je bil referent za bančništvo in denarništvo pri štabu 9.Korpusa in je po koncu vojne bistveno pomagal pri obnovi Goriške Kmečke Banke, stric pa je dosegel čin polkovnika sanitete).

In vendar se je oče angažiral, skupaj z Borisom Pahorjem, Prof Žetkom, Ubaldom Vrabcem in drugimi, da bi ustanovili Slovensko levico (prvi sestanek je bil pri nas doma v ul. Aleardi 1), ki bi delovala v sklopu Ssk. Sam sem takrat pel v rojanskem cerkvenem zboru in ko sem po maši delal reklamo za maestra Vrabca, me je skoraj fizično napadlo nekaj voditeljic in voditelj Slovenkega Ljudskega Gibanja, najbolj desne in daleč najmočnejše struje v Ssk. Mislim, da nisem bil v mladih letih in sem danes še manj, fanatik. Vedno sem skušal z zdravo pametjo pomagati pri pomirjevanju duhov (belih in rdečih), ker sem vedno poslušal sogovornike, tudi če so imeli drugačno ali celo nasprotno mnenje. In tako bi morali ravnati vsi ljudje dobre volje in tisti ki jim je kaj do obstoja celotne slovenske narodnostne skupnosti. Zato pravim, da pustimo stare zamere in zdrahe zgodovinarjem, če ne, se nam bo zgodilo, če nas še bo kaj, da se bomo stepli še čez 700 let, kot na Irskem.

Kar se pa tiče povojnega financiranja slovenske manjšine s strani Jugoslavije, je jasno, zakaj je bilo tako. Leva opcija je držala z Jugoslavijo in bila nanjo ponosna in jo je smatrala za matično domovino, Desna pa je izrabila vsako priliko za njeno blatenje. Mar je čudno, da ji niso dajali denarja? Zato je pa imela druge zaslonbe in vire financiranja. Šola in Radio Trst A sta bila popolnoma njena domena in prepričan sem, da je kaj padlo tudi od Cerkev. Šušljalo se je celo financiranju OSS, današnje CIE.

Po letu 1990 se je stvar spreminila in je postalo financiranje Italije in Slovenije fifty-fifty, kar tudi ni pravično, saj ima SKGZ mnogo več članic in ljudi. Plačati je morala pač kazen za propad Tržaške Kreditne Banke, SAFTI-ja itn.

Je pa tudi precej nedorečenosti. Ko je nastal paritetni odbor, so se zmenili, da bodo vse glavne ustanove skupne z odbori, ki bodo imeli enako število članov ene in druge strani. Takrat sem bil tajnik Glasbene Matice (predsednik je bil Drago Štoka) in sem postavil vprašanje, zakaj smo v Glasbeni Matici pol pol, pri Emilu Komelu pa ne, zakaj je Primorski Dnevnik tudi tako, Novi Glas pa ne. Pa mi ni nihče odgovoril. Vendar vem, da je bilo za Emila Komela pri dogovarjanju rečeno, da se bo s fifty-fifty združil z Glasbeno Matico! Pa se ni.

No in še zadnje. Ssk – zbirna stranka. Kaj zbira, bi rad vedel. Dokler bo stranka skrajne desnice, lahko zbira le desničarje. Postavite na čelo odprtega naprednega človeka, ki bo imel posluš tudi do vsaj zmernih levičarjev (Renzi docet) pa se bo lahko začelo govoriti o skupni slovenski stranki. Vendar, dokler vodstvo stranke podpira Janšo in smatra vse ostale za komuniste (danes jih tukaj skoraj ni več, se pa paradoksalno porajajo v ZDA), je bržkone večina Slovencev prav gotovo ne bo podprla. Znano je, da je več kot dve tretjini Slovencev naprednih in levičarjev. Če se to ne zgodi, ne samo, da ne bo nič z zbiranjem, ampak sem prepričan, da bo s svojo nazadnjaško politiko nemara le izgubila. In to bi bila velika škoda, saj bi bila močna slovenska stranka res nekaj dobrega, saj bi imela več pogajalskih možnosti z DS in bi lahko dosegli mnogo več.

Pa kaj? Mislite, da sem edini, ki to razumem in vem, ali pa je vmes toliko drugih interesov predvsem finančnih, da so ta moja izvajanja le utopija?

A narod si bo pisal sodbo sam in bo preživel, če bo imel pametne voditelje in bo nespametne voditelje in ideje vrgel na smetišče zgodovine.

Pazite! Mnogo večji in močnejši so propadli zaradi podobnih neumnosti. Preberite si Svetopolkovo oporoko!

Primož Možina

JEZIK NA OBROBJU

Prejšnji teden sem omenila, da uporabljamo za ital. turno, oz. slov. turnus ali zaporedje kar tri slovenske izraze, to so izmena, kolobar in obhodnja. Najbolj je v rabi izmena, medtem ko je kolobar v tem pomenu v rabi v agronomiji, kjer pomeni ustaljeno zaporedje, po katerem kmetje ali vrtnarji menjujejo rastline na določenem zemljišču. Če se kmetijske rastline zvrstijo v treh ali štirih letih, govorimo o triletnem ali štiriletnem kolobarju.

Kolobarju odgovarjata glagol kolobariti in glagolnik kolobarjenje, ki ga ne smemo uporabljati v množini, ker ni pravi samostalnik.

Kolobar je seveda tudi geometrijski lik, zelo pogosto slišimo za kolobar sira.

Najmanj je znana obhodnja, ki se uporablja samo v gozdarstvu, pomeni pa čas, v katerem se lahko ponovi sečnja na istem prostoru. V drugih zvezah in pomenih uporabljamo obhod.

V italijanščini je kolobar rotazione ali avvicendamento agrario, in avvicendere le colture, v gozdarstvu pa je obhodnja ciclo colturale.

Vsi trije izrazi: izmena, kolobar in obhodnja imajo vsak svoj pomen, in jih med seboj nikakor ne moremo zamenjati. Ker so ozko omeje-

ni na posamezne stroke, do zamenjave niti ne prihaja. Drugače pa je pri vsaj navidežno podobnih besedah, ki jih marsikateri poročevalec uporablja zaradi pestrosti izražanja, ne da bi se zavedal njihovega različnega pomena.

Zadnje tedne so v Sloveniji kot tudi pri nas večkrat poročali o tem, da je slovensko ustavno sodišče zavrglo pritožbo Janeza Janše proti sodbi ljubljanskega višjega sodišča v zadevi oklepnikov Patria. V prvem poročilu, ki ga je objavil tudi naš dnevnik, je namesto zavrniti (v naslovu), zapisan v tekstu kar trikrat glagol zavreči.

Preseneti nas povzeta iz ljubljanskega Reporterja, ki je to objavil prvi, da je šest ustavnih sodnikov glasovalo za, trije pa proti pritožbi. Ti trije, ki se z večino niso strinjali pišejo zdaj ločena mnenja. Izvemo pa tudi, da odločitev ni dokončna in da lahko vsak sodnik predlaga ponovno odločanje. Večina, ki je glasovala, da se pritožba zavre, je navedla kot razlog, da doslej niso bila izkoriščena vsa pravna sredstva.

Nehote se vprašamo, ali za Janšo ne veljajo zakoni, po katerih obvelja mnenje večine? Bralca začudi tudi poročanje v naslednjih dneh, kjer je dosledno zapisano, da je ustavno sodišče pritožbo zavrglo.

Prej do novice na naši spletni strani

www.primorski.eu

UMETNOST - Na vsakoletni likovni koloniji

Ustvarjalno snidenje na Sinjem vrhu

Častna gosta letos Herman Gvardiančič in Ron Weijers

Na Sinjem vrhu nad Ajdovščino se je pred nekaj dnevi zaključila 22. mednarodna likovna kolonija Slovenija odprta za umetnost. Srečanja se je udeležilo 25 ustvarjalcev, od teh jih polovica ustvarja v Sloveniji, ostali pa so prišli iz Avstrije, Hrvaške, Makedonije, Nizozemske, Poljske, Srbije in Turčije. V prelepem naravnem okolju in z gostoljubnostjo družine Vidmar imajo umetniki idealne pogoje, kar jim omogoča sproščen pretok ustvarjalnih energij, ki jih njihova dela odsevajo.

Ustanovitelj projekta je slikar Klavdij Tutta, ki je uvidel v druženju med umetniki priložnost za plodne izmenjave ter ustvarjalno prenovu. Polona Kunaver Ličen in David Ličen sta kot soorganizatorja postavila v galeriji Lična hiša v Ajdovščini razstavo slik malega formata letošnjih udeležencev. Strokovni sodelavec projekta je Črtomir Frelih. Umetniška vodja umetno-

stna zgodovinarica Anamarija Stibilj Šajn poskrbi iz leta v leto za izbor umetnikov, spremlja njihov ustvarjalni pro-

ces med udeležbo ter podpre niz razstav z izidom slovensko-angleškega spremnega kataloga. V teku leta si razstave nastalih del sledijo v različnih lokacijah tako v Sloveniji kot v Italiji. Že nekaj let je postal mednarodni simpozij hkrati priložnost strokovnega izpopolnjevanja, Darij Zadnikar je predaval udeležencem na Sinjem vrhu.

Posebne pozornosti sta bila letos deležna častna gosta Herman Gvardiančič in Ron Weijers, ki bosta na razstavah prisotna z obsežnejšim izborom slik, ob jih so ustvarjali še: Azad Karim, Lucijan Bratuš, Beti Bricelj, Aleksandra Zalokar, Lučka Šparovec, Lovro Inkret, Andrej Brumen-Čop, Črtomin Frelih, Polona Kunaver Ličen, David Ličen, Evgenija Jarc, Borut Grce, Rudi Benetik, Gerard Extra, Đanino Božič, Željko Mucko, Gerit Loesching, Gala Čaki, Ahmet Özel, Tanja Tanevska, Jerzy Tyburski in Zbigniew Sawaryn.

Jasna Merku

Spominska slika umetnikov zbranih na letošnji koloniji in reprodukcija slike Rona Weijersa

FESTIVAL LJUBLJANA - Jutri v CD

Opera Lohengrin

Gostovanje hrvaških in nemških glasbenikov

Jutri bodo v Cankarjevem domu uprizorili opero Lohengrin nemškega skladatelja Richarda Wagnerja (1813–1883). Nastopila bosta zbor in orkester Opere HNK iz Zagreba v sodelovanju z gledališčem iz Würzburga.

Lohengrin zaključuje prvo fazo Wagnerjevega opusa, ko je še skladal pod vplivom nemških, italijanskih in francoskih predhodnikov. Besedilo in glasbo je dovršil l. 1848, naslednje leto pa je zaradi udeležbe na majski vstaji v Dresdnu moral zapustiti kraljevino Saško. Izgnanstvo v Švici mu je onemogočilo, da bi prisostvoval premieri svoje nove opere v Weimarju pod taktirko prijatelja in bodočega tasta Franza Liszta. Zato pa je v tem času lahko snoval svojo operno reformo: bodoča dela (Tristan in Izolda, Mojstri pevci nürnberški, tetralogija Nibelungov prstan, Parsifal) ne nosijo več naziva opera, ampak glasbena drama, v kateri naj bi se po zgledu antične grške tragedije stapljali beseda, glasba in drama. Že v Lohengrinu lahko zasledimo postopno opuščanje zaprtih točk za soliste in zbor v imenu glasbene kontinuitete. Vodilni motivi, ki lahko označujejo protagonista, predmet, čustvo ali idejo, pa so psihološko podkrepjeni z izbiro instrumentov. Glavna junaka Lohengrina in Elso tako spremljajo godala in pihala v višjem registru, kot so na primer violina, flavta in oboa, antagonist Telramund in čarovnica Ortrud pa sta posebljena s tematičnim zvokom basovskih glasbil.

Snov o Lohengrinu, vitezu sv. Grala, je Wagner črpal iz srednjeveškega epa Parzival pesnika Wolframa von Eschenbacha in iz kasnejših virov o germanski mitologiji. Opera spominja na Apulejevo pravljico Amor in Psiha: skrivnostni vitez v dvoboju dokazuje nedolžnost lažno obtožene Else ter jo zaprosi za roko. V zame-no mu mora nevesta obljubiti, da ga ne bo nikoli spraševala po imenu in poreklu. Elsa obljubo prelomi že na poročno noč, zato jo mora mož zapustiti. Njegova božanska identiteta mu ne dopušča, da bi odkrito živel med neposvečenimi.

Lohengrin spada med najpogosteje izvedena Wagnerjeva dela: svatbeni zbor na začetku tretjega dejanja je še danes izredno popularna poročna koračnica. Opero bo v Ljubljani dirigiral Nikša Bareza, v glavnih vlogah bodo peli Hugo Mallet (Lohengrin), Adela Golac Rilović (Elsa), Dubravka Šeparović Mušović (Ortrud) in Joachim Goltz (Telramund). Za režijo je poskrbel Kurt Josef Schildknecht, zbor pa je pripravil Ivan Josip Skender.

Opera obsega tri dejanja, ki skupno trajajo štiri ure, zato se bo predstava pričela že ob 18.00. Pevci bodo peli v nemškem jeziku, vendar bodo prisotni slovenski in angleški nadnapisi.

Sara Zupančič

GLASBA - Po 7 letih od nastopa v hali Tivoli

Joan Baez oktobra ponovno v Ljubljani

Po sedmih letih in več kot 50-letni glasbeni karieri bo jeseni v Ljubljani ponovno gostovala Joan Baez. Legendarno folk glasbenico 13. oktobra pričakujejo v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma. Marca 2007 je Baezova navdušila obiskovalce Hale Tivoli.

Joan Baez je leta 1960 za založbo Vanguard posnela svoj prvi solo album in s pravo zmesjo tradicionalnih balad, blue-sa, uspavank, kavbojskih napevov, etičnih folk melodij ter skladbami zasedb The Carter Family, The Weavers in Woodyja Guthrija hitro pridobila privrženca v ZDA in širše. Med skladbami, ki jih je posnela za svoje prve albume, so bile: House Of the Rising Sun (The Animals), John Riley (The Byrds), Babe, I'm Gonna Leave You (Led Zeppelin), What Have They Done To the Rain (The Searchers), Jackaroo (Grateful Dead) in Long Black Veil (The Band).

Leta 1963 je utrla pot Bobu Dylanu in se z njim odpravila na turnejo. Prav ta vez je zaznamovala folk glasbo v naslednjih dveh letih, Baezova pa je v tem času posnela tudi svoje različice danes dobro znanih Dylanovih skladb. Na tedanji repertoar je umeščala tudi skladbe sodobnih kantavtorjev, kot so Phil Ochs, Richard Farina, Leonard Cohen, Tim Hardin, Paul Simon, kasneje še Jacques Brel, Lennon-McCartney, Johnny Cash in drugi.

Baezova velja za glasbeno moč z neprecenljivim vplivom. V prvih vrstah je korakala z Martinom Luthrom Kingom, Vac-

lavu Havlu je bila inspiracija za njegov boj za Češko, pela je na prvi turneji Amnesty International. Pri Baezovi so vedno v ospredju svoboda in državljanske pravice. Med drugim je izpostavila gibanje za svobodo govora, se borila za pravice skupaj s Cesarjem Chavezom, organizirala odpor proti vietnamski vojni, 40 let kasneje je podprla Dixie Chicks za njihov pogum pri protestiranju proti iraški vojni, leta 1993 je nastopila v obleganem Sarajevu.

Pevka, znana po skladbah, kot so We Shall Overcome, Diamonds & Rust ter The Night They Drove Old Dixie Down, je bila ena od zvezd festivala Woodstock. V ZDA je izdala nekaj ducatov albumov ter med mnogimi nagradami in priznanji, ki jih je prejela v svoji karieri, dobila tudi grammyja za življenjsko delo.

POLETNO BRANJE - Cankarjeva založba predstavila tri slovenske in tri prevodne novosti

Cankarjeva založba je predstavila šest knjižnih novosti, vse so po mnenju urednika Tineta Logarja »pravilna izbira za poletno branje«. Slovensko pisavo predstavljajo eseji Matjaža Lunačka, trojni potopis Branka Gradišnika in kratke zgodbe priseljenca Zorana Kneževića. V prevodih so izšli romani Sergia Ramirez, Filipa Davida in Alessandra Barica.

Knjiga Lunačkovih esejev z naslovom Telovadci nad prepodom je, kot je na predstavitvi povedal Logar, nastala po naročilu, prinaša pa 120 esejev, ki »razpirajo možnosti interpretacije« o naših vsakdanjih težavah, literaturi, psihoanalizi, medsebojnih odnosov. Lunaček po Logarjevi oceni ne vsiljuje svojega mnenja, temveč razpira misli ter jih prepleta s podrobnostmi z različnih umetniških področij. Rdeča nit esejev pa je po avtorjevih besedah pesnik Arthur Rimbaud, ki se ga »loteva na več načinov«, za kratko formo pa se je odločil, ker meni, da je »mogoče marsikaj povedati na strnjen način«.

Gradišnikova knjiga En kuža v Lizboni, da o ljudeh ne govorimo se dogaja v glavnem v Lizboni in je po mnenju urednika Andreja Blatnika nekakšen trojni potopis: potopis po Portugalski, kjer je nekaj časa bival, ker je bila njegova žena tam veleposlanica, potopis o njegovem intimnem življenju oziroma njegovi družini na čelu s psom Ferrisom, pa tudi potopis o slovenski kulturni in politični zgodovini.

Zbirka kratkih zgodb Dvoživke umirajo dvakrat je Kneževićev prvenec, ki po Blatnikovih besedah prinaša svežo optiko priseljenca, ki živi v dveh kulturah; Knežević si je leta 1995 našel delo v slovenskem gradbeništvu. Ne opisuje le življenja, razpetega med Slovenijo in Vojvodino oziroma Srbijo, ampak tudi raz-

petost med dvema svetovoma: nekdanjim socialističnim in sedanjim turbokapitalističnim. Knjiga vsebuje fiktivne zgodbe z resničnimi podrobnostmi. Po avtorjevih besedah gre za zgodbe ljudi, ki »živijo tu in hkrati tudi tam, a obenem niso ne tu ne tam«.

Ramirez, po besedah urednika Zdravka Duše najbolj radikalen in najbolj angažiran južnoameriški pisatelj, je v romanu Margarita, lepo je morje zasnoval na resničnih zgodovinskih dogodkih in likih. V njem je prepletel življenje in smrt najbolj znanega nikaragovskega pesnika Rubena Daria z atentatom na enega najbolj krvavih diktatorjev Anastasia Somoze. Kot je povedala Jasmina Markič, ki je knjigo prevedla skupaj z Ajdo Krajnc, roman prikazuje kruto realnost Latinske Amerike. Spremenno besedo je napisal Marko Jensterle.

Davidov roman Sanje o ljubezni in smrti sestavljata dve samostojni besedili, zgrajeni na stalni igri med stvarnim in fantastičnim. Srbski pisatelj, rojen v judovski družini, se je v njem vrnil k judovski mistiki. V prvem delu po besedah prevajalke in avtorice spremne besede Jane Unuk govori o mlademu študentu in njegovi sanjani nevesti, v drugem delu o preganjanju srbskih Judov med drugo svetovno vojno, vse skupaj pa pripelje do zadnje vojne na Balkanu.

Baricco v romanu Mr. Gwyn opisuje pisatelja, ki se nenadoma odloči, da ne bo več pisal, čeprav mu gre to zelo dobro od rok. Brezdelje se mu po besedah prevajalca Janka Petrovca počasi zaplete, nato pa ugotovi, da mu je usojeno »kopirati« ljudi. Da je Baricco po izobrazbi muzikolog, se po prevajalčevem mnenju čuti tudi v pisanju: avtor je skromen, a natančen v glasbeni uporabi jezika. (STA)

ANIMIRANI FILM Film Boles nominiran za cartoon d'Or

Animirani film režiserke Špele Čadež z naslovom Boles se je uvrstil med pet nominirancev za pan-evropsko in edino izključno evropsko nagrado za animacijo cartoon d'Or 2014. Dvanajstminutni film, nastal v slovensko-nemški koprodukciji, se bo za nagrado potegoval na 25. Cartoon Forumu, ki bo potekal od 23. do 26. septembra v francoskem Toulusu.

Lutkovni animirani film Čadeževe je nastal po zgodbi Maksima Gorkega. Pripoveduje zgodbo o Filipu, ki sanjari o pisateljski slavi in boljšem življenju ter prostitutki Terzi. Ta Filipa prosi, da napiše ljubezensko pismo Bolesu, njenemu ljubimcu, dva tedna pozneje pa še ljubezensko Bolesovo pismo njej. Filip tako ugotovi, da Boles ne obstaja, zato zavrne njeno prošnjo.

Film je bil že večkrat nagrajen. Slavil je na številnih festivalih, med drugim ga je septembra nagradila žirija za kratki film na Festivalu slovenskega filma, decembra ga je za najboljši film izbralo občinstvo Animateke, januarja je bil nagrajen tudi na tržaškem filmskem festivalu.

Nagrada cartoon d'Or je nastala leta 1991 s ciljem promocije nadarjenih evropskih ustvarjalcev animiranega filma.

IMIGRACIJA - Neformalno srečanje notranjih ministrov unije

EU želi pomagati Italiji glede migrantov, a ne želi nositi bremena

Italija predlaga, da bi operacijo Mare Nostrum prevzela agencija Frontex

MILAN - V okviru neformalnega srečanja notranjih ministrov EU v Milanu so ministri včeraj med drugim govorili o možnosti pomoči Italiji pri soočanju s tisoči priseljencev, ki pristanejo na italijanski obali. V Evropski komisiji menijo, da je nepripravljenost držav članic na večjo fleksibilnost azilne politike poglobila krizo.

"Moramo zagotoviti legalne poti za prihod beguncev v EU, saj so drugače prisiljeni v nelegalne migracijske poti," je dejala evropska komisarka za notranje zadeve Cecilia Malmström pred srečanjem evropskih notranjih ministrov v Milanu. "Ta trenutek imajo begunci zelo omejene možnosti za dostop do EU: s skrivanjem. Druge poti ni," je še dejala Malmströmov, ki je med drugim predlagala uvedbo t.i. humanitarnih viz ali možnost za rešitev problematike s tem, da bi se s prošnjami za azil ukvarjali na konzulatih ali taborih za begunce. "A ti predlogi niso bili prav dobro sprejeti," je še dodala.

Nekatere države, denimo Italija, se pritožujejo, da so jih evropske partnerice zapostavile pri soočanju z množičnim pritokom ljudi, medtem

ko severne države vztrajajo na stališču, da imajo same migrante, s katerimi se morajo ukvarjati.

Medtem so ministri pohvalili Italijo za reševalno operacijo Mare Nostrum, ki so jo sprožili oktobra lani po dveh katastrofalnih brodolomih ob otoku Lampedusa in v teritorialnih vodah Malte, v katerih je umrlo najmanj 400 migrantov. Nekateri očitki namreč namigujejo na to, da reševalna operacija dejansko vzpodbuja nelegalne prihode čolnov.

Italijanski notranji minister Angelino Alfano je na srečanju predlagal, da bi operacijo Mare Nostrum postopoma prevzela EU prek svoje agencije za vodenje operativnega sodelovanja na zunanjih mejah povezave, vendar je Malmströmov dejala, da v sedanjih razmerah to ni mogoče že iz finančnih razlogov, saj Frontex razpolaga z omejenimi sredstvi. Je pa komisarka pristala na to, da bi začeli razpravo o tem, da bi v operaciji Mare Nostrum sodelovale tudi druge evropske države. Z zadevo se bo seveda morala ukvarjati nova Evropska komisija pod predsedstvom Jeana Claudea Junckerja.

Evropska komisarka C. Malmström in notranji minister A. Alfano

Bolezen zavrla reformo

RIM - Postopek za reformo senata in druge ustavne spremembe se je včeraj nekoliko upočasnil. A tokrat niso vmes politični razlogi, pač pa bolezen. Zbolel je namreč severnoligaš Roberto Calderoli, eden izmed poročevalcev. Tako je ustavna komisija senata včeraj glasovala o nekaterih amandmajih, vendar ne o tistih s politično občutljivejšo vsebino, kot je predlog, da bi senatorje v nasprotju z vladnim zakonskim osnutkom tudi v bodoče neposredno volili. Vse kaže, da bo glasovanje o tem na dnevnem redu danes dopoldne. Komisija bi sploh morala danes zaključiti svoje delo, tako da bi zakonski osnutek lahko romal v zbornico že jutri.

Mediatrade: vsi oproščeni

MILAN - Predsednik in podpredsednik Mediaseta Fedele Confalonieri in Pier Silvio Berlusconi ter drugi obtoženci so bili včeraj oproščeni na procesu Mediatrade, na katerem so bili obtoženi davčne goljufije in drugih kaznivih dejanj. Milansko sodišče je namreč ugotovilo, da so nekatere obtožbe zastarale, glede drugih pa je menilo, da očitana kazniva dejanja niso bila storjena. Odvetnik Niccolò Ghedini je izrazil zadovoljstvo in pripomnil, da bi moral biti po isti logiki oproščen tudi Silvio Berlusconi v primeru Mediaset.

EMILIA ROMAGNA - Deželna uprava

Predsednik Errani po obsodbi odstopil

BOLOGNA - Predsednik deželne uprave Emilie Romagne Vasco Errani iz vrst Demokratske stranke je včeraj odstopil s svojega položaja, potem ko ga je bolonjsko prizivno sodišče obsodilo na eno leto pogojnega zapora zaradi ponaredbe.

Po ugotovitvah sodišča je Errani leta 2006 sodeloval pri nezakoniti delitvi deželne prispevka za milijon evrov kmetijski zadrugi Terremerse, ki ji je predsedoval njegov brat Giovanni. Poleg predsednika Dežele Emilie Romagne sta bila obsojena še deželna funkcionarja Valterio Mazzotti in Filomena Terzini, in sicer na eno leto in dva meseca pogojno.

Obsodba je bila dokaj nepričakovana, saj je prvostopenjsko sodišče Errania in oba deželna funkcionarja oprostilo, češ da niso zagrešili kaznivega dejanja.

VASCO ERRANI

ANSA

Erranijev odvetnik Alessandro Gamberini je dejal, da je zaradi razsodbe zgrožen, in je napovedal pritožbo na kasacijsko sodišče. Errani pa je, kot rečeno, odstopil, da ne bi škodil instituciji, ki ji je načeloval, kot je sam povedal. Tako se v Emilii Romagni obejta predčasne deželne volitve.

SLABO VREME - Vremenska ujma prizadela tudi Ligurijo

Reka Seveso preplavila severni del Milana in okolico

MILAN - V noči med ponedeljkom in torkom je reka Seveso po 12 urah neprestanega deževanja prestopila bregove in preplavila severne četrti Milana (na sliki, foto Ansa). Tako so se mnogi Milančani včeraj zjutraj zbudili sredi vode. Poplavljeni so bili kletni prostori, pa tudi ulice, tako da se je promet odvijal s težavo. Začasno so morali spremeniti proge nekaterih avtobusov in tramvajev, pa tudi zapreti nekatere postaje podzemskih železnic.

Vodna ujma je prizadela tudi okolico Milana, zlasti Brianzo, kjer so prestopili bregove nekateri potoki. Sicer pa je vremenska fronta zajela praktično vse dežele severne in srednje Italije. O nalivih in poplavih poleg iz Lombardije poročajo še zlasti iz Ligurije.

Kaže, da se bo slabo vreme nadaljevalo še danes in jutri. Ob tem so padle temperature zraka, ki so na severu Italije 5 do 6 stopinj pod sezonsko normo, termična razlika med severnimi in južnimi italijanskimi deželami pa mestoma dosega celo 15 stopinj Celzija. Vremenoslovci napovedujejo, da se bodo vremenske razmere v petek normalizirale.

VATIKAN - Po korenitem čiščenju spornih računov bo imela manjša pooblastila

Banka IOR z imenovanjem novega vodstva začenja drugo fazo prenove

RIM - Vatikanska banka, zaznamovana z nizom škandalov, je leto 2013 sklenila z dobičkom v višini 2,9 milijona evrov, kar pa je 83,7 milijona manj kot leta 2012. Kot ocenjuje francoska tiskovna agencija AFP, je banka očitno plačala visoko ceno za čiščenje spornih računov, po poročanju Financial Timesa pa bo v prihodnje občutno skrčila svoje dejavnosti.

Kot so sporočili iz banke z uradnim imenom Institut za verska dela (IOR), so v obsežni operaciji, katere cilj je bil izkoreniniti sumljive transakcije, blokirali račune več kot 2000 strank, več sto drugih pa zaprli. Samo to končanje 396 "odnosov s strankami" je po navedbah banke vodilo v zmanjšanje prihodkov v višini okoli 44 milijonov evrov. Število bankinih strank je z 18.900 v letu 2012 lani padlo na 15.495.

IOR je sporočil še, da so lani odpisali za 28,5 milijona evrov investicij, o čemer pa podrobneje niso spregovorili. Po poročanju medijev naj bi banka 15 milijonov evrov izgubila zaradi posojila pro-

dukcijski družbi Lux Vide, katere lastnik Ettore Bernabei naj bi imel tesne vezi s kardinalom Tarcisio Bertonejem, ki se je bil lani primoran umakniti s položaja vatikanskega državnega tajnika.

Predsednik banke Ernst von Freyberg, ki je vodenje banke prevzel lani, a se bo moral glede na napovedi že danes po komaj 16 mesecih od položaja posloviti, je dejal, da je vodil politiko ničelne tolerance do vsakršnih sumljivih dejavnosti. "Ta velikokrat boleč, a nujen proces je odprl vrata novi, neobremenjeni prihodnosti IOR," je navedel v izjavi za javnost.

V banki so hkrati poudarili, da kljub dragim reformam rezultati za prvo polovico letošnjega leta kažejo neto dobiček v višini 57,4 milijona evrov.

IOR ne posoja denarja, temveč obrača sredstva vatikanskih oddelkov, kongregacij, katoliških dobrotelčnih organizacij ter duhovnikov in nun z vsega sveta. A zadnja desetletja so banko zaznamovali predvsem škandali in očitki o pranju denarja.

Vatikanska banka je bila med drugim glavni delničar italijanske banke Banco Ambrosiano, ki je leta 1982 propadla ob očitkih o pranju denarja za sicilijansko mafijo. Roberta Calvija, ki je bil na čelu Bance Ambrosiano in ki so ga mediji označili za božjega bankirja, so omenjenega leta našli obešenega z mostu v Londonu. Sum za njegovo smrt je padel na mafijo.

Tudi ko gre za bolj bližnjo preteklost, so banko italijanske oblasti preiskovale zaradi sumov pranja denarja. Pod drobnogledom sta se lani znašla njen tedanji generalni direktor Paolo Cipriani in njegov namestnik Massimo Tulli, ki sta bila posledično primorana odstopiti.

Svež veter je v banki zavel s prihodom papeža Frančiška, ki je napovedal transparentnost vatikanskega finančnega sistema in pozval k "revni Cerkvi za revne". V tej luči je vzpostavil komisijo, ki ima nalogo predlagati načine za reformo banke.

Kot so včeraj sporočili iz banke, bo druga faza "čistilne" operacije vključevala

postavitev novega vodstva. Zaradi tega bo moral s položaja oditi Nemeč von Freyberg, ki ga je v zadnjih dneh papeževanja postavil še Frančiškov predhodnik Benedikt XVI. Novo vodstvo naj bi predstavili danes, von Freyberga pa bo po napovedih medijev najverjetneje nasledil francoski finančnik Jean-Baptiste de Franssu.

Kot v včerajšnji izdaji piše britanski Financial Times, bodo 127 let stari finančni inštituciji v okviru reformiranja odvzeli tudi večino pooblastil za upravljanje s sredstvi. IOR naj bi se tako vrnila k svoji temeljni nalogi - nakazovanju sredstev misijonom in drugim cerkvenim skupnostim po vsem svetu.

Vatikanski uradniki upajo, da bodo z odvzemom pooblastil za upravljanje s sredstvi odrezali vir škandalov, ki banko bremenijo od 80. let minulega stoletja. Z imenovanjem Franssua, nekdanjega izvršnega direktorja Investco Europe, naj bi skušali okrepiti njen sloves po finančni disciplini. "Škandalov si ne moremo več privoščiti," je za FT dejal neimenovani vir blizu papežu.

ZLATO
(999,99%) za kg
31.118,50 **-61,41**

SOD NAFTE
(159 litrov)
108,83 \$ **-1,28**

EVRO
1,3589 \$ **0,0**

EVROPSKA CENTRALNA BANKA 8. julija 2014

valute	evro (povprečni tečaj)	
	8. 7.	7. 7.
ameriški dolar	1,3589	1,3592
japonski jen	138,26	138,53
bolgarski lev	1,9558	1,9558
češka krona	27,437	27,434
danska krona	7,4556	7,4562
britanski funt	0,79385	0,79385
madžarski forint	308,86	310,58
litovski litas	3,4528	3,4528
poljski zlot	4,1344	4,1432
romunski lev	4,3893	4,3876
švedska krona	9,2977	9,3098
švicarski frank	1,2155	1,2155
norveška krona	8,3956	8,4020
hrvaška kuna	7,6018	7,5915
ruski rubel	46,5133	46,9781
turška lira	2,8967	2,8967
avstralski dolar	1,4459	1,4522
braziljski real	3,0196	3,0137
kanadski dolar	1,4508	1,4466
kitajski juan	8,4280	8,4325
mehiški peso	17,6589	17,6417
južnoafriški rand	14,5290	14,6821

ŠTANDREŽ - Športna objekta OK Val in Juventine

Telovadnico bodo obnovili, tribune igrišča še brez strehe

Štandreška telovadnica (levo) in tribune nogometnega igrišča v Štandrežu

BUMBACA

Goriška občina je objavila razpis za izbiro načrtovalca, ki bo pripravil načrt za izredna vzdrževalna dela na stavbi štandreške telovadnice. Izhodiščna razpisna cena znaša 49.909 evrov, rok za prijavo pa se izteče v ponedeljek, 14. julija. Vzdrževanju stavbe je občina namenila 210.000 evrov: med drugim je predvidena obnova stranišč, slačilnic, centralne kurjave, razsvetljave, strehe in stropa, zamenjali pa bodo tudi vsa okna.

Na občinskem tehničnem uradu pravijo, da se dela ne bodo začela pred letom 2015, saj bodo po odobritvi načrta morali imenovati še izvajalca, potekala pa bodo v dogovoru z društvi, ki se telovadnice poslužujejo. Namen je namreč ta, da bi čim manj ohromili redno delovanje društev, tako da bodo izredna obnovitvena dela najverjetneje izpeljali v poletnih mesecih, ko se je športna sezona že zaključila. Med poletjem bodo najverjetneje izvedli zahtevnejše ukrepe (obnovo centralne kurjave in stropa), obnova slačilnic pa bo lahko potekala med sezono. Štandreško telovadnico v Ulici San Michele so zadnjič obnavljali leta 2000, ko so delavci položili nov parket. Potrebo po izrednih vzdrževalnih delih nam je potrdil tudi Sandro Corva, predsednik društva O.K. Val, ki upravlja telovadnico v popoldanskih urah. »Nujno je treba popraviti strop in zamenjati okna, saj curja ob večjih nalivih voda v telovadnico. Poleg tega bomo z obnovitvenimi deli tudi rešili problem centralne kurjave, upamo pa, da bomo lahko v projekt vključili tudi nakup in namestitve novih košev,« pojasnjuje Corva, po katerem se telovadnice ob šoli poslužuje pet društev.

V Štandrežu pa že več let čakajo tudi na gradnjo nove strehe nad tribunami nogometnega igrišča, na katerem trenira in igra domače tekme Juventina, trenutno najpomembnejša nogometna ekipa v goriški občini. Projekt je že pripravljen, dela pa se še ne morejo začeti. Naložba naj bi stala približno 100.000 evrov, od katerih naj bi občina krila polovični znesek, ostalo polovico pa naj bi krila pokrajina. Pred leti so napovedovali, da bodo vso streho pokrili s fotovoltaičnimi paneli, ta možnost pa je še pod vprašajem. Projekt bo stekel le, ko bosta pokrajina in občina dosegli dogovor o kritju stroškov: občina je zaenkrat vanj pripravljena vložiti 50.000 evrov, pokrajina pa je dala na razpolago 25.000 evrov. Celoten strošek znaša, kot omenjeno, dodatnih 25.000 evrov, vprašanje pa je, kdo jih bo prispeval. Datum začetka del ostaja zato še neznanka, štandreškimi gledalcem pa priporočamo, da se opremijo z dežniki. (av)

DOBERDOB - V sklopu evropskega projekta Living fountains

»Oživljajo« vodnjake

Spodaj nekdanji zaraščeni napajalnik v Vižintinih, levo pa tako kot je videti v teh dneh, ko zaključujejo njegovo obnovo

BONAVENTURA

V Jamljah in Vižintinih v teh dneh zaključujejo obnovitvena dela dveh vodnjakov. Posega bo občinska uprava župana Fabia Vizintina izpeljala v sklopu čezmejnega evropskega projekta »Living fountains«, ki predvideva oživljanje vodnjakov in kalov v širšem čezmejnem območju. Nosilka projekta je Občina Miren-Kostanjevica, projekt pa se izvaja tako na njenem območju kot v novogoriški, šempetrski, doberdopski in sovodenjski občini. Vseh partnerjev je skupaj enajst, med njimi pa je tudi doberdopska večstopenjska šola. Projekt sofinancirata Evropski sklad za regionalni razvoj in Program čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007-2013.

Kot nam je pojasnil župan Vizintin, je projekt vreden nekaj več kot 900.000 evrov, doberdopska občina pa je bila deležna prispevka v višini 205.000€. Seveda gre za namenska sredstva, namenjena izključno izvršitvi projekta, je podčrtal, zaključil pa naj bi se novembra. Pred meseci smo sicer poročali, da doberdopska občinska uprava ni mogla začeti z deli, ker so ji deželni uradi »grozili« z znatnim niža-

njem predvidenega prispevka, naposled pa se je očitno vse srečno končalo.

Obnovitvena dela bodo izvedli v dveh fazah. V sklopu prve so pred približno dvema tednoma začeli obnovo napajalnika v bližini kapelice v Vižintinih ter vodnjaka in tipične stare hišice v predelu Jamelj, ki mu domačini pravijo Bared. Iz varnostnih razlogov vstop v hiško sicer ne bo možen, na okna pa bodo namestili rešetke, skozi ka-

tere si bo mogoče ogledati tudi notranjost.

Druga faza naj bi stekla pred koncem julija, predvideva pa ureditev in ovrednotenje štirih naravnih kalov: trije so v Mikolih, eden pa na Poljanah. Kot pri vseh evropskih projektih je del sredstev namenjen tudi promociji omejenih lokacij. V ta namen bodo postavili smerokaze in ustrezne informativne table. (pd)

Preverjajo razloge za smrad

Občina Sovodnjača je aprila pričela postopek preverjanja razlogov pojavljanja neprijetnih vonjav, ki so posledica živinorejskih dejavnosti in jih občutijo predvsem prebivalci spodnjega dela Peči. Postopek izvaja v sodelovanju z agencijo ARPA, s katero je podpisala poseben protokol. Po prvem srečanju in uvodni anketi bo zdaj na vrsti drugi del raziskave, pri kateri bodo spet aktivni občani in sicer z monitoražo ter zapisovanjem pojavov smrada. Predstavitve druge faze protokola bo nocjo ob 20. uri v prostorih domače Zadrudne banke v Sovodnjah, Prvomajska 120/A.

Turčija in »crowdfunding«

V restavraciji Pahor v Jamljah bo jutri, 10. julija, srečanje za člane SDGZ. Večer se bo začel ob 19.15 s predavanjem dr. Diega Santaliane o Turčiji in možnostih gospodarskega sodelovanja ter priložnostih, ki jih ta trgu ponuja, ob 20. uri pa bo predstavitev spletne platforme »Kickstarter« za crowdfunding (množično financiranje). Predstavili bodo primer proizvoda Swich, ki ga je izdelalo včlanjeno podjetje Lutman design. Ob 20.30 bo predstavitev promocijske brošure sekcije mednarodne trgovine in storitev SDGZ, sledila bo družabna večerja.

V Trziškem gledališču razkrili nekatere goste nove sezone

Prodaja abonmajev se bo sicer v občinskem gledališču v Trziču začela 13. septembra, v teh dneh pa je vodstvo razkrilo imena nekaterih gostov, ki bodo sooblikovali gledališko in glasbeno sezono 2014/2015. Ta bo, po napovedih sodeč, dokaj pestra, saj želijo, kot poudarja kulturna odbornica Paola Benes, z raznoliko ponudbo »odtegniti« od televizijskih zaslonov čim več ljudi. Sezono bo 22. oktobra uvedel koncert priznanega pianista Louisa Lortia, glasbeni program pa bodo v prihodnjih mesecih med drugimi obogatili sopranistka Lisa Larsson in pianist Andrea Lucchesini, pihalni ansambel Selmer Saxharmonic, ki ga vodi Milan Turković. Gledališki abonma bo 11. novembra uvedel Neri Marcorè, ki bo s člani Bande Osiris uprizoril glasbeno-gledališko predstavo Beatles Submarine. Januarja bo Trzič ponovno gostil Paola Rossija, tokrat s predstavo o geniju Pier Luigi Torre, med protagonisti prihodnje sezone pa bo tudi Marco Baliani.

ŠTANDREŽ
Zaradi nevihte električni mrk in zamude vlakov

Med nevihto v noči s ponedeljka na včerajšnji dan je v raznih predelih Štandreža prišlo do izpada električnega toka. Številne domačine je prebudila alarmna naprava hiše, ki se je ob mrku sprožila in je potem dalj časa tulila. Nevihta je električni mrk povzročila tudi v drugih krajih pokrajine: gasilci so okrog 4. ure zjutraj intervenirali v Šlovrencu, kjer se je prav tako sprožila alarmna naprava stanovanja. Zaradi posledic slabega vremena je bila včeraj zjutraj in dopoldne prišlo do težav na železniški progi med Trzičem in Trstom. Strele so namreč povzročile okvaro na sistemih, ki uravnavajo razdalje med vlaki. Ob 10.30 je bila okvara odpravljena, zamudo do 100 minut pa je imelo štirinajst vlakov.

GORIŠKA POKRAJINA - Podjetje ISA bo slovenske letake razdelilo po dvojezičnih občinah

Nad črne vrečke tudi s slovenščino

Goriško podjetje za okoljske storitve ISA nam je včeraj potrdilo, da je poskrbelo tudi za slovenske prevode letakov, s katerimi želi spomniti prebivalstvo na prepoved uporabe črnih plastičnih vrečk. Prepoved sicer velja vse odkar so na Goriškem uvedli ločeno zbiranje odpadkov, marsikdo pa je doslej ni upošteval in je tako imenovane preostale suhe odpadke zbiral v črnih vrečkah. Pravilnik pa kot znano določa, da morajo gospodinjstva odlagati te odpadke v rumene vrečke, podjetja pa v rdeče.

Če so doslej pri podjetju ISA zaskrbeli kar obe očesi in odnašali tudi črne vrečke, so se junija odločili za strožji pristop. Gospodinjstva so z informativnim gradivom najprej spomnili, da so črne vrečke prepovedane, nato pa jih niso več odnašali. Marsikdo je zato na vreči odpadkov, ki jo je bil odložil pred hišo, našel »rdeč karton«, ki ga je v štirih jezikih opozarjal na neumestno vrečko.

Odločitev za rumene oziroma rdeče prozorne vrečke je dokaj logična, saj omogoča boljši vpogled v zbrane odpadke. Pri podjetju ISA so se namreč zavedeli, da je med tako imenovani preostali suhi odpadki tudi veliko odpadkov, ki bi lahko bili reciklirani. »Tako ne gre!!« piše na novem, sedaj tudi slovenskem letaku. Prebivalce prosijo za sodelovanje, saj želijo dodatno povečati

Črne vrečke so prepovedane, zato jih redarji ne odnašajo več ...

BONAVENTURA

delež ločeno zbranih odpadkov, ki je bil lani 62-odstoten. Na letaku so zato opozorili, da so črne vrečke prepovedane, še enkrat shematsko ponovili, »kam mečemo ostali material«.

Slovenske letake, zanje se je s pismom direktorju podjetja ISA zavzel tudi sovedenski občinski svetnik Julijan Čavdek, naj bi v teh dneh razdelili gospodinjstvom v občinah Doberdob, Sovodnje in Števerjan »ter vsem, ki bodo zaprosili zanje v naših uradih ali preko brezplačne telefonske številke 800 844344«. (pd)

ŠEMPETER

Na placu tudi Tinkara

Tinkara Kovač

Pred Coroninijevim dvorcem v Šempetru bo do 23. avgusta potekala prireditev Poletje na placu. Med gosti bo tudi slovenska pevka Tinkara Kovač, ki je Slovenijo letos popeljala v finale Evrovizije. Tinkara bo v Šempetru nastopila v petek, 11. julija, ob 21. uri, zanimivi dogodki pa bodo na istem prizorišču potekali tudi danes, jutri in v soboto.

Drevi ob 20. uri bodo pred Coroninijevim dvorcem nastopile razne plesne skupine (ProDance, M&N Dance Company, VIP DanceCompany, ...), jutri, 10. julija ob 21. uri, pa bo otroški spektakel z milnimi mehurčki »Soap opera« v izvedbi skupine Compagnia Teatro Scalzo iz Genove. V petek bo kot omenjeno zapela Tinkara, v soboto ob 21. uri pa bo na ogled komedija »Moška copata« v izvedbi As Teatra. Vstop je prost, več na www.kstm-šempeter-vrtojba.si. Ob slabem vremenu bo prireditev potekala v kulturni dvorani Šempeter.

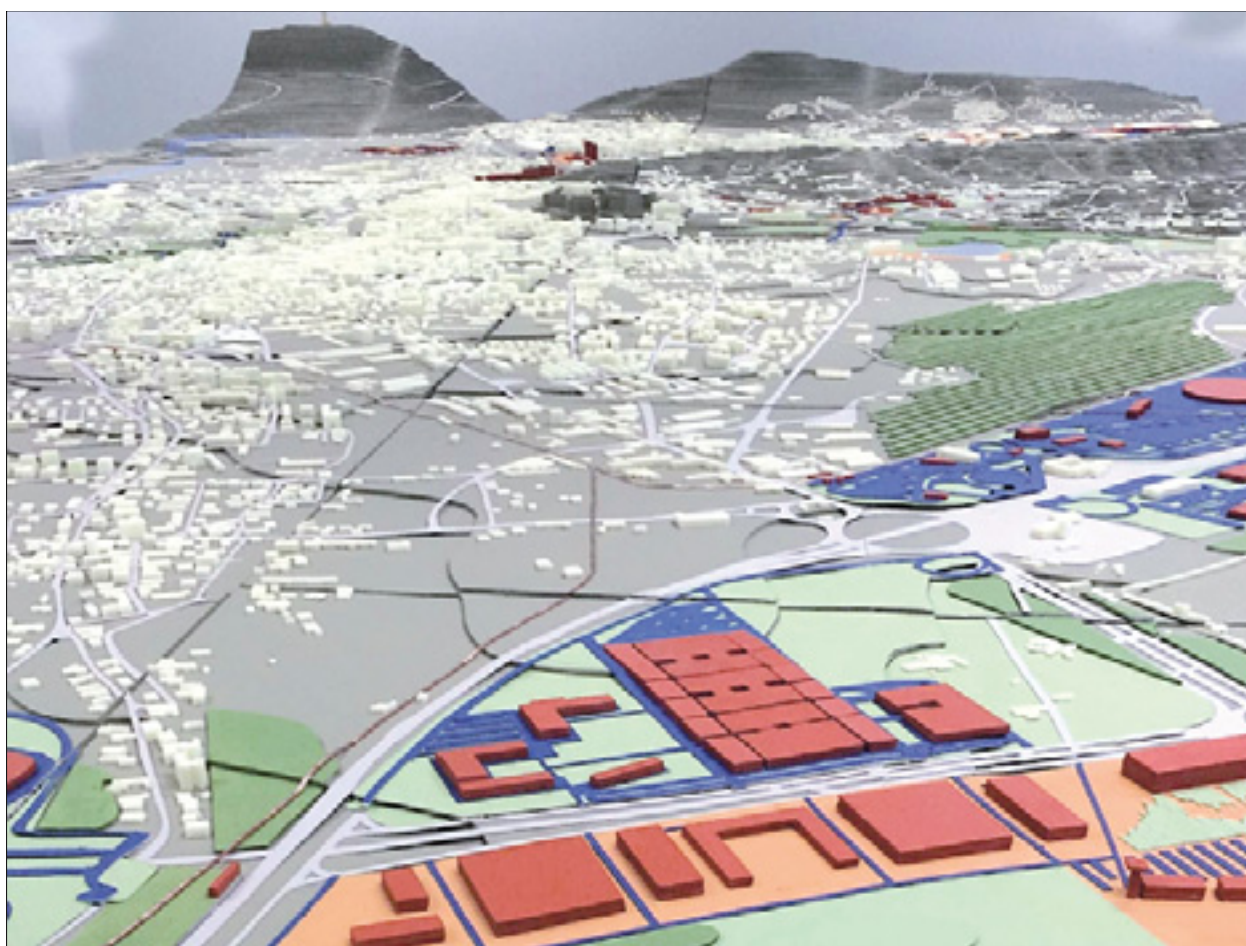
EZTS GO - Danes posvet Meja brez meja in odprtje razstave o skupnem razvoju treh mest

Utopija na ogromni maketi

Osemdeset kvadratnih metrov velika maketa je najbolj otipljiv rezultat razstave »3x3x1: lokalizirane utopije«, ki jo bodo danes ob 12.30 odprli v prostorih Fundacije Goriške hranilnice (v Carducijevi oz. Gosposki ulici 2). Maketa mest Gorica, Nova Gorica in Šempeter-Vrtojba je sad raziskave, ki so jo v iztekajočem šolskem letu opravili študentje integriranega projektiranja na goriški fakulteti za arhitekturo. Petinpetdeset študentov magistrskega študija je s pomočjo desetih docentov, dveh izvedencev in koordinatorskega rektorjevega pooblaščenca Giovannija Fraziana - devet mesecev preučevalo in raziskovalo čezmejni urbani prostor.

»Gorica, Nova Gorica, Šempeter-Vrtojba, tri sosedna mesta, tri prepoznavne fizične entitete. Devet tematskih območij za skupni prostor. Načrt, ki ni bil apriorno določen in nima enostransko vsiljene oblike, temveč se je izoblikoval na že obstoječem ali vsekakor možnem sobivanju odprtih prostorov, stanovanjskih predelov, naravnih območij in infrastrukturnih komponent. Razstava je plod spoznanja, izpopolnjevanja, preizkušanja in oblikovanja študentov in profesorjev arhitekture,« je pojasnil Fraziano. Razstava bo na ogled do 3. avgusta (od torika do nedelje med 16. in 19. uro).

Sicer pa bo današnje odprtje potekalo pod okriljem posveta Meja brez meja, ki ga v dvorani Della Torre (Fundacija Goriške hranilnice) prireja Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje. V središču bo ravno primer razširjenega mesta oziroma »somesstja«, ki ga sestavljajo Gorica, Nova Gorica in Šempeter-Vrtojba. A tudi vse bolj aktualna potreba po skupnem načrtovanju tega prostora. Za uresničitev otipljivega čezmejnega sodelovanja je namreč ključnega pomena sestava skupnega strateškega na-

80 kvadratnih metrov veliko maketo so izdelali študentje fakultete za arhitekturo

EZTS GO

črta, ki ga v sklopu Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje EZTS GO pripravljajo tri mesta. Posvet se bo pričel ob 10. uri, po uvodnih pozdravih županov treh mest, pa bodo o možnih oblikah skupnega načrtovanja in sodelovanja spregovorili koordinatorski Odbora za urbanizem EZTS GO Livio Semolič, pred-

sednik zbornice arhitektov Massimo Rocco in predsednik Trgovinske zbornice Gianluca Madriz. Angelo Patrizio bo predstavil raziskavo združenja trgovcev Confcommercio o gospodarskih dejavnostih v Gorici, Novi Gorici in Šempetru-Vrtojbi. Giovanni Fraziano bo spregovoril o že omenjenem projektu 3x3x1,

Eddi Dalla Betta, predsednik urbanističnega inštituta INU, bo predstavil načrt za obmejno cesto, predvideni pa so tudi posegi Aleksandre Torbica (Mestna občina Nova Gorica), Blanke Šuler (Občina Šempeter-Vrtojba) in Petra Gabrijelčiča z ljubljanske fakultete za arhitekturo.

Goriški davkoplačevalci niso vsi enaki ...

Podjetje ISA (Isontina ambiente) je končno natisnilo informativno gradivo o zbiranju odpadkov tudi v slovenskem jeziku. Potem, ko so vsem goriškim gospodinjstvom razdelili italijansko zgibanko, bodo tistim v Doberdobu, Sovodnjah in Števerjanu »ter vsem, ki bodo zaprosili zanj,« razdelili še slovensko besedilo.

Kot znano spada v območje, kjer veljajo določila zaščitnega zakona, tudi goriška občina. Na podlagi tega zakona morajo javne uprave in podjetja, ki nudijo javne storitve, prebivalcem Štandreža, Pevme in še nekaterih predmestij oz. vasi dostaviti vse gradivo tudi v slovenskem jeziku (mimogrede: ista pravica je dana vsem Slovincem, a morajo to izrecno zahtevati). Podjetju ISA se to ne zdi zadosten razlog za razdeljevanje slovenskega gradiva tudi v teh krajih. Baje zato, ker je slovenska gospodinjstva tam težje identificirati. O tem ni nobenega dvoma, ampak: ali ne bi problem rešili tako, da bi dvojezične letake razdelili prav vsem gospodinjstvom na območju, kjer velja zaščitni zakon? Podjetje ISA bi tako prihranilo kar nekaj denarja (enkratna distribucija je nedvomno cenejša), zakonskim določilom bi bilo zadoščeno, slovensko govoreči goriški davkoplačevalci (tudi tisti, ki živijo na primer na Placuti) pa bi dobili občutek, da uživajo enake pravice kot njihovi italijanski sosedi.

Pričakovati od podjetja ISA, od sorodnih družb in »celo« javnih uprav, da bi se zgledovali po švedskem gigantu pohištva, ki med gospodinjstvi na Goriškem in Tržaškem ne dela razlik in vsem velikokrat pošilja povsem dvojezične kataloge, pa je najbrž iluzija ... (pd)

NOVA GORICA - Minister je podpisal pogodbo

Najmlajši med arhivi bo kmalu postal večji

Novogoriški pokrajinski arhiv bo predvidoma konec leta razpolagal z dodatnimi 500 kvadratnimi metri prostorov. Minister za kulturo Uroš Grilc je namreč v ponedeljek podpisal pogodbo za nakup še dveh nadstropij v objektu na trgu Edvarda Kardelja 3, kjer pokrajinski arhiv že deluje. Najmlajši pokrajinski arhiv v Sloveniji – ustanovljen je bil leta 1972 – bo tako pridobil preproste prostore, saj je v zadnjem času zaradi prostorske stiske lahko prevzemal le še najnujnejše gradivo.

»V tem obdobju uspešno zaključujemo še eno poglavje reševanja prostorske problematike v slovenskih arhivih – po lanskoletnem odprtju novih prostorov Zgodovinskega arhiva Ptuj je zdaj dodatne prostore za lažje izvajanje svojega poslanstva dobil še Pokrajinski arhiv Nova Gorica. Opravljen odkup je po referendumski potrditvi novele arhivskega zakona še en v vrsti dokazov, da nam je v tem mandatu šlo za odprte, sodobne in dostopne arhive,« poudarja minister za kulturo.

Novogoriški pokrajinski arhiv, ki pokriva območje treh upravnih enot: Ajdovščine, Nove Gorice in Tolmina, trenutno razpolaga s 1.400 kvadratnih metrov poslovnih prostorov, kjer hranijo blizu 3.000 tekočih metrov gradiva. Z nakupom prostorov na isti lokaciji bo rešena prostorska problematika in zagotovljena tudi ustrezna hramba arhivskega gradiva.

Vrednost celotnega odkupa dodatnih prostorov znaša 496.000 evrov, od tega je Ministrstvo za kulturo zagotovilo sredstva v višini 440.000 evrov, Pokrajinski arhiv Nova Gorica pa v višini 56.000 evrov.

»Pokrajinski arhiv v Novi Gorici se

srečuje s problemom prostorske stiske za potrebe hrambe arhivskega gradiva že precej let. Stiska se je seveda z leti večala, saj je bilo ob povprečju letnih prevzemov med 50 in 100 tekočimi metri vedno manj prostora, dokler se proti koncu lanskega leta nismo soočili z dejstvom, da v letošnjem letu lahko prevzamemo zelo malo gradiva v najnujnejših primerih. Ministrstvo za kulturo nam je z razumevanjem prisluhnilo in odkupilo dodatne prostore, katerih kapaciteta bo predvidoma zadoščala za prevzemanje arhivskega gradiva vsaj za 15 let,« se pridobitve novih prostorov veseli direktor Pokrajinskega arhiva Nova Gorica, Drago Trpin.

Kot rečeno, novogoriški Pokrajinski arhiv pokriva območje treh upravnih enot oziroma enajstih severnoprimorskih občin. Aleksandra Pavšič Milost, strokovna delavka v arhivu, je včeraj za Primorski dnevnik pojasnila: »Tukajšnji pokrajinski arhiv je najmlajši med slovenskimi arhivi in tudi po starosti dokumentov imamo najmlajše gradivo.« Vseeno pa se lahko pohvalijo tudi z več kot 500 let starih dokumentom. Gre za knjižico, beležko o družinskih poslih, ki je nastala na zemljiškem gospodarstvu Dobrovo v Brdih. »Za nas je ta dokument dragocen iz dveh vidikov: prvič, ker je najstarejši dokument, ki smo ga prevzeli od Arhiva Republike Slovenije, drugič pa zaradi tega, ker so platnice iz pergamenta. V našem arhivu imamo samo dva takšna primerka, poleg tega zveščica še eno doktorsko diplomno,« dodaja sogovornica.

Večino arhivskih fondov pa sestavlja gradivo upravnih organov na ravni okra-

Pokrajinski arhiv v Novi Gorici

KM

jev in občin in krajev po letu 1850 ko so takratni Avstriji bile ustanovljene občine, pa do današnjih dni. A zlasti starejše gradivo ni popolno, saj je treba upoštevati, da stav v tem prostoru divjali dve svetovni vojni. Med gradivi torej prevladuje tisto, ki je nastalo po drugi vojni. V zadnjem obdobju so v novogoriškem Pokrajinskem arhivu pridobili precej gradiva gospodarskih organizacij, združenj, hranilnic in posojilnic, med gradivom organizacij s področja družbenih dejavnosti pa izstopa predvsem osnovnošolsko, hranijo pa tudi nekaj gradiva vrtcev, srednjih, poklicnih šol, ljudskih univerz, gledališča, bolnišnice, knjižnice ...

Kot še pojasnjujejo v omenjenem arhivu, je tudi splet okoliščin botroval dejstvu, da njihova ustanova hrani veliko gradiva mlajšega nastanka. Po drugi svetovni vojni so zgodovinska središča tukajšnjega območja in z njimi arhivsko gradivo pripadla Italiji, zato se le-to hrani izven državne meje. »Gradivo, ki se hrani drugod, denimo v državnem arhivu v Gorici, evidentiramo tudi mi,« pojasnjuje Aleksandra Pavšič Milost. Delček tega gradiva so tako shranili na mikrofilme in v zbirko fotokopij, prav z namenom, da bi raziskovalec iz tukajšnjega prostora olajšali delo. (km)

GORICA - »Pod lipami« o prvi svetovni vojni v družbi Petre Svolfšak in Renata Podbersiča

Dopisovanje je narodno ozaveščalo

»Prekleta vojna« je vnesla v družine velike spremembe: ženske so spoznale, da marsikaj morajo in zmorejo brez moških

Po daljšem predstavitvenem uvodu je na srečanju Pod lipami prejšnji četrtek v Kulturnem centru Lojze Bratuž zgodovinar Renato Podbersič tako rekoč v imenu okrog sedemdesetih poslušalcev začel razčlenjen pogovor s strokovno kolegico Petro Svolfšak. Novogoričanka po rojstvu in odraščanju, se je stalno naselila v Ljubljani, kjer se na raznih ustanovah ukvarja z zgodovino, še posebej z obdobjem prve svetovne vojne, vključno z vzroki in posledicami. Napisala je knjigo »Soča – sveta reka«. Svolfšakova je prva ženska raziskovalka, ki je v Sloveniji leta 1998 opravila doktorat o »prekleti vojni«. O njej so sicer pisali številni nešolani poznavalci, ustanove in zavodi pa so snov zanemarjali tako po prvi kot po drugi svetovni vojni. Razširilo se je neverjetno število zasebnih majhnih muzejev v obsoških vaseh, značilno pa je, da nima Slovenija nekega osrednjega spomenika posvečenega padlim v letih 1914 - 1918. Na Primorskem so manjša obeležja v Sovodnjah, Jamljah, Batah... in Borojevičev spomenik na komenskem Krasu. Sicer pa je nekaj desetina označenih pokopališč.

Pogovor in razlage so potekale v mejah usode civilnega prebivalstva brez primise vojaških taktik in strategij. V rimskih arhivih, kjer hranijo listine o beguncih in na splošno o civilistih z desnega soškega brega, je zapisano, da je bilo poleg izseljenih v notranjost cesarstva tudi preseljenih 12.000 Slovencev v italijansko kraljevino. Dostop in posledično delo sta ji bila olajšana, kljub čudenju arhivarjev, za-

radi strokovnega vtisa, ki ga je pred njo pustila zgodovinarica Milica Kacin Wohinz. Poleg ogromnega števila ostalih podatkov je zanimivo, da se italijanski zapisovalci dosledno izražajo z besednimi sklopi »okupacija Posočja« in »okupacijski režim«, se pravi, da so se podzavestno zavedali, da ne gre za nobeno »iredento« italijanskih krajev.

Sicer pa je bila zasedba leta 1915 dosleden uvod v dokončno zasedbo leta 1918. Ko je Italija imela v žepu podpisan Londonski pakt, s katerim ji je Antanta dodelila Primorsko in Istro, je pač že takoj po zasedbi uvedla liro kot plačilno sredstvo, v šole je vnesla italijanske državne programe z novimi vsebinami v učni snovi, uvedla je italijansko prometno zakonodajo in enako je veljalo za cerkveno strukturiranost. Italija je zasedla sicer desni soški breg, a ozemlje zgornjega rečnega toka je poimenovala »Tolminski okraj«

proti vsem pravilom mednarodnega prava. Po zaključku vojne sta se vojaška in civilna oblast vedli, kot če ne bi sploh bilo preboja pri Kobaridu. Isti ali njim podobni funkcionarji so leta 1941 prišli v Ljubljano in se posledično tako tudi vedli.

Vojna je vnesla v družine velike spremembe. Ženske so spoznale, da morajo in zmorejo brez moških ohraniti sorodstveno sestavo. Prvič so se navadile nastopati na najrazličnejših uradih državnega aparata zaradi prošenj, obvestil, obveznosti in pravic. Ženska je postala nosilka narodne zavesti med ekskluzivnim odnosom z otroki, kar se je kazalo tudi pri dopisovanju z možmi in sinovi na fronti, ko je v pismih in na razglednicah zaznati izborni jezik s podudarjanjem zdravja, domovine in vere. Dopisovanje je narodno ozaveščalo tudi moške, saj prej niso bili navajeni karkoli pisati in napisati. Dopisovanje iz

pribežališč na Apeninskem polotoku na za Italijo sovražno ozemlje je potekalo kar redno preko švicarskega Rdečega križa. Žepnina za drobne potrebe pa je pokazatelj hinavskega dobrikanja prebivalstvu, ki naj bi se prej ali slej vrnilo v rodne kraje in bi zaradi tega bilo prijazno razpoloženo do okupatorja.

Iz publike je izšla pripomba, da gre pri sedanjem zaznavanju obletnice začetka Velike vojne, očitno ali med vrsticami, za izpostavljanje italijanske »odrešitve« ozemelj, ki prej niso nikoli bila italijanska, za mimikrijo pa služijo iztočnice o miru, sožitju, prijateljstvu med narodi in pieteti do mrtvih. Prireditev ob navzočnosti treh predsednikov je v nedeljo potekala pred italijansko kostnico v Laškem, nihče pa ne omenja poldrugi kilometer oddaljene avstro-ogrškega pokopališča v Fojlanu. Kaj pa bo storil papež med jesenskim obiskom? (a.r.)

Svolfšakova in Podbersič na srečanju Pod lipami

BUMBACA

ROJE - Pipistrel Pripravljalna dela so se že začela

Na gradbišču bodoče Pipistrelove proizvodne hale na goriških Rojah so s prvimi deli začeli že v ponedeljek. Gre sicer šele za organizacijo gradbišča in pripravljala dela. »Postavili so prve delovne barake oziroma kontejnerje. Danes so dela nekoliko upočasnjena zaradi slabega vremena,« so včeraj pojasnili v ajdovskem Pipistrelu. Ker se glede na vremensko napoved tudi v prihodnjih dneh obetajo padavine, je moč sklepati, da bodo dela še upočasnjena.

Naslednji korak bo odprtje ograje na gradbišču in ureditev semaforiziranega dostopa na cesto za delovne stroje, še dodajajo pri Pipistrelu. Arhitekt in vodja del na gradbišču Walter De Grassi je že pretekli teden pojasnil, da naj bi dovoljenje cestnega podjetja ANAS za dostop gradbenih strojev in vozil podjetja Riccesi z državne ceste št. 55 do gradbišča dobili v tem tednu. Takoj zatem se gradnja lahko prične.

Ajdovski proizvajalec ultralahkih motorno-jadralnih letal bo v proizvodni hali v Gorici proizvajal predvsem štirisedežno letalo Panthera za tuja tržišča. Gradnja bi se sicer morala začeti že pred meseci, vendar se je začetek zavlekel zaradi številnih težav; najprej s težavami pri prepisu zemljišča, katerega dokumentacija je bila pisana še na staro avtro-ogrskomonarhijo, nato pa še zaradi odkritih eksplozivnih sredstev iz prve svetovne vojne in velikih količin azbestnega materiala, ki je bil odkrit pri prvih izkopavanjih za temelje objekta. (km)

Note vabijo v mesto

Na dvorišču palače De Grazia v Gorici bo do konca julija potekalo pet koncertov, ki jih v okviru tradicionalnega niza »Note in città« (Note v mestu) prireja kulturno združenje Mauro Giuliani s podporo Fundacije Goriške hranilnice in v sodelovanju z goriško občinsko upravo. Kot je povedal umetniški vodja Pio Liviero, ki je pobudo predstavljal z odbornico Arianno Bellan in s predsednikom fundacije Gianluigijem Chiozzo, bosta prva koncerta potekala že 11. in 12. julija. Publika bo ob 20.30 lahko prisluhnila odličnemu sarajevskemu kitaristu Murisu Varajicu, ki sproščeno prehaja z akustične k električni kitari in z njimi igra različne glasbene zvrsti. Večera bosta obogatili degustaciji vrhunskih briških vin. Naslednji koncert bo na sporedu 14. julija ob 21. uri, ko bo nastopil harmonikar Ghenadie Rotari, 20. julija pa bo nastopil ansambel trobent. Na klavir bo igrala Nastassja Masseria, nastopil pa bo tudi 7-letni dobitnik nagrade Palmanova 2014 Leonardo Macchitella. Zadnji koncert bo 25. julija ob 21. uri, ko bo pod Livierovo taktirko nastopil Gorizia Guitar Orchestra. Sodelovala bo sopranistka Siriana Zanolla.

Nesreča pred predorom

Včeraj je nekaj minut do 15. ure pred predorom Panovec iz smeri Nove Gorice proti Rožni dolini tovorno vozilo zapeljalo z vozišča. V nesreči ni bil nihče poškodovan. Novogoriški poklicni gasilci so tovorno vozilo protipozorno zaščitili in poskrbeli za nevtralizacijo različnih tekočin na vozišču. Promet je bil skoraj tri ure ur močno oviran, policija je promet spuščala najprej izmenično, nato pa popolnoma zaprla cesto. Delavci Cestnega podjetja Nova Gorica so poskrbeli za končno čiščenje vozišča in odstranitev tovornega vozila. (km)

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
TRAMONTANA, Ul. Crispi 23, tel. 0481-533349.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
BRAČAN (FARO), Ul. XXIV Maggio 70, tel. 0481-60395.

DEŽURNA LEKARNA V TRZIČU
ALLA SALUTE, Ul. Cosulich 117, tel. 0481-711315.

DEŽURNA LEKARNA V ŠKOCJANU
RAMPINO, Trg Venezia 15, tel. 0481-76039.

DEŽURNA LEKARNA V MORARU
LAZZARI, Ul. Francesco Petrarca 15, tel. 0481-80335.

Kino

DANES V GORICI
KINEMAX Dvorana 1: 17.50 - 20.00 - 22.00 »Big Wedding«.

Dvorana 2: 17.45 »Maleficent«; 19.50 - 22.00 »Thermae Romae«.

Dvorana 3: 18.00 - 20.00 - 22.00 »Un insolito naufragio nell'inquieto mare d'oriente«.

DANES V TRZIČU
KINEMAX Dvorana 1: 18.15 - 20.00 »Big Wedding«; 22.00 »Jersey Boys«.

Dvorana 2: 18.10 - 20.10 - 22.15 »Le origini del male«.

Dvorana 3: 18.00 - 20.00 - 22.10 »Tutte contro lui - The other Woman«.

Dvorana 4: 18.00 »Maleficent«; 20.15 - 22.00 »Le cose belle«.

Dvorana 5: 18.00 - 20.00 - 22.10 »Song'e Napule«.

Izleti

ZGODOVINSKO KULTURNO REKREACIJSKO DRUŠTVO VRNITEV s sedežem pri Devetkah prireja v petek, 11. julija, pohod z zaznavami nočnih odtenkov na območje Cerja. Zbirališče in odhod ob 22.30 uri izpred Primožičeve domačije v Gabrjah na državnih cestih Gorica - Trst. Organizatorji priporočajo težko obutev, pohodne palice in obrok hrane. Čelna svetilka sodi med neobvezno opremo.

KRUT obvešča, da je v teku vpisovanje za skupinsko bivanje v Termalnem centru Radenci od 24. avgusta do 3. septembra z možnostjo individualnega prilagojenega paketa za zdravje ali dobro počutje; informacije in prijave v Gorici, Korzo Verdi 51/int., tel. 0481-530927 (ob torkih od 9. do 12. ure) ali na sedežu Krut-a, v Trstu, Ul. Cicero 8, tel. 040-360072 (od pon. do pet. 9.00-13.00) ali krut@tiscali.it.

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV za Goriško sporoča, da bo tradicionalni piknik, povezan z izletom, v soboto, 2. avgusta. Udeleženci se bodo najprej peljali v Kobarid na ogled muzeja o prvi svetovni vojni. Nato jih bo pot vodila v Beneško Slovenijo, kjer bodo obiskali v Špetru ob Nadiži zanimiv muzej SMO. V Podbonecu bo kosilo sledilo družabno srečanje. Vpisovanje po tel. 0481-20801 (Sonja Knez), 0481-882183 (Dragica V.), 0481-884156 (Andrej F.), 0481-78138 (Sonja S.). Na račun 20 evrov.

Šolske vesti

GLASBENA MATICA sporoča, da potekajo vpisi za šolsko leto 2014-15; informacije na tajništvo v Gorici, Korzo Verdi 51, od ponedeljka do četrta od 11. do 12. ure (tel. 0481-531508).

MULTIDISCIPLINARNI PROGRAM za kakovostno kadrovsko rast, ki ga izvaja Slovenski izobraževalni konzorcij SLOVIK je objavljen na spletni strani www.slovik.org in je namenjen univerzitetnim študentom in absolventom; informacije in prijave na naslovu info@slovik.org do 15. septembra.

NAGRADA AMIDEI prireja kreativne filmske delavnice za otroke na temo animiranega filma »Kiki - dostava na dom« japonskega režiserja Hayaa

Miyazakija; film bo brezplačno na ogled do zasedbe sedežev v dvorani Kinemaxa v Gorici v petek, 18. julija, in v soboto, 19. julija, ob 10.15, ob 15. uri pa bo v mediateki Ugo Casiraghi v Gorici potekala brezplačna filmska delavnica; obvezna prijava po tel. 0481-534604 ali na info@mediatega.go.it.

AŠZ DOM v sodelovanju z Dijaškim domom Simon Gregorčič v ZŠSDI-jem prireja košarkarski kamp v Dijaškem domu v Gorici od 14. do 18. julija. Na programu motorika in športna šola minibasketa za fantke in deklice od 6. do 9. leta; košarkarska šola za fante in dekleta od 9. do 13. leta. Ob vadbi še bazen, izleti v naravo, tečaj šaha, ex-tempore. Kamp vodi prof. Andrej Vremec (profesor telesne vzgoje, državni vaditelj minibasketa, državni trener košarke) z izkušenimi vzgojitelji in trenerji. Prijave po tel. 329-2718115 (AŠZ Dom) ali domgorica@gmail.com; informacije prof. Andrej Vremec (tel. 338-5889958, marinandrej@alice.it).

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE sporoča, da je ministrstvo za šolstvo določilo rok za telematsko predstavitev modela B (izbira šol). Predstavitev zadeva učno osebje, ki je vključeno v zavodske in tudi v pokrajinske lestvice. Model B bo mogoče predstaviti do 4. avgusta (ob 14. uri). Okrožnica je objavljena na spletni strani Ministrstva za šolstvo (www.istruzione.it).

DELAVNICE ZA OSNOVNOŠOLCE: v organizaciji ZSKD in v sodelovanju s Krožkom za promocijo mladinske književnosti in ustvarjalnosti Galeb, bodo na Livku pri Kobaridu od 26. do 30. avgusta. Na voljo je še nekaj prostih mest. Info in prijave na tel. št. 040-635626, info@zskd.eu.

Koncerti

»LIVE / GLASBA PREKO MEJE«: danes, 9. julija, ob 18.30 na Travniku v Gorici v organizaciji Examina 2. izvedba »Up The Gain«, nastopajo Everage in gostje (goriški rock). 22. in 23. julija »Afrobrasil festival« v knjižnici v Foljanu (Ul. Madonnina 4) od 17.30 do 19.30 brezplačne delavnice igranja afriških in brazilskih tolkal, od 19. do 20.30 brezplačne plesne delavnice in od 21. do 23. ure nastopi; vstop prost.

FESTIVAL DVORNE GLASBE »MUSICA CORTESE« v organizaciji združenja Dramsam iz Gorice: 10. julija ob 21. uri v palači Attems v Gorici »Fanciulla io son. Corteggiamenti, lamenti e tradimenti«, ensemble Quintana; 11. julija ob 21. uri v dvorani goriškega gradu predstavitev publikacije Giovannija Luce »Giulio Zacchino Tergestino« in nastop zbora San Vito iz kraja Marano Lagunare; 17. julija ob 21. uri v dvorani goriškega gradu »I due corvi«, duo De Mircovich; 5. avgusta ob 21. uri v palači Torriani v Gradišču »Musica regale« ensemble Musica Rediviva; 12. avgusta ob 21. uri v baziliki Sv. Evfemije v Gradežu »Alma, svegliate ormai«, ensemble Anonima Frottolisti; 11. septembra ob 21. uri v dvorani goriškega gradu »Concerto botanico«, ensemble Protempore; 21. septembra, ob 21. uri v dvorani goriškega gradu »Time stand stille«, duo J. Coleau - B. Zulian in La Compagnia del Bontempo ter ensemble Dramsam; vstop prost.

»ECHOS - ČEZMEJNI ODMEVI«: 10. julija ob 21. uri na trgu v Šmartnem Daniele D'Agaro in skupina Il ritmo delle parole (jazz); 19. avgusta ob 21. uri v Rubijskem gradu na Vrhu duo Alja Mandič (violončelo, Slovenija) in Carmen Anastacio (klavir, Italija); 21. avgusta ob 21. uri v Coroninijevem dvorcu v Šempetru pri Novi Gorici duo Leonard Franz (klarinet, Italija) in Gregor Dešman (klavir, Slovenija); 23. avgusta ob 21. uri v viteški dvorani gradu Dobrovo trio Martina Morello (klarinet, Italija), Kristina Serazin (saksofon, Slovenija), Carolina Perez Tedesco (klavir, Italija); 26. avgusta ob 21. uri v goriškem gradu Kontra-Kvartet iz Slovenije (klez-

mer); 28. avgusta ob 21. uri predverje gradu Kromberk La Rossignol iz Italije (dvorna glasba in plesi). Vstop prost.

AŠZ KREMENJAK iz Jamelj prireja 18. Zamejski festival Diaton 2014 v nedeljo, 13. julija. Na programu med 14. in 15.30 vpisovanje godcev, ob 16. uri nastop harmonikarjev, sledila bo podelitev priznanj udeležencem in nagrad zmagovalcem festivala. Ob zvokih skupine Furmani iz Postojne bo deloval dobro založen bife z jedmi na žaru in domačo kapljico.

Razstave

NA DVORCU CORONINI V ŠEMPETRU je na ogled stalna razstava o šempetrski rodbini Coronini von Cronberg; vsak delavnik 8.00-16.00 oz. po dogovoru (tel. 003865-3351000).

V VILVI DE FINETTI v Coroni je na ogled razstava Renza Pagotta z naslovom »Per segno e per colore«; do 20. julija.

V GRADU KROMBERK bo v petek, 11. julija, ob 20. uri odprtje fotografske razstave Gorana Vraniča z naslovom »Portret mesta Zvezda«, ki jo prireja Goriški muzej v sodelovanju z Mestnim muzejem Karlovce. Umetniškega fotografa in njegovo delo bo predstavila višja kustosinja Mestnega muzeja Karlovce Antonija Škrčić; na ogled bo do 31. avgusta.

V OBČINSKI GALERIJ SODOBNE UMETNOSTI na Trgu Cavour v Trziču je na ogled razstava »Oltre le nuvole. Aviatori italiani nella prima guerra mondiale« iz arhiva fotografa Giovannija Cividinija; do 20. julija od ponedeljka do sobote 17.00-19.00, ob sobotah tudi 10.00-13.00, ob nedeljah 10.00-13.00.

GORIŠKI FOTOGRAFSKI KROŽEK BFI, KC LOJZE BRATUŽ IN GORIŠKA POKRAJINA vabijo na ogled razstave z naslovom »Vidiki vernosti in spomina v prvi svetovni vojni 1914-1918« v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici; do 20. julija med prireditvami ali po domeni (tel. 0481-531445).

V MUZEJU SV. KLARE na Korzu Verdi 16 v Gorici je na ogled razstava »1914: L'Europa alla guerra - Dal colore delle uniformi al fango delle trincee« (1924: Evropa v vojno - Od pisanih uniform do blatnih jarkov); do 14. septembra od torška do nedelje 10.30-12.30, 16.00-19.30.

»SAKSIDA. SLIKAR PRAVLJIČAR« je naslov razstave, ki je na ogled v palači Attems Petzenstein v Gorici v organizaciji Pokrajinskih muzejev; do 12. oktobra od torška do nedelje 10.00-17.00.

V BIVŠI KONJUŠNICI PALAČE CORONINI na Drevoredu 20. septembra v Gorici je na ogled razstava z naslovom »Uno Stato in uniforme« v organizaciji Fundacije Palače Coronini Cronberg in zgodovinsko raziskovalne skupine Isonzo; do 26. oktobra od srede do nedelje 10.00-13.00, 15.00-18.00.

V DRŽAVNI KNJIŽNICI v Ul. Mameli v Gorici bo do 12. julija v galeriji Mario Di Iorio na ogled skupinska razstava v organizaciji kulturnega krožka G. Mazzini ENDAS iz Trziča na temo 100-letnice izbruha prve svetovne vojne.

V POKRAJINSKIH MUZEJIH v grajskem naselju 13 v Gorici je na ogled razstava o pisanih uniformah evropskih vojsk z naslovom »Belle époque in divisa«; do 25. januarja 2015 od torška do nedelje 9.00-19.00.

V POKRAJINSKIH MUZEJIH v grajskem naselju v Gorici je na ogled razstava »Sarajevo 1914 - Nepoznani dokumenti grofa Maria Attemsa Svetokriškega«. Gre za fotografsko razstavo, ki prikazuje prihod v Bosno Franca Ferdinanda in soproge ter vračanje njihovih trupel po atentatu z dne 28. junija 1914 iz arhiva grofa Maria Attemsa Svetokriškega; do 25. januarja 2015 od torška do nedelje 9.00-19.00.

Obvestila

NA TRAVNIKU v Gorici poteka do 12. julija vsak večer s pričetkom ob 21. uri 2. odbojgarski turnir Mesta Gorica. Za zmago se poteguje 16 mešanih ekip.

ŠŠKD TIMAVA Medjavs Štivan in JUS Medjavs vabita obrtnike iz Krasa in okolice, da se prijavijo za razstavljanje svojih izdelkov, na tradicionalnem prazniku »Konji in vonjave mošta«, ki bo potekal v Medjevasi od petka, 3., do nedelje, 5. oktobra; informacije po tel. 338-7738027 (Igor) in 338-9050189 (Simon) ali pišite na timava@alice.it, igortom71@hotmail.it

TRŽNI SEJEM PERUTNIŠTVA in pridelkov iz naših krajev bo potekal pri parkirišču v bližini gostilne Franc v Sovodnjih, Prvomajska 86, v sobotah, 19. julija, 2. avgusta, 6. septembra, 4. oktobra in 8. novembra med 8. in 13. uro; informacije po tel. 333-4318338.

Prireditve

»POLETNA SREČANJA V KNJIŽNICI« v Ronkah potekajo do 18. julija na trgu pred knjižnico in v kinoparku Excelsior (ob slabem vremenu v občinskem avditoriju); danes, 9. julija, ob 21. uri Donatella Manià za otroke »Storie sotto la luna e le stelle« (ob prireditvi bo knjižnica odprta do 22. ure); 10. julija ob 18. uri Sara Verzegnassi za mlade med 9. in 12. letom »La magia dell'invisibilità« in ob 21.15 koncert Exp Quarteta; 11. julija ob 18. uri Tatiana Donis in čarobna harfa za otroke o »Prazniku knjige«; 14. julija ob 18. uri Sabina Gerin in Sara Soletta za otroke »Yoga della risata...riso risotto risate« in ob 21.15 koncert Wind Rose; 15. julija ob 18. uri Raffaella Boffallo in Margherita Marcuzzi za otroke »Tu disegni... io leggo« in ob 21.15 »Operetta... meravigliosa come questa notte d'estate«; 16. julija ob 18. uri Andreja Grom za otroke v slovenščini »Poredna rdeča kapica in dobri volki« in ob 21.15 koncert Etno Funkers; 17. julija ob 18. uri Paola Pedreros in Margherita Marcuzzi za otroke »Farfalla e i colori della natura« in ob 21.15 predavanje Desirè Dreos »Di tesori perduti, storie di chiesette dimenticate in Bisiacaria«; 18. julija ob 21.15 koncert Shipyard Town Jazz Orchestra »Mainstream«; več na <http://bibliogo.ccm.it/library/Ronchi-dei-Legionari/>.

POLETNA DOŽIVETJA z naslovom »Ljudje... smo srce Nove Gorice« bodo potekala do 7. septembra na ploščadi za novogoriško mestno hišo: danes, 9. julija, ob 17. uri turnir v namiznem nogometu in ob 22. uri prenos polfinala svetovnega prvenstva v nogometu; v četrtek, 10. julija, ob 21. uri koncert skupin Fresh Hip-hop movement in Pipss s prijatelji; v petek, 11. julija, ob 21.30 koncert skupine Mojo hišni band; v soboto, 12. julija, ob 21.30 koncert skupine Prizma; v nedeljo, 13. julija, ob 17. uri turnir v namiznem nogometu in ob 22. uri prenos finala svetovnega prvenstva v nogometu; več na www.nova-gorica.si.

V PARKU BASAGLIA v Ul. Vittorio Veneto 174 v Gorici poteka »DolceMentEstate 2014«: vsako sredo od 18. ure dalje do 27. avgusta (razen v tednu velikega šmarna) bodo potekala srečanja, posvečena holističnemu dobremu počutju: zvočno sproščanje s tibetanskimi zvonovi in gongi, skupinska mantra petje, yoga-ples, indijske borilne veščine Dhanurveda, meditacije, telovadba v parku FitCamp, glasba z lastnimi instrumenti in mnogo drugega. Danes, 9. junija, bodo na vrsti srečanje z naslovom »Pensieri in Risonanza«, tehnika Qi gong z bambusovimi palicami (vodi Annamaria Zin) in ob 20. uri energetske izmenjave s tehniko Reiki (vodi Liliana Visintin) ter družinske postavitev (vodi Marco Valente); vstop prost, ob slabem vremenu bodo dejavnosti potekale v centru Mare Pen-

sante v parku; informacije po tel. 329-2164329, ahau.eventi@gmail.com.

»STROFE DIPINTE DI JAZZ« glasbeni in umetniški dogodki v ribiškem središču Fipsas v Romansu med 10. in 12. julijem: 10. julija ob 20. uri bo Giacomo Cuscunà poročal o svojih izkušnjah mladega dopisnika iz držav Bližnjega Vzhoda; ob 21. uri bo Antonio De Lucia, ob glasbeni spremljavi harmonikaša Giampaola Mracha, govoril o pesniku Federicu Garcii Lorci; ob 22. uri bo koncert Daria Carnevaleja, ki bo predstavil svoj zadnji projekt »Portraits«; ob 23.30 bodo Matteo Della Schiava, Alberto Blasizza in Luigi Fulignot nastopili s predstavo »Il Cantore dell'immaginario - Omaggio a Leo Ferrè«. 11. julija ob 20. uri bo predstavitev fotografske razstave Claudie Guido »Licenza di tortura«; ob 21. uri bo koncert skupine Cameramia; ob 22.30 bo koncert El Jazzeiro; ob 24. uri bo glasba Br many dj's. 12. julija ob 20. uri bo predstavitev knjige Patrizie Moretti in Francesce Avon »Una sola stella nel firmamento - Io e mio figlio Federico Aldrovandi«; ob 21. uri bo koncert kantavtorja Giancarla Lombardija; ob 22. uri bo »Soul Making« Natalie Molebatsi; ob 23.30 bo nastop skupine Waterproof D2nB. Na ogled bodo inštalacije v organizaciji Assopuntionate in razstave v organizaciji DayDreaming Project; več na www.liberatoriodarte.it.

KROŽEK ANTON GREGORČIČ IN KC LOJZE BRATUŽ vabita na »Srečanje pod lipami« s svetovno znanim fotografom, filozofom, esejistom in publicistom Evgenom Bavčarjem v četrtek, 10. julija, ob 20.30. Srečanje, ki ga bo vodila novinarka Erika Jazbar, bo potekalo pod lipami za Kulturnim centrom Lojze Bratuž, v primeru slabega vremena pa v notranjih prostorih.

»POLETJE V TRZIČU«: 11. julija ob 20.30 v Pancanu koncert godbe na pihala mesta Trzič; 12. julija »Bela noč« v Ul. Roma s koncerti glasbenih skupin; 14. julija med 17.30 in 19. uro »Nati per Leggere« v Ul. Sant'Ambrogio; 15. julija ob 21.30 na Trgu Falcone e Borsellino film »La mafia uccide solo d'estate«; 15. in 16. julija v občinski knjižnici glasbeni laboratorij z Enricom De Collejem ob 9.30 za otroke med 6. in 12. letom in ob 16. uri za mlade med 13. in 17. letom, ob 21. uri v parku Patuna »Suoni e sensazioni sotto le stelle« v organizaciji glasbenega inštituta Vivaldi in vedno ob 21. uri na Trgu Falcone e Borsellino v sklopu niza »Lettere Mediterranee« srečanje s filozofom in kulturnim antropologom Umberto Galimbertijem.

»VINILVEČERI 2014« NA GRADU KROMBERK: Goriški muzej v sodelovanju s Kud Morgan iz Nove Gorice prireja ciklus glasbenih predavanj z ljubitelji glasbe in lastniki vinilov: 15. julija ob 21. uri Drago Vovk »Od prve do najnovejša LP ploščice«; 22. julija ob 21. uri Sergej Randelović »Kje si Čarli?« (večer o Karlu Novaku). V času predavanj bo potekal še sejem rabljenih in novih vinilov ter raritet.

Mali oglasi

PODARIM dve mladi mucji (samčka in samico), črna in sivo-tigrasta; tel. 333-9766745.

PRODAM pasja mladiča border-collie stara dva meseca; tel. 338-4199828.

Pogrebi

DANES V GORICI: 10.00, Nadia Panizzi vd. Valassi iz splošne bolnišnice v stolnico in na ločniško pokopališče; 10.20, Emilia Bregant vd. Iacchini iz splošne bolnišnice v cerkev Srca Jezusovega, sledila bo upepelitev.

DANES V RONKAH: 12.30, Renato Visintin (iz tržiške bolnišnice ob 12.15) v cerkvi v Selcah, sledila bo upepelitev.

DANES V TRZIČU: 11.00, Giorgino Marchi (iz bolnišnice Sv. Justa v Gorici ob 10.15) v cerkvi Device Marcelliane in na pokopališču.

Cuneyt Cakir turški junak

RIO DE JANEIRO - Turek Cuneyt Cakir bo glavni sodnik današnjega polfinala med Argentino in Nizozemsko. Sedemintridesetletni Cakir je na tem SP sodil že tekmo brez zadetkov med Brazilijo in Mehiko ter dvoboj Alžirije in Rusije (1:1). Je šele drugi Turek, ki deli pravico na zaključnih turnirjih SP; 40 let pred njim je Dogan Babacan sodil na SP v nekdanji Zahodni Nemčiji leta 1974. Leta 2012 je sodil finale svetovnega klubskega prvenstva in istega leta polfinala EP med Portugalsko in Španijo.

750. tekma brez Van Persieja?

RIO DE JANEIRO - Nizozemska bo danes proti Argentini igrala jubilejno 750. mednarodno tekmo. Oranje imajo pozitivno bilanco, 377 zmag, 167 neodločenih izidov in 205 porazov. Nizozemci so reprezentanca, ki je največkrat igrala v finalih na SP, vendar doslej ni osvojila naslova prvaka. V zaključnih obračunih leta 1974, 1978 in 2010 so jo premagali Nemčija, Argentina in Španija. Bi pa danes lahko igrali brez Robina van Persieja, ki je staknil hude črevesne težave.

POLFINALE - Brazilce osramotili pod točo zadetkov

Nemški tornado

Nemčija - Brazilija 7:1 (5:0)

Strelci: Müller (11.), Klose (23.), Kroos 25. in 26.), Khedira (29.), Schürrle (68. in 78.), Oscar (90.)

Nemčija: Neuer, Lahm, Boateng, Hummels (od 46. Mertensacker), Höwedes, Khedira (od 75. Draxler), Schweinsteiner, Kroos, Müller, Klose (od 57. Schürrle), Özil.

Brazilija: Julio Cesar, Maicon, David Luiz, Dante, Marcelo, Ferdinandinho (od 46. Paulinho), Luyi Gustavo, Bernard, Oscar, Hulk (od 46. Ramires), Fred (od 70. William).

RIO DE JANEIRO - Kdor visoko leta, nizko pade, pravi pregovor, ki se zdaj nalašč prilagaja Braziliji. V organizacijo prvenstva je šla z eno svojih najslabših reprezentanc sploh, do polfinala se je prebila z neprečljivimi nastopi in srečo, v njem pa jo je Nemčija popolnoma raztrgala, osramotila in sokirala tudi tamkajšnje javnost. 5:0 po 29 minutah igre je izid za anale svetovnih prvenstev, končni 7:1 pa polom, kakršnega Brazilije na SP še ni doživela. Bolj kot zvezdnika Neymarja je selecao sinoči pogrešala stebra zadnje vrste Thiaga Silvo, saj so igrali v obrambi kot amaterji, disciplinirani (in tudi sicer odlični) Nemci pa so njihove številne napake vsakič kaznovali. Jasno je, da so Brazilci že po prvih zadetkih doživeli psihološki zlom. Za nameček je Miroslav Klose s svojim 16. zadetkom odvezl Ronaldu rekord po doseženih golih na svetovnih prvenstvih.

Brazilci so misli zbistrili šele med odmorom v slačilnici. Na igrišče so se vrnili polni dobre volje, a Nemce so resno zaposlili le v prvih minutah, ko je nekaj odličnih posegov uspelo vratarju Neureju. A reakcija je bila kratkotrajna in Nemci, ki kljub visokemu vodstvu nikoli niso povsem popustili, so znova prevzeli niti igre v svoje roke in dosegli še dva gola, lahko pa bi jih še nekaj več. Častni gol Brazilije je padel v zadnji minuti, a čast ni rešena.

Mimogrede, vso verodostojnost je izgubil tudi duhovnik vudu magije Helio Sillman, ki je pred tekmo napovedal, da bo uročil nemški stroj. Najbrž je med obredom zgrešil postopek. Učinek je bil namreč ravno nasproten. V transu so bili ... njegovi.

Miroslav Klose je sinoči postal nogometaš z največjim številom zadetkov na svetovnih prvenstvih. S 16. zadetkom je na večni lestvici prehitel Ronaldu

ANSA

TRENERJI

Capella bi želeli odstraniti, Pekerman je edina izbira, Prandelliju očitajo pobeg

MOSKVA - Navijači so v Moskvi napadli sedež Nogometne zveze Rusije ter v stavbo metali kondome in balone. S tem so protestirali proti odločitvi predsednika zveze Nikolaja Tolstija in športnega ministra Vitalija Mutka, ki sta podprla selektorja ruske reprezentance Fabia Capella. Navijači in tudi nekaj ruskih poslancev so želeli, da 68-letni italijanski trener odstopi zaradi izpada Rusov že po skupinskem delu SP, čeprav je z vodstvom zveze podaljšal pogodbo še za štiri leta. Tolstih ga je branil, «da je doslej opravil veliko dela» in «da je repre-

zentanca v tem času zelo napredovala». Podobno stališče je zavzel tudi Mutko, med drugim nekdanji predsednik Zenita iz Sankt Peterburga in Nogometne zveze Rusije.

Čisto drugače je v Kolumbiji. Luis Bedoya, predsednik tamkajšnje Nogometne zveze je dejal, da si želi nadaljevati sodelovanje z Argentincem Josejem Pekermanom, ki je selektor te južnoameriške države od leta 2012 in jo je na SP v Braziliji z novim zvezdnikom Jamesom Rodriguezom prvič v njeni zgodovini pripeljal do četrtfinala, kjer jo je premagala gostiteljica prvenstva z 2:1. «Nimamo načrta B, C, ali D. Imamo le načrt A. In ta je, da Pekerman ostane,» je v Bogoti dejal Bedoya. Štiriinšestdesletni Pekerman pa je pred dnevi povedal, da bo SP potrebuje «nekaj dni zelo zaslužnega premora», preden se bo odločil o svoji prihodnosti.

Daleč od Italije pa se je v Turčiji h Galatasarayju umaknil Cesare Prandelli, ki mu kritiki še naprej ne priznajo. Nazadnje mu je predsednik Juventusa Andrea Agnelli očital, da si je izbral deželioz ugodnim davčnim režimom prav v trenutku, ko bi ga domovina potrebovala.

»Nisem kot kapitan Schettinio. Odstopil sem sam, čeprav je v Italiji v navadi, da se umakneš le, če v zameno dobiš denar, da prekine pogodbo,« je odgovoril Prandelli iz Istanbula. Izkašljaj se je kar precej. »Najbolj me je razočaral Rossi, ki se je jezil zaradi izključitve iz seznama potnikov za SP, čeprav je od vsega začetka vedel, da ga en bom vzel s sabo v Brazilijo,« je pojasnil bivši selektor. O Balotelliju pa: »Mario živi v namišljenem svetu svojih želj!« Že res, a izbral ga je sam.

Polfinale

DANES, 9. JULIJA
22.00 Argentina - Nizozemska (Sao Paulo)

Za 3. mesto

SOBOTA, 12. JULIJA
22.00 Brazilija - Nizozemska/Argentina (Brasilia)

Finale

NEDELJA, 13. JULIJA
21.00 Nemčija - Nizozemska/Argentina (Rio)

NAŠI O MUNDIALU

Nemčija in Robben

21-letni Trebenc Luca Carli je v teh dneh zaključil službeno izkušnjo pri električarju na Proseku, med letom pa je kot branilec nastopal za repenski Kras.

Messi ali Robben?

Robben, ker igra manj osamljen in ni prva dama na igrišču. Tudi pri Bayernu ohranja enak pristop do srečanja. Messiju navkljub take predstave Argentine si nisem pričakoval.

Zakaj pa?

Med štirimi polfinalisti je Argentina prikazala slabšo igro.

Torej med Brazilijo, Nemčijo in Argentino, kljub izidom, kdo si je do polfinala najbolj zaslužil pokal?

Gotovo Nemčiji ali pravzaprav jedro ekipe, ki izvira iz Bayerna.

Kaj si pogrešal na SP?

V prvem krogu prvega dela je bilo preveč taktiziranja. Upal sem, da bo Španija in Italija pokazali boljše igro.

Omenil si Italijo. Kdo bi lahko bil nov selektor »azzurrov«?

To bi moral biti mlad selektor, ki bo vpklical mlade igralce. Nisem pristaš nominirancev, kot so Allegri ali Mancini. Zadnje dni je tudi govora o Zoli.

Najbolj si bom zapomnil ...

Prvi gol Van Persija z glavo proti

Luca Carli

Španiji in odlično izveden Rodriguezov strel.

V primeru, da bi kot zadnji mož obrambne linije zagrešil napako, kateremu vratarju letošnjega SP bi najbolj zaupal?

Mehiškem vratarju Ochoi.

Po katerem nogometašu naših društev si se kot mladinec najbolj zgleđoval?

Po Dimitriju Battiju, ki je sicer nekaj časa miroval zaradi poškodbe kolena, sicer pa je borben in resen nogometaš. Ob njemu bi dodal še Edvina Carlia, vratarja kriške Vesne.

Boš v naslednji sezoni še igral v Repnu in kako spremljaš izbiro novih okrepitev?

Glede svoje prihodnosti se moram še pogovoriti z vodstvom ekipe. Konkurenca bo večja, tako med mladinci, ki se borijo za mesto v začetni postavi, kot za ostale. Treba se bo veliko več truditi na treningih. (mar)

BESEDNO PRVENSTVO

Vladarji

»Ne smemo vzporejati tistega uspeha z vojaškim režimom. Ni prav, nogomet ni politika,« se jezi Daniel Bertoni, ki je za argentinsko reprezentanco osvojil svetovni naslov leta 1978. Bil je čas vojaške diktature v Argentini. Zato ga je novinarka Giulia Zonca spraševala o povezavi športa s politikom. Nekdanji vezist pa trdi, da se nogometaši ne pečajo s politikom.

A kaj, ko so letos prav argentinski nogometaši prišli v Brazilijo s transparentom, na katerem piše, da bi otočje Malvinas moralo pripadati Argentini. »Ne smemo pozabiti, da še obstaja kolonializem, ki si je podjarmil argentinsko otočje,« se brani Bertoni, ki je pred 36 leti zadel odločilni zadetek v finalnem dvoboju proti Nizozemski.

In zdaj si Argentina in Nizozemska spet gledata v oči. In spet ne gre brez vmešavanja državnih poglavarjev. Nizozemski kralj, ki si bo nocoj brzkone ogledal tekmo, je poročen z Argentinko. Kraljevi izbranki je ime Maxima Zorreguieta in je hčerka enega od ministrov nekdanjega argentinskega diktatorja Videle. Prav tistega, ki naj bi leta 1978 priredil prvenstvo po svojem nogometnem okusu.

A njena visokost Maxima se ne spušča v preteklost. Novinarjem je diplomatsko zaupala kratko izjavo: »Dosežek Argentine mi veliko pomeni, a jaz sem Nizozemka.« (PV)

Po letu 2012 in 2014 bo tržaško smučarsko prvenstvo spet organiziral slovenski smučarski klub. Eno izmed najprestižnejših tekem deželnega koledarja bo v naslednji sezoni 2014/15 organiziral namreč Smučarski klub Brdina. Oopenski klub je že

klubu ne prerivajo,« je pojasnil predsednik SK Brdine Marko Piccini (na sliki), ki je novico obelodanil tudi na rednem (nevolinim) občnem zboru kluba. Po vsej verjetnosti bo tekmovalje v teku na smučeh in alpskem smučanju v vikendu med 14. in 15.

SMUČANJE - V novi sezoni

Smučarski klub Brdina bo organiziral Tržaško prvenstvo

Tekma bo najbrž marca 2015 v kraju Forni di Sopra - SK Devin že dvakrat

dobil zeleno luč pokrajinskega odbora smučarske zveze FIS. »Potem ko je tekmo dvakrat organiziral SK Devin, leta 2012 in lani, smo v našem odboru pomislili, da bi se tega izziva lahko lotili tudi mi. Prijavili smo se, zveza pa je našo prošnjo sprejela. Ne bi vedel, ali smo bili edini prosilci, lahko le povem, da se v zadnjih letih za organizacijo

marcem 2015, datum pa mora odbor smučarske zveze še potrditi. Že znana pa je lokacija prvenstva: to bo deželni smučarski center v kraju Forni di Sopra, kjer je prvenstvo steklo tudi leta 2012. »Z organizacijo tekme pridobi klub predvsem na vidljivosti in pa točke na posebni društveni lestevici deželne smučarske zveze, zaslužka pa sploh ne bo, saj so stroški zelo visoki,« še dodaja Piccini. Priprave na tekmo so se kljub poletni vročini že začele. Pri Brdini iščejo zdaj predvsem pokrovitelje.

Tržaško smučarsko prvenstvo je bilo dolgo monopol društva Sci Cai. Od sezone 2011/12 pa velja nov pravilnik, po katerem se vsako tržaško društvo lahko prijavi kot možen kandidat, nato pa zveza določi tistega, ki zadošča vsem kriterijem. (V.S.)

KOŠARKA - Čeprav odbor še ni v celoti pridobil sredstev za novo sezono

Jadran se je vpisal v ligo

Športno združenje Jadran je včeraj - dan pred zapadlostjo roka - vložilo prošnjo za vpis članske ekipe v državno B-ligo. Pozitiven razplet je predsednik Adriano Sossi sporočil na ponedeljkovem občnem zboru v prostorih Zadržne kraške banke na Opčinah. Novica ni sama po sebi umevna. Čeprav je ob koncu prvenstva sam Sossi napovedal, da bo ekipa zagotovo nastopila v B-ligi, je bil vpis v preteklih dneh spet pod vprašajem zaradi težkega finančnega položaja, v katerem se je znašel klub.

»Nismo pričakovali, da bo sestavljanje proračuna tako težavno,« je na skupščini priznal Sossi. Kot je pojasnil blagajnik Peter Žerjal, so se namreč stroški za nastopanje v višji ligi - v primerjavi z lansko sezono - skoraj podvojili. »Oderuška« Košarkarska zveza samo za pristojbine zahteva 52.000 evrov namesto slabih 25.000, kolikor so jih morali odšteti lani v nižji ligi. Skoraj dvakrat dražja bodo tudi gostovanja, tako da se bo lanski proračun, ki je znašal okoli 145 tisoč evrov - v to vsoto je vključen tudi mladinski sektor s stroški za trenerje in telovadnice vred, »povzpeli« do 210.000 evrov. V postavki za povračilo stroškov za vse igralce, ki jih v prihodnji sezoni čaka petkrat tedenska vadba, je 21.000 evrov. Jadran je že v minuli sezoni »pridelal« primanjkljaj skoraj 7.000 evrov, čeprav - tako Sossi - »je bil naš budžet daleč najmanjši v ligi.« Zato je bilo iskranje finančnih sredstev za novo sezono, ob upoštevanju hude gospodarske krize in izpada virov iz sponzorstev, še toliko težje. Položaj se je deblokiral v zadnjih dneh, je ob robu skupščine povedal Sossi, ko so dobili zagotovila zasebnih podjetij in zasebnikov, da bodo pomagali pri sestavljanju proračuna. S temi sredstvi bi krepko presegli mejo 50-odstotkov zbranih sredstev, vendar jih precej še vedno manjka. Skratka, z vpisom v ligo so za zdaj predvsem pridobili čas, Sossi pa je povedal, da računajo, da bi stanje uravnesili do začetka naslednjega leta, za kar bo potrebno še dosti napora. Podjetje Robert Franco ostaja glavni sponzor.

Tako kot lani, so odborniki ŠZ

Zgoraj predsednik ŠZ Jadran Adriano Sossi. Združena ekipa bo v B-ligi ena od treh iz naše dežele

FOTODAMJ@N

Jadran tudi letos opozorili na edinstvenost njihovega projekta, ki združuje vsa naša košarkarska društva in jih povezuje v piramido, uveljavlja domače igralce in lastno košarkarsko šolo, ki jo ustvarjajo kakovostni slovenski trenerji, hkrati pa si prizadeva, da bi do izraza prišla tudi matična društva. »Drugim našim športom takšen projekt manjka ali šele nastaja,« je poudaril Sossi.

»Ne moremo si predstavljati kakšne posledice bi lahko imela morebitna ukinitve nastopanja članske ekipe za naše košarkarsko gibanje in morda tudi za vse športno gibanje pri nas, saj bi bil to hud udarec za smernice projekta in za politiko združevanja. Verjetno bi bila to težko popravljiva škoda, ki bi se delno pojavila že v naslednji sezoni, gotovo pa na srednje obdobje,« je zapisano v poročilu upravnega odbora ŠZ Jadran.

Ponedeljkova odločitev o vpisu v ligo spet preusmerja pozornost tudi na ekipo, ki jo čaka izjemno težka sezona v ligi, ki je dejansko najvišja med (še) amaterskimi. Igralci član-

Carlo De Petris, Saša Malalan, brata Matija in Daniel Batich in Martin Ridolfi. Christian Slavec se o svojem nadaljnjem igranju mora še izreči. Kateri mladinci se bodo pridružili Jadranu je odvisno tudi od dogovarjanja med društvi. Iščejo okrepitev pod košem, naloga je prepuščena trenerju Muri. Ker si profesionalcev ne morejo privoščiti, pridejo v poštev le krajevni košarkarji. Mnogi od teh zaradi splošne krize ne najdejo več donosnih pogodb zunaj naše dežele.

»Vročni imeni« sta Tržačana Andrea Colli (lani pri tržiškem Falconstarju) in Marco Diviach. Oba sta že igrala v višjih ligah. Morda so še druge možnosti. »Kdorkoli že pride, mora vedeti, da v dobrem (klapa) in slabem (igraš za majico) pride v društvo, ki se razlikuje od drugih,« pravi Mura.

Pa še to: pravico do igranja v B-ligi imajo tri društva iz FJK. To sta poleg Jadrana še videmski GSA in Pordenone, stara znanca naše ekipe. Toda Videmčani so vložili celo prošnjo za igranje v ligi A2Silver. Za naknadno vključitev v B-ligi se poteguje tudi lani izpadli Spilimbergo in celo lanski tekmeč Jadran Bertinoro, poraženec v finalu končnice državne C-lige.

Počakati bo treba še nekaj dni, ko bo znano kdo se je v ligo vpisal, koga pa je odpihnila kriza.

A. Koren

SK Devin, tokrat slalom pri Trevisu

V nedeljo so se smučarji SK Devin v kraju Possagno blizu Trevisa udeležili druge tekme za Meddeželni pokal Triveneta v slalomu z rolerji. Tekme se je tokrat udeležilo samo 8 članov SK Devin na skupno 40 tekmovalcev. Manjša udeležba je bila verjetno posledica vzporedne tekme za svetovni pokal v Degmaru v Nemčiji. Kljub temu je bilo na tekmi kar nekaj dobrih tekmovalcev, ki so se preizkusili na cesti z zahtevnejšim naklonom od prve tekme v Nabrežini. Rezultati naših bi lahko bili brez manjših napak nekoliko boljši, kljub temu pa so se dobro odrezali. Uvrstitve: Nicolò Nevierov 4. mesto, Caterina Sinigoi 2., Erik Bordon 4., Maks Škerk 6., Ivan Santagati 7., Petra Udovič 1., Petra Basezzi 1., Aleš Sever 4. Društveno so z majhnim točkovnim zaostankom zasedli 2.mesto.

Prihodnje tekme za pokal Triveneta bodo šele v mesecu septembru. Do takrat se bodo udeležili še kakšne tekme Primorskega pokala.

Ruzzier v Zagrebu dvakrat prvi

Na stadionu zagrebške Mladosti v Zagrebu je naš hitrohodec Fabio Ruzzier zmagal na veteranskem Prvenstvu Hrvaške, na katerem je v različnih kategorijah nastopilo 341 atletov iz Hrvaške, Slovenije, Srbije, BiH, Avstrije in Madžarske. Ruzzier je v izredno vročem popoldnevu (med tekmo so namerili 32 stopinj), v kategoriji M60 po treh mesecih prisilnega počitka zaradi resnejše poškodbe končno lahko startal brez bolečin. Kljub še zelo pomanjkljivemu treningu je premočno zmagal in z doseženim časom 15:44,99 celo izboljšal sezonski rekord. Ruzzier je zmagal tudi v metu kopja z izidom 31,32.

Prihodnje nedeljo čaka našega atleta še avstrijsko prvenstvo, ki bo v Wolfsebergu na Koroškem. Tekmovanje na 5000m dolgi progi bo veljalo tudi kot 4. tekma za Pokal Alpe/Adria, ki ga je Ruzzier osvojil petkrat zapored, letos pa mu to ne bo uspelo, saj je prve tekme zaradi poškodbe izpustil.

KOLESARSTVO - Tour Kittel v sprintih brez tekmecev

LILLE - Nemški kolesar Marcel Kittel (Giant-Shimano) je še s tretjo etapno zmago na letošnjem Touru dokazal, da si ni zaman prisluzil vzdevka sprinterski kralj. Kittel je po ciljnem sprintu dobil četrto etapo francoske pentlje, 163,5 kilometra med Le Touquetom in Lillom.

Vodilni na dirki Vincenzo Nibali (Astana) je preživel še en miren dan «v sedlu». Medtem pa branilec naslova Britanec Chris Froome (Sky) ni imel takšne sreče. Kmalu po začetku etape je po petih kilometrih padel. Britanec je pri padcu utrpel odrgnine po levem stegnu in komolcu, a največ strahu njegovemu moštvo povzročila levo zapestje. Po obisku zdravniškega vozila se je Froome vrnil na dirko z opornico na zapestju in povitim levim stegnom ter desno roko. Kmalu je ujel glavnino, tako da ni izgubil časa.

Športni direktor Skyja Nicolas Portal je dejal, da ni razlogov za pretirano skrb, da so Froomu opornico namestili bolj iz previdnosti.

Včeraj je dirko končal tudi nekdanji šampion, Luksemburčan Andy Schleck, ki se sploh ni pojavil na startu etape. Razlog za odstop z dirke je padec v ponedeljkovi etapi, pri katerem si je Schleck poškodoval desno koleno. Iz njegove ekipe Trek so sporočili, da bo potreboval operacijo, ker ima poškodovan meniskus in križne vezi.

Danes čaka kolesarje etapa po tlakovanih cestah skozi «pekleno severno»; več kot 155,5 kilometra med Ypresom in Arenbergom.

Oblak najdražji Slovenec

MADRID - Slovenski nogometni vratar Jan Oblak bo postal najdražji nogometaš v zgodovini slovenskega nogometa. Komaj 21-letni vratar, ki je minulo sezono branil za Benfica in v nedeljo zvečer prejel nagrado za najboljšega vratarja portugalske lige, se bo za 20 milijonov evrov pridružil madridskemu Atleticu. Oblak je že uspešno opravil tudi zdravniški pregled, kluba pa se ta čas dogovarjata še o zadnjih podrobnostih prestopa Ljubljančana k španskemu prvaku, ki je lani igral tudi v finalu lige prvakov.

Slikovita regata osmercev v Tržaškem zalivu

Tržaško veslaško društvo Saturnia bo v okviru svoje 150-letnice in ob 100-letnici začetka prve svetovne vojne organiziral v soboto slikovito mednarodno, sicer ne tekmovalno regato osmercev s startom pred Miramarskim gradom in ciljem pred Velikim trgom. Šest kilometrov dolge regate se bo udeležilo kar 20 posadk. Poleg posadk vseh tržaških društev bodo nastopila tudi moštva iz Budimpešte, Celovca, Izole in Gorice. Start bo ob 18. uri, razdaljo bodo pokrili v približno 30 minutah.

StraTrieste se bliža

Za nastop na sobotnem nočnem teku StraTrieste by night, ki ga organizira društvo Bavisela, se je že prijaviло 300 ljudi. Poleg tekmovalnega teka na razdalji 10 km, sta na sporedu še dve rekreacijski pobudi za družine in sprehajalce s psi. »Top runnerji« na 10-kilometrski preizkušnji so Danilo Goffi, Sefano Scaini in pet Kenijecv med moškimi ter lanska zmagovalka Giovanna Volpato. Za vpis sta na voljo spletna stran www.bavisela.it in trgovina Wind na Velikem trgu od 15.30 do 19.30.

Obvestila

ZSSDI obvešča, da bo v četrtek, 10. julija ob 20.30 na sedežu SK Devin v Slivnem, seja smučarske komisije.

Predsedniška funkcija kot... v Jugoslaviji

Tehničnega vodjo Damjana Pertota skrbi prihodnost ŠZ Jadran, zato je prejel za pero in za občni zbor spisal daljše razmišljanje. Ob ugotovitvi, da mora v času vsestranske svetovne globalizacije, izpiljene tehnološke informatike, tehnološkega razvoja in modernizacije v vodenju kluba prevladovati podjetniški, skorajda profesionalni duh, je predlagal, da bi odbor okreplili z novimi silami, predvsem pa tako da bi funkcijo predsednika izmenično za dve leti prevzel predstavnik enega od matičnih društev po sistemu rotacije. Nekako po modelu, ki je veljal za nekdanjo Jugoslavija, a s plemenitim namenom, da bi povezanost klubov z Jadranom še utrdili. (ak)

BLIŽNJI VZHOD - Izraelska vojska se pripravlja tudi na morebitno kopensko ofenzivo

Nasilje v Gazi vse bolj krvavo, Izrael pripravljen »na vse«

GAZA/JERUZALEM - Letala izraelske vojske so včeraj nadaljevala z obstreljevanjem območja Gaze (na sliki). Po zadnjih podatkih je bilo ubitih 14 Palestincev, najmanj 90 pa ranjenih. Palestinci po drugi strani še naprej raketirajo jug Izraela. Izrael se pripravlja tudi na morebitno kopensko ofenzivo na območju in naj bi že prižgal zeleno luč za vpoklic 40.000 vojaških rezervistov.

Izrael po lastnih navedbah "pripravlja vse možnosti", vključno z morebitno kopensko ofenzivo vojske proti oboroženim Palestincem na območju Gaze. Izraelska letala so včeraj po navedbah vojske zadela "40 terorističnih ciljev". Po informacijah palestinske strani je bilo pri tem ubitih najmanj 14 ljudi, kakih 90 je bilo ranjenih. Najbolj smrtonosna je bila bomba, ki je zadela hišo v mestu Han Junis ter ubila sedem in ranila 25 ljudi. Med ranjenimi naj bi bili tudi otroci. Sprva naj bi hišo preletelo brezpilotno letalo, kmalu zatem pa jo je zadela izstrelek z lovskega letala F-16. pred tem so bili štirje ljudje ubiti v napadu na avtomobil v središču mesta Gaza.

Gre za najhujše zaostrovanje nasilja na območju po novembru 2012. Istočasno skušajo izraelske oblasti zajeziti val nasilja v več arabskih mestih, ki ga je minuli teden sprožil krut umor palestinskega najstnika. Šlo naj bi za maščevanje judovskih ekstremistov za nedavne umore treh izraelskih najstnikov.

Konflikt med palestinskim gibanjem Hamas, ki že leta nadzoruje območje Gaze, in Izraelom se je sicer okrepil, potem ko je bilo v napadu izraelskih brezpilotnih letal na območju Gaze v noči na ponedeljek ubitih najmanj osem palestinskih borcev. Pred tem je Hamas po navedbah Izraela več tednov stopnjeval svoje raketiranje izraelskih ciljev. Od 12. junija naj bi izstrelil kakih 300 raket, ki pa smrtnih žrtev niso terjale. Samo včeraj od polnoči naj bi bilo izstreljenih kakih sto raket, od tega jih je dobrih 30 padlo na ozemlje Izraela.

Palestinski predsednik Mahmud Abas je od Izraela včeraj zahteval takojšnjo ustavitve letalskih napadov na

Gazo in mednarodno skupnost pozval k takojšnjemu posredovanju za prekinitev spirale nasilja. Tiskovni predstavnik Hamasa Sami Abu Zuhri je medtem Izrael posvaril, da se "igra z ognjem". Arabska liga je že pozvala k izrednemu zasedanju Varnostnega sveta ZN na to temo, je sporočil generalni sekretar lige Nabil al Arabi.

A kot poroča francoska tiskovna agencija AFP, se Izrael očitno nemoteno pripravlja na "vse možne scenarije", vključno s kopensko ofenzivo. To je za izraelski radio potrdil tudi tiskovni predstavnik vojske, general Moti Almoz.

Kot je dejal, so od politike dobili navodilo, da "močno udarimo po Hamasu". V pripravljenosti, da vkorkata, sta dve brigadi, ki se nahajata v bližini Gaze, okrepitev pa so na poti, je povedal. Operacija naj bi sicer po-

tekala "v fazah" in ni časovno omejena.

V okviru priprav na kopensko operacijo naj bi izraelska vlada medtem že tudi prižgala zeleno luč za mobilizacijo kakih 40.000 vojaških rezervistov. To je za nemško tiskovno agencijo dpa potrdil predstavnik vojske, medtem ko se AFP sklicuje na uradno še nepotrjene navedbe izraelskih medijev.

Hamas pa je včeraj sporočil, da so po napadu na hišo v Han Junisu tarča napadov postali "vsi Izraelci". "Poboj otrok v Han Junisu je strašen vojni zločin, vsi Izraelci so postali tarče odpora," je dejal tiskovni predstavnik palestinskega gibanja Sami Abu Zuhri.

Šole in počitniški kampi v krogu 40 kilometrov od območja Gaze so trenutno zaprti. Prebivalce so pozvali, naj se izogibajo zborovanjem.

ZDA začele uničevati kemično orožje iz Sirije

WASHINGTON - Ameriška mornarica je začela uničevati kemično orožje iz Sirije, je v ponedeljek sporočilo ameriško obrambno ministrstvo. Orožje, ki ga je režim predsednika Bašarja al Asada izročil mednarodnim inšpektorjem, uničujejo na tovorni ladji MV Cape Ray v mednarodnih vodah.

Iz Sirije so na ladjo natovorili različne kemikalije, od surovin za izdelavo živčnega strupa sarin do plina iperit. Polkovnik Stewe Warren je novinarjem povedal, da bo uničevanje okoli 600 ton materiala trajalo kakih 60 dni.

Ladja Cape Ray je minulo sredo odplula iz italijanskega pristanišča Gioia Tauro in se nahaja nekje v mednarodnih vodah. Strupe so začeli nevtralizirati s posebnim sistemom hidrolize. Kar bo še ostalo nevarnega, bodo poslali na odlagališča, ki so opremljena za ravnanje z nevarnimi snovmi.

Nemški izvoz maja zdrsnil bolj od pričakovanih

BERLIN - Nemčija je maja zabeležila precejšen padec zunanje trgovine. Izvoz je na mesečni ravni upadel za 1,1 odstotka, kar je več od pričakovanih, uvoz pa je zdrsnil za 3,4 odstotka, kar je največji padec v približno letu in pol, so pokazali včeraj objavljeni podatki nemškega statističnega urada.

Analitiki so pričakovali, da se bo izvoz maja znižal za 0,4 odstotka, potem ko se je aprila zvišal za 2,6 odstotka. Za uvoz so pričakovali 0,5-odstotno rast, potem ko je aprila znašala 0,2 odstotka.

Gre za nov znak, da se je največje evropsko gospodarstvo v zadnjih mesecih upočasnilo. Primerjava na letni ravni sicer kaže, da se je izvoz maja povečal za 4,3 odstotka, uvoz pa je upadel za 0,4 odstotka. Tudi ti podatki so prispevali, da so evropske borze včeraj poslovale v rdečem.

EU - Iskanje pravega recepta za rast

Italija poudarja prožnost, Nemčija zahteva disciplino

BRUSELJ - Italijansko predsedstvo je včeraj v Bruslju razgrnilo načrt za spodbujanje rasti in zaposlovanja. Italija želi ob podpori nekaterih južnih članic rast spodbuditi tudi s čim več prožnosti pri uveljavljanju proračunskih pravil. A Evropska komisija in nekatere članice na čelu z Nemčijo opozarjajo na nujnost izvedbe reform in proračunske discipline.

Spodbujanje rasti, zaposlovanja in konkurenčnosti je ena ključnih prednostnih nalog unije v prihodnjih petih letih. O cilju se strinjajo vse članice, a nekatere izpostavljajo potrebo po več prožnosti, torej mehčanju proračunskih pravil, druge izpostavljajo potrebo po disciplini.

Italijanski minister za finance Pier Carlo Padoan je včeraj na zasedanju finančnih ministrov EU v Bruslju kolegom predstavil načrt italijanskega predsedstva za rast in zaposlovanje, ki temelji na treh stebrih: boljša tržna integracija, strukturne reforme ter krepitev javnih in zasebnih investicij. Ob tem je italijanski finančni minister poudaril, da je treba izkoristiti vso prožnost, ki jo dopuščajo obstoječa proračunska pravila. Ta opredeljuje pakt za stabilnost in rast, ki je bil v krizi nadgrajen z zakonodajnimi sveznjema, imenovanima šesterček in dvojček.

Obenem je italijanski premier Matteo Renzi v Benetkah dejal, da bi morali pri uveljavljanju proračunskih pravil odšteti vsak evro, investiran v digitalno infrastrukturo, torej da investicije v digitalno infrastrukturo ne bi bile štete v primanjkljaj. "Za rast si je treba prizadevati z vsemi sredstvi, ki so na razpolago v okviru obstoječih pravil," je ta predlog v Bruslju diplomatsko komentiral Padoan.

PIER CARLO PADOAN

ANSA

V Evropski komisiji takšne ideje zavračajo. Komisar Siim Kallas, ki je po odhodu Ollija Rehna v Evropski parlament začasno prevzel resor za gospodarske in denarne zadeve, je opozoril, da ni "dobrih in slabih" izdatkov. "Izdatki so izdatki. Primanjkljaj je primanjkljaj. Dolg je dolg," je dejal.

Obenem komisija poudarja, da je eno najmočnejših gonil rasti izvajanje obljubljenih strukturnih reform. "Ključ za spodbujanje rasti v Evropi je odločno izvajanje strukturnih reform, ob ohranjanju fiskalne discipline za znižanje visokega dolga. Nobenih ovinkov ni okoli teh dveh nujnih zahtev," je poudaril Kallas.

Izrečna omemba dolga je sporočilo Italiji. Država je namreč javnofinančni primanjkljaj spravila pod tri odstotke bruto domačega proizvoda (BDP), kar kot zgornjo mejo določajo proračunska pravila. A problem je njen visok javni dolg, ki znaša okoli 130 odstotkov BDP, kar je občutno nad mejo 60 odstotkov, ki jo dopuščajo pravila.

Tudi poudarek na izvedbi reform, ne le obljubah, je sporočilo Italiji. Renzi je namreč napovedal obsežen načrt reform v prihodnjih 1000 dneh, ki naj bi Italiji s preveritvijo davčnega, pravosodnega, ustavnega, volilnega in upravnega sistema prinesel no-

vo renesanso, a sedaj je treba ta načrt urediti.

Podobno kot komisija izpostavlja tudi nemški finančni minister Wolfgang Schäuble. Poudarek italijanskega predsedstva na rasti in strukturnih reformah je pravi, a strukturne reforme ne smejo biti izgovor za to, da ne bi nadaljevali s fiskalno konsolidacijo, je dejal. Tudi šef evroskupine in nizozemski finančni minister Jeroen Dijsselbloem opozarja, da so ključne prave strukturne reforme, konkretni rezultati, ne le obljube, ter izpostavlja, da je Evropska komisija tista, ki presodi, ali si država zasluži prožnost. (STA)

MOSKVA - Premier Vučić na obisku

Srbija in Rusija podpisali pogodbo o Južnem toku

MOSKVA - Srbija in Rusija sta včeraj v okviru dvodnevne obiska srbskega premiera Aleksandra Vučića v Moskvi podpisali pogodbo za gradnjo srbskega dela plinovoda Južni tok. Z izgradnjo plinovoda, ki ga bo gradila hčerinska družba ruskega Gazproma Centrgaz, bi Srbija lahko postala regijsko energetska središče.

Vučić se je včeraj v Moskvi sestal z ruskim predsednikom Vladimirjem Putinom, že v ponedeljek pa je tudi o Južnem toku govoril s svojim kolegom Dmitrijem Medvedjevom.

Srbija lahko postane regijsko ener-

ALEKSANDAR VUČIĆ

ANSA

getsko središče z dvema podaljškoma plinovoda; enim do Republike Srbije in Hrvaške ter morebitnim drugim podaljškom do Makedonije. "Srbsko vodstvo je podprlo idejo o statusu regijskega energetskega središča," je v izjavi zapisal uradni Kremelj.

Prvi korak pri srbskem delu Južnega toka je bil storjen 24. novembra lani v Šajkašu, sicer pa je pogodbe o sodelovanju Gazprom doslej podpisal že z Bolgarijo, Madžarsko, Grčijo, Slovenijo, Hrvaško in Avstrijo.

Po Vučićevih besedah so bila v okviru dvodnevne pogovora v Moskvi razčističena vsa odprta vprašanja glede Južnega toka. Strani sta se dogovorili, da bodo srbska podjetja kot podizvajalci na plinovodu izvedla okoli 50 odstotkov del, tako da bodo imela okoli 350 milijonov evrov zaslužka. "Upamo, da bodo naša podjetja sposobna za ta posel," je še dejal srbski premier.

Prav tako je dejal, da je zaprosil za nižjo ceno plina za velika srbska podjetja, in da se o tem še pogajajo. "Sem zelo optimističen, saj je Putin dal jasna in zelo nedvoumna navodila, da se s Srbijo resno dela in da se Srbiji pomaga," je še pristavil. (STA)

ZAHODNA AFRIKA - Epidemija

Ebola zahtevala že preko 500 žrtev

ŽENEVA - Zaradi epidemije ebrole je v zahodni Afriki letos umrlo že 518 ljudi, je v Ženevi opozorila Svetovna zdravstvena organizacija (WHO). Zgolj med 3. in 6. julijem so v Gvineji, Liberiji in Sierra Leone zabeležili 50 novih primerov te bolezni, pri čemer je 25 ljudi že umrlo.

Epidemija je izbruhnila januarja letos v Gvineji, kasneje pa se je razširila še na sosednjo Liberijo in Sierra Leone. Smrtonosni virus je najbolj prizadel Gvinejo, kjer je umrlo 307 ljudi, v Sierra Leone je ebola doslej zahtevala 127 smrtnih žrtev, v Liberiji pa 84.

Epidemija ebrole je tokrat prvič zajela zahod Afrike, po podatkih WHO pa gre za najhujšo epidemijo od prvega izbruha leta 1976 na ozemlju sedanje Demokratične republike Kongo.

Ebola je hemoragična vročica s pogosto smrtnim izidom za ljudi in primare ter velja za eno najbolj nalezljivih virusnih bolezni. V 90 odstotkih primerov se konča s smrtjo. Virus se nahaja v krvi in izločkih obolelega, s človeka na človeka pa se prenaša z vdihanim zrakom, aerosolom ali predmeti, ki so bili v stiku z bolnikovo krvjo ali izločki. WHO zato opozarja, da se ebola pogosto širi v družinah. (STA)

Rai Tre bis**SLOVENSKI PROGRAM
Na kanalu 103**

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.30 Deželni TV dnevnik, sledi Čezmejna TV - Dnevnik SLO 1

Rai Uno

6.10 Aktualno: UnoMattina Estate caffè
6.30 Dnevnik in vreme 6.45 Aktualno: UnoMattina Estate 7.00 8.00, 9.00, 10.00 Dnevnik 9.40 UnoMattina Estate - Dolce casa 10.30 UnoMattina Estate - Sapore di Sole 11.30 Serija: Don Matteo 13.30 16.50 Dnevnik in gospodarstvo 14.05 Nad.: Legami 15.00 Nad.: Un medico in famiglia 17.15 Estate in diretta 18.50 Kviz: Reazione a catena 20.00 Dnevnik 20.30 Diario Mondiale 2014 21.30 Nogomet: SP 2014 0.05 Notti Mondiali 2014

Rai Due

6.10 Nan.: La strada per la felicità 6.55 Risanke 7.40 Nad.: Revenge 8.20 Nad.: Le sorelle McLeod 9.45 Nad.: Pasion Prohibida 10.25 Dnevnik in rubrike 11.20 Serija: Il nostro amico Charly 12.10 Serija: La nostra amica Robbie 13.00 Dnevnik in rubrike 14.00 Detto fatto 15.30 Nad.: Army wives - Conflitti del cuore 17.00 Šport: Dribbling 17.50 Športna rubrika, sledi dnevnik 18.30 Serija: Il commissario Rex 20.30 22.50 Dnevnik 21.00 Serija: LOL 21.10 Serija: NCIS - Los Angeles 23.05 Nad.: Under the Dome

Rai Tre

6.00 Novice 6.30 Rassegna Stampa 7.00 Tg Regione - Buongiorno Italia 7.30 Tg Regione - Buongiorno Regione 8.00 Talk show: Agorà 10.00 Rai Parlamento Spaziolibero 10.10 Show: Attila 10.20 Film: Il cavaliere misterioso 12.00 Dnevnik in rubrike 12.15 Serija: La signora del West 13.05 Killmangiaro Album 13.15 Rai Educational - Il tempo e la storia 14.00 Deželni dnevnik in Dnevnik 14.50 Tg Regione - Piazza Affari, sledi Dnevnik LIS 15.00 Kolesarstvo: Tour de France 17.30 Tour Replay 18.00 Dok.: Geo 18.55 23.15 Dnevnik, Deželni dnevnik in vremenska napoved 20.00 Variete: Blob 20.10 Serija: Ai confini della realtà 20.35 Nad.: Un posto al sole 21.05 Chi l'ha visto? 23.55 Dok.: Doc3

Rete 4

6.20 Rubrika: Media shopping 6.50 Nad.: Zorro 7.20 Nad.: Miami Vice 8.15 Serija: Distretto di polizia 10.45 Rubrika: Ricette all'italiana 11.30 18.50 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije 12.00 Nan.: Detective in corsia 12.55 Nan.: La signora in giallo 14.00 Lo sportello di Forum 15.30 Serija: Hamburg distretto 21 16.35 Film: In viaggio con papà 19.35 Ieri e oggi in Tv 19.55 Nad.: Tempesta d'amore 20.30 Nad.: Il Segreto 21.15 Film: A ruota libera (kom.)

23.05 Film: Il barbiere di Rio (kom.)

Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska 7.55 Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved, borza in denar 8.45 Film: Una casa per mamma e papà 11.00 Aktualno: Forum 13.00 Dnevnik in vremenska napoved 13.40 Nad.: Beautiful 14.10 Nad.: Cuore ri-

belle 14.45 Talk show: Uomini e donne e poi 16.10 Nad.: Le tre rose di Eva 17.00 Film: L'isola dell'amore 19.00 Nad.: Il Segreto 20.00 Dnevnik in vremenska napoved 20.40 Paperissima Sprint 21.10 Film: Se scappi ti sposo (rom., i. J. Roberts, R. Gere) 23.40 Film: The gift (triler, i. K. Reeves, C. Blanchett)

Italia 1

6.45 Nad.: Hercules 7.40 Nad.: Xena, principessa guerriera 8.35 Serija: A-Team 9.40 Dok.: Deadly 60 10.50 Dok.: La furia della natura 11.25 Dok.: Storm city 12.25 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije 13.00 Šport 14.05 Nan.: Simpsonovi 14.30 Futurama 14.55 Nad.: Nikita 16.40 Nad.: The O.C. 18.30 Dnevnik 19.20 Serija: C.S.I.

21.10 Film: Tempesta polare (zf) 23.10 Film: Armageddon - Incubo finale (zf)

La 7

7.00 7.55 Omnibus 7.30 Dnevnik 9.45 Coffee break 11.00 In onda (pon.) 11.30 L'aria che tira - Il diario 13.30 Dnevnik 14.20 Kronika 14.40 Serija: Starsky & Hutch 16.40 Serija: Il commissario Cordier 18.10 Serija: L'ispettore Barnaby 20.00 Dnevnik 20.30 In onda 21.10 Film: Il Cardinale (dram.)

Tele 4

6.00 7.00, 13.20 Dnevnik 6.30 13.00 Rubrika: Le ricette di Giorgia 7.25 12.40 Italia economia e meteo 7.40 Dok.: Borgo Italia 8.05 Dok.: Italia da scoprire 8.30 17.30 Deželni dnevnik 13.45 Qui studio a voi stadio 18.00 19.00, 23.30 Trieste in diretta 19.30 20.30 Dnevnik 20.00 Happy Hour 21.00 Azzurro Italia 23.00 Nočni deželni dnevnik in vremenska napoved

Slovenija 1

6.50 Poletna scena 7.15 Odmevi 8.00 Otroški program: OP! 10.35 Dok. serija: Attenborough - 60 let v naravi 11.50 Dok. odd.: Svet stav 13.00 Dnevnik, športne vesti in vremenska napoved 13.35 Tednik 14.35 Globus 15.10 Mostovi - Hidak 15.40 18.35 Otroški program: OP! 15.45 Kviz: Male sive celice 16.30 Dok. film: Kri-la upanja 17.00 Poročila 17.20 23.00 Poletna scena 17.45 Izobraževalni program 18.10 Nad.: Moji, tvoji, najini 18.55 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti 19.30 Slovenska kronika 20.05 Film: Halimna pot (voj.) 22.00 Odmevi 22.30 Volitve 2014 - predstavitev liste 22.45 Šport in vremenska napoved 23.30 Dok. serija: Zgodba o razkošju

Slovenija 2

7.00 8.40 Infokanal 13.15 Točka 14.00 Na vrtu 14.25 O živalih in ljudeh 15.00 Kolesarstvo: dirka po Franciji, vključitev v prenos 17.30 Nogomet: SP 2014, Nemčija - Brazilija, polfinale, 1. tekma, pon. 19.35 Migaj raje z nami 19.40 Zrebanje Lota 19.50 Dok. odd.: Svet stav 20.45 Nogomet: SP 2014 21.50 SP, Nizozemska - Argentina, polfinale, 2. tekma, prenos

Slovenija 3

6.00 19.55, 21.55 Sporočamo 6.05 19.00 Dnevnik 6.35 Primorska kronika 7.35 20.00, 23.00 Aktualno 9.00 Seje delovnih teles 11.10 17.50, 19.30, 21.45 Kronika 13.30 Prvi dnevnik 15.40 Promo 17.00 Evropa v

vsako vas 17.30 Poročila 18.30 Volitve 2014 - predstavitev liste 19.40 Slovenska kronika s tolmačem 20.30 Na tretjem... 21.30 Žarišče 22.00 Točka preloma Spored se spriti prilagaja dogajanju v Državnem zboru

Koper

7.30 Infokanal 13.55 Dnevni program 14.00 Čezmejna Tv - deželne vesti 14.20 Evronovice 14.30 City folk 15.00 Istrska potovanja 15.40 Vesolje je... 16.15 Vsedanes - Vzgoja in izobraževanje 16.45 Vrt sanj 17.30 Istra in... 18.00 Na obisku 18.25 Village folk 18.35 Vremenska napoved 18.40 Primorska kronika 19.00 22.00 Vsedanes - dnevnik, sledi šport 19.25 Šport 19.30 Alpe Adria 20.00 Najlepše besede 20.30 Giò 21.00 Državnozborske volitve 2014 22.15 Peklenski izbor 23.00 Arhivski posnetki 23.45 Artevisione

Tv Primorka

8.00 11.00, 14.00, 17.00 Tv prodajno okno 8.30 Pravljica 8.45 ŠKL 9.45 11.30, 13.00, 14.30 Videostrani 12.00 Vedeževanje 17.30 Trenutki s pihalnim orkestrom 18.00 Rad igram nogomet 18.25 Znanstveni večer 19.25 Besede miru 20.00 3. Briška poroka 20.30 Med nami 21.30 Lung 21.40 Kandidatke in kandidati SD v 2. volilni enoti - predstavitev 22.30 Glasbeni večer, Tv prodajno okno in Videostrani

POP Pop TV

6.00 Risanke in otr. serije 8.55 9.55, 11.05, 12.15 TV prodaja 9.10 13.25 Nad.: Beverly Hills 90210 10.10 16.00 Nad.: Želim te ljubiti 11.20 16.55 Nad.: Sila 12.30 18.00 Nad.: Vrtnec življenja 14.15 Serija: Sanjska ženska 15.10 Serija: Precej legalno 19.00 22.05 24UR - novice 20.00 Film: Zlom 22.25 Serija: Precej legalno 23.15 Nad.: Maščevanje

Kanal A

6.45 18.45 Volan 7.25 10.55 Serija: Igrače za velike 7.55 19.25 Serija: Friendi iz službe 8.20 16.35 Nan.: Dva moža in pol 8.45 13.00 Risanke 10.00 17.05 Tv Dober dan 11.30 Serija: Srečni klic 12.30 13.35 Tv prodaja 13.50 20.05 Serija: Faktor strahu Južna Afrika 14.50 Film: Odpuščanje 18.00 19.55 Svet 20.05 Film: Leto ena (kom.) 21.50 Film: Razpuščena mornarica 23.50 Film: Marinci

RADIO**RADIO TRST A**

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar; 7.25 Dobro jutro; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Prva izmena; 10.00 Poročila; 10.10 Prva izmena; 11.00 Studio D; 11.15 Pogovori z Alojzom Rebuljo; 12.00 Jezikovni kotiček; 12.15 Jacques Offenbach - z opereto v svet; 12.45 O jogo bonito - Bruno Križman; 13.20 Zborovska glasba, sledi Music box; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Morski val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mavrica, sledi Music box; 17.30 Odprta knjiga: Marguerite Duras: Ljubimec - 7. nad., sledi Music box; 18.00 Srečko Kosovel - človek v magičnem kvadratu, sledi Music box; 19.20 Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

5.00 Jutro na RK; 5.50 Radijska kronika; 6.30, 8.30, 9.30 Poročila; 7.00 Jutranjik; 7.30 Sredine minute; 7.45 Primorske novice; 8.00 Vreme; 9.00 Dopoldan in pol; 9.10, 16.20 Pregled prireditve; 10.00 Živalski blues; 10.30, 11.30, 14.30 Poročila; 10.40, 15.00, 18.55 Pesem tedna; 11.11 Enajst na enajst; 12.30 Opoldnevnik; 14.00 Aktualno; 15.30 DIO; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 19.00 Dnevnik in kronika; 20.00 Odprto za srečanja; 21.00 Glasbena promenade; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Glasbena zavesa.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

6.00 Dobro jutro; 6.15, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.00, 12.28, 13.30, 14.30, 15.28, 16.30, 17.30, 18.30, 19.28 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 7.15 Jutranji dnevnik; 8.00 Calle degli

IRIS Sreda, 9. julija
Iris, ob 21. uri

L'amore ritrovato

Italija 2004
Režija: Carlo Mazzacurati
Igrajo: Maya Sansa, Stefano Accorsi in Marco Messeri

Mario je bančnik, že poročen, ko sreča Giovanni in to na poti z vlakom tik pred drugo svetovno vojno. Giovanna je lepo, skromno dekle, ki živi v Livornu kjer tudi dela kot estetikarka. Po srečanju z Mariom se njeno življenje kmalu spremeni, ker se v moškega zalubi, a tudi zato, ker ostali prebivalci kažejo za njo s prstom, češ da gre za neresno dekle. Med Giovanni in Mariom vzklije namreč strastno razmerje, ki se bo nadaljevalo do leta 1945.

Mazzacurati je o filmu povedal, da ga je posnel, da bi z njim ujel čisto vsakdanje, ljubezensko čustvo, ki se je razvilo kljub času vojne in kljub nasprotovanju dobromislečih sosedov...

VREDNO OGLEDA

orti grandi; 8.05 Horoskop; 8.35, 17.33 Euroregione News; 8.50, 12.15 Pesem tedna; 9.35 Appuntamenti d'estate; 10.15, 19.20 Singla single; 10.25 Televizijski in radijski programi; 10.35 Ora musica; 11.00, 21.00 L'argomento; 11.35 Café Brasil - Speciale mondiali di calcio; 12.30 Dogodki dneva; 13.00, 18.00, 19.00, 23.00 Glasbena lestvica; 13.35 Fegiz Files; 14.00, 21.30 Mi ritorini in mente; 14.35, 22.30 Summerbeach; 15.00 La via Francigena; 15.30 Dogodki dneva; 16.00 E... state freschi; 19.30 Večerni dnevnik; 20.00 Album charts; 22.00 La via Francigena (pon.); 0.00 Nottetempo.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 6.15 112, 113 - nočna kronika; 6.45 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 7.40 Priimkova delavnica; 8.05 Svetovalni servis; 8.30 Polka in valček na Prvem; 8.40 Obvestila; 9.00 Dnevni program; 9.10 Dobra glasba, dober dan; 10.10 Intervju; 11.15 Storž - odd. za starejše; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slov. glasbe; 12.30 Nasveti; 13.00 Danes do 13-ih; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 17.00 Studio ob 17-ih; 19.00 Dnevnik; 19.30 Obvestila; 19.40 Iz sporedov; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Gymnasium; 21.05 Pri psihiatru; 22.00 Zrcalo dneva; 22.20 Iz sporedov; 22.30 Info odd. v angl. in nem.; 22.40 Minute za sanson; 23.05 Literarni nokturmo; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2

6.00, 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 00.00 Poročila; 6.40 Športna zgodba; 6.45, 7.30 Vreme; 7.00 Kronika; 8.25 Vreme, temperature, onesnaženost zraka; 8.55, 13.30 Spored; 9.10, 17.45 Naval na šport; 9.35, 16.30 Popevki tedna; 10.00 Avtomobilske prometne minute; 11.35 Obvestila; 12.00, 14.40 Parlamentarne volitve; 14.00 Kulturnice; 14.20 Obvestila; 15.03 RS napoveduje; 15.30 DIO; 16.45 Kako do preproste javne uprave na spletu?; 17.10 Sredi poletja; 17.30 Novice in obvestila; 18.00 Cederama; 18.50 Napoved večernih sporedov; 19.00 Dnevnik; 19.30 Nocoj ne zamudite; 20.00 Intervju; 21.00 V sredo; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Glasba.

SLOVENIJA 3

10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00, 00.00 Poročila; 7.00 Jutranja kronika; 7.20, 16.05 Napoved programa; 7.25 Glasbena jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Skladatelj tedna; 11.05 Literarna matineja; 11.45 Intermezzo; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Kratka radijska igra; 13.20 Danes smo izbrali; 14.05 Arsov forum; 15.00 Divertimento; 15.30 DIO; 16.15 Svet kulture; 16.30 Mojstri samospeva; 17.00 Glasbeni utrip; 18.00 Čas, prostor in glasba; 19.00 Literarni nokturmo; 19.10 Medigra; 19.30 Slovenski concertino; 20.00 Arsov art atelje; 22.05 Glasni novi svet; 23.00 Jazz session; 23.55 Lirični utrinek (pon.).

RADIO KOROŠKA

6.00-10.00 Dobro jutro; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-17.00 Lepa ura; 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; 17.30-18.00 Naša pesem; -Radio Agora: 13.00-15.00 Agora-Divan; 18.00.00 Svobodni radio; -Radio Dva 10.00-12.00 Sol in poper (105,5 MHz).

Primorski dnevnik

Lastnik:
Zadruga Primorski dnevnik d.o.o. - Trst

Izdajatelj:
Družba za založniške pobude DZP doo z enim družabnikom PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, faks 040 7786339
email: trst@primorski.eu
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 356320, faks 0481 356329
email: gorica@primorski.eu
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, faks 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506
Internet: <http://www.primorski.eu/>
Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, faks 040 7786339
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 356320 faks 0481 356329
Cena: 1,20 €
Celoletna naročnina za leto 2014 230,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347
Cena za Slovenijo: 1,20 €
Letna naročnina za Slovenijo za leto 2014 230,00 € plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska 75, Sežana, tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643
Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE
Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
www.tmedia.it
GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIJALNI OGLASI
advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Faks +39.0481.32844
Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povisek 20%

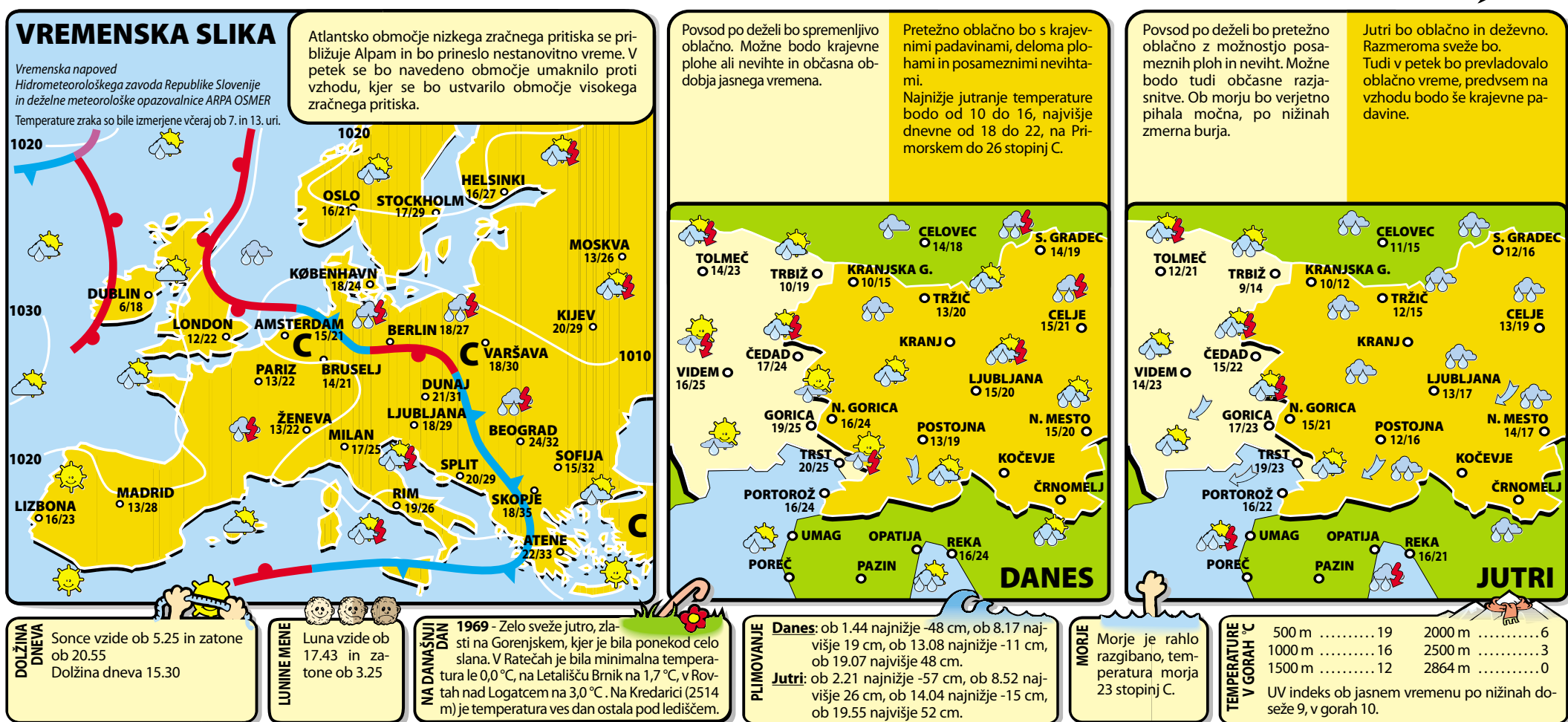
NEKOMERCIJALNI OGLASI
oglasit@tmedia.it
Brezplačna tel.št. 800912775
Faks +39.0481.32844
Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi po formatu, osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale na besedo. DDV - IVA 22%

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v tujini in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

Marihuana naprodaj v zvezni državi Washington

SEATTLE - V ameriški zvezni državi Washington so včeraj začeli zakonito prodajati in uporabljati marihuano, potem ko so volivci leta 2012 na referendumu to opojno sredstvo legalizirali. Washington je edina zvezna država v ZDA poleg Kolorada, kjer je dovoljeno pridelovati, prodajati in uporabljati marihuano vsem, ki so starejši od 21 let. Kolorado je marihuano prav tako legaliziral z referendumom leta 2012, prodaja in uporaba pa sta dovoljeni od začetka letošnjega leta. V ponedeljek pa so omejeno uporabo marihuane v zdravstvene namene dovolili tudi v državi New York. Guverner Andrew Cuomo je podpisal zakon o sočutni negi, ki zdravnikom dovoljuje, da hudim bolnikom predpišejo marihuano. (STA)

V ZDA fosili največje leteče ptice vseh časov

WASHINGTON - Fosilizirane kosti, ki so jih že pred leti našli v ameriški zvezni državi Južna Karolina, so pripadale največji leteči ptici doslej Pelagornis sandersi. Razpon njenih kril je presegal šest metrov, medtem ko razpon kril kraljevega albatrosa, ki je največja danes še živeča leteča ptica, znaša tri metre. O najdbi pomembnih fosilov, starih od 25 do 28 milijonov let, je bil včeraj objavljen članek v ameriški znanstveni reviji Proceedings of the National Academy of Sciences. Ptica je dolg kljun ter ostre zobe, razpon kril pa je lahko dosegal do 7,4 metra.

ZDRUŽENI NARODI - Poročilo visokega komisariata za begunce Sirskim begunkam grozijo revščina in vsakovrstne zlorabe

ŽENEVA - Številne sirske begunke, ki so v vojni izgubile svoje partnerje, živijo pod ekstremnim pritiskom in jim grozi velika nevarnost revščine, izkoriščanja in spolnih zlorab, opozarja včeraj objavljeno poročilo ZN, ki ga povzema francoska tiskovna agencija AFP.

Ženske so na čelu kar četrtine sirske gospodinjstev, ki so v begu pred nasiljem zapustila domovino in se zahtekla v Egipt, Libanon, Irak in Jordanijo. To pomeni, da je kar 145.000 sirske begunk v vojni v domovini izgubilo možje in partnerje.

Potem ko so ostale same in so zbežale v tujino, so sedaj soočene z revščino, so žrtve diskriminacije in njihova varnost je ogrožena - vse to, ker so ostale brez možkega, opozarja poročilo

visokega komisarja ZN za begunce (UNHCR) Antonia Guterresa.

Le petina teh žensk je uspela najti plačano delo. Velika večina samskih mater med sirske begunkami je v celoti odvisna od finančne pomoči ZN. Njihovi otroci morajo pogosto delati, da prispevajo k družinskemu proračunu, posledično pa nimajo časa za šolo. Še posebej slaba je situacija v Egiptu.

"To je sramotno. Ponižane so, ker so izgubile vse," je ugotovitve iz poročila komentiral Guterres.

Po podatkih UNHCR v Libanonu, Turčiji, Jordaniji, Iraku in Egiptu živijo skoraj trije milijoni sirske begunce. Tokratno poročilo temelji na poglavljenih intervjujih s 135 Sirkami ter s sodelavci humanitarnih organizacij, ki jim pomagajo. (STA)

Kontracepcijski čip z daljinskim upravljanjem

LONDON - Skupina ameriških znanstvenikov razvija računalniški čip za kontracepcijo, ki ga bo mogoče vklopiti oziroma izklopiti na daljavo, piše britanski BBC. Čip se vsadi tik pod kožo, kjer vsak dan sprošča majhne odmerke hormona. Kot poudarjajo raziskovalci, se rešitev od drugih kontracepcijskih vsadkov razlikuje po tem, da za prenehanje kontracepcijskega delovanja operacija ni potrebna. Izklopiti jo je mogoče na daljavo, kar v tem primeru pomeni z razdalje nekaj centimetrov.

Čip razvijajo na univerzi Massachusetts Institute of Technology (MIT). Raziskovalci računajo, da bi bila naprava, ki meri okoli dva centimetra, lahko naprednejša leta 2018. Do takrat pa morajo vsadki še nekatere probleme - zagotoviti morajo na primer, da bo čip lahko upravljala zgolj uporabnica, poskrbeti bodo morali tudi za šifriranje signala.

Po mnenju strokovnjakov je tehnologija uporabna tudi v drugih primerih, na primer za doziranje zdravil. "Takšen tip naprav ima lahko velik potencial. Pričakovati je, da bo s pametnimi vsadki kmalu moč zdraviti vrsto bolezni", je za BBC dejal Simon Karger iz svetovnega podjetja Cambridge Consultants. (STA)

TEHNOLOGIJA - V prihodnjem letu Tablice bodo prehitile osebne računalnike

WASHINGTON - Globalna prodaja tabličnih računalnikov bo v letu 2015 presegla prodajo osebnih računalnikov, kar bo nov znak spreminjanja tehnološkega sektorja, kažejo rezultati mednarodne tehnološke analitske hiše Gartner. Do tega mejnika bo prišlo kljub temu, da analitiki v letu 2014 opažajo ohlajanje rasti trga tablic in stabilizacijo prodaje osebnih računalnikov, ki je posledica zamenjave starejših z novjšimi računalniki.

Po navedbah Gartnerja bo v letu 2014 na globalni ravni prodanih 308 milijonov osebnih računalnikov, pri čemer bo rast prodaje ultra lahkih prenosnikov nekoliko nadoknadila padce na področju tradicionalnih namiznih in prenosnih osebnih računalnikov.

Medtem naj bi letos na svetovni ravni prodali skupno 256 milijonov tablic, vendar pa naj bi nato v letu 2015 prišlo do preobrata. V Gartnerju namreč napovedujejo, da se bo prihodnje leto prodalo 320

milijonov tablic in 316 milijonov osebnih računalnikov. Letošnja rast prodaje tablic bo manjša kot v predhodnem letu - prodaja tablic se bo letos povečala za 23,9 odstotka, lani je bila rast še enkrat tolikšna. Trg osebnih računalnikov pa naj bi letos za beležil 2,9-odstoten padec, potem ko je ta lani znašal kar 9,5 odstotka.

Prodaja mobilnih telefonov naj bi medtem letos dosegla 3,1-odstotno rast, kar pomeni, da bo po vsem svetu prodanih 1,9 milijarde mobilnih telefonov, od tega dve tretjini pametnih mobilnih telefonov. Skupno naj bi tako bilo letos na svetovni ravni prodanih 2,4 milijarde osebnih računalnikov, tablic in mobilnih telefonov. Pri tem jih bo 1,16 milijarde poganjal Googleov operacijski sistem Android, 333 milijonov Microsoftov Windows, 271 milijonov pa Appleov sistema iOS in MacOS. (STA)